

Spreiding van sportaccommodaties in de provincie Utrecht

Karin Wezenberg-Hoenderkamp

Robin Rauws

Daniëlle Ruikes

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Spreiding van regionale breedtesportvoorzieningen
3. Spreiding van bovenlokale breedtesportvoorzieningen
4. Spreiding van sportaanbod voor mensen met een beperking
5. Verzorgingsgebieden
6. Slotbeschouwing
7. Referenties

1. Inleiding

In het Beleidskader Sport en Bewegen 2021-2025 schrijft de provincie Utrecht dat ‘veel inwoners van de provincie geregeld sporten en bewegen, maar dat er gelijktijdig nog genoeg te winnen is’. Met het sportbeleid dat de provincie in dat kader heeft opgesteld, streeft ze naar een sterker sport- en beweegklimaat. Naast het aantrekkelijker maken van de openbare ruimte om te bewegen en sporten benoemt ze het beter toegankelijk en bereikbaar maken van de sport als ambitie.

De rol van de provincie is aanvullend op die van de gemeente, of zoals het in het beleidskader staat: ‘de rol van de provincie laat zich het beste duiden als: aanvullend en aansluitend, ondersteunend en aanjagend’ (Provincie Utrecht, 2021). Om deze rol goed te kunnen vervullen is inzicht in het aanbod van sportaccommodaties binnen de provincie wenselijk. Zo staat in het Provinciaal Sportakkoord Utrecht dat gemeenten graag inzicht willen in de spreiding van regionale sportaccommodaties, waarbij vraag en aanbod in kaart worden gebracht (Provincie Utrecht, 2022a). Het gaat daarbij om accommodaties met een bovengemeentelijk bereik, zoals schaatsbanen en zwembaden. Voor een overzicht van de bredere beleidscontext van provinciaal sportbeleid verwijzen we naar een vergelijkbare studie voor de provincie Zuid-Holland (Wezenberg-Hoenderkamp e.a., 2022).

De volgende onderzoeksvragen staan daarom in deze rapportage centraal:

1. Wat is het aanbod aan en de spreiding ten opzichte van de bevolking van regionale breedtesportvoorzieningen (atletiekbanen, kunstijsbanen, openbare zwembaden, skeeler- en skatebanen, BMX-banen, sportspecifieke binnensportruimte (zoals een turnhal

en overdekte wielervedbanen) en topsportaccommodaties in de provincie Utrecht:

- a. in de huidige situatie?
 - b. in 2040, rekening houdend met bevolkingsprognoses?
2. Wat is het aanbod aan en de spreiding ten opzichte van de bevolking van bovenlokale breedtesportvoorzieningen (sportparken/-velden per type veldsport, sporthallen en roeiverenigingen) in de provincie Utrecht:
 - a. in de huidige situatie?
 - b. in 2040, rekening houdend met bevolkingsprognoses?
 3. Wat is het aanbod aan en de spreiding ten opzichte van de bevolking van sportaanbod voor mensen met een beperking in de provincie Utrecht:
 - a. in de huidige situatie?
 - b. in 2040, rekening houdend met bevolkingsprognoses?

Werkwijze

Het aanbod aan regionale en bovenlokale breedtesportvoorzieningen hebben we in kaart gebracht met behulp van de Database SportAanbod (DSA), internet (voor BMX- en skeelerbanen) en NOC*NSF (topsportaccommodaties). De regionale voorzieningen en de sporthallen heeft de provincie ter controle aan de gemeenten verstuurd. Achttien gemeenten hebben de gegevens nagekeken. Het sportaanbod voor mensen met een beperking is afkomstig van Uniek Sporten.

Voor alle sportvoorzieningen hebben we twee ruimtelijke analyses uitgevoerd:

1. het percentage inwoners dat binnen een bepaalde afstand het type sportvoorziening kan bereiken, uitgesplitst per regio en gemeente;
2. het potentiële verzorgingsgebied van de afzonderlijke typen sportvoorzieningen, waarbij de inwoners aan de dichtstbijzijnde voorziening worden toebedeeld.

Voor regionale breedtesportvoorzieningen en sportvoorzieningen met aanbod voor mensen met een beperking hebben we bij de analyses de afstandscategorieën binnen vijf kilometer, vijf tot tien kilometer, tien tot twintig kilometer en twintig kilometer en verder gebruikt. Voor de (boven)lokale breedtesportvoorzieningen hebben we de afstandscategorieën binnen drie kilometer, drie tot vijf kilometer, vijf tot tien kilometer en tien kilometer en verder gebruikt.

Om de afstand van de inwoners naar de dichtstbijzijnde sportvoorziening te berekenen en de verzorgingsgebieden te bepalen hebben we gebruikgemaakt van de openbare kaart van Nederland met vierkanten van 100 bij 100 meter van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Deze vierkanten bevatten demografische gegevens, zoals het aantal inwoners per 100 bij 100 meter.

De locaties van de sportvoorzieningen in Utrecht en het wegennetwerk (geschikt voor wandelen, fietsen en/of auto) van Nederland hebben we ook gebruikt voor de berekening. De dichtstbijzijnde sportvoorziening kan zowel binnen als buiten de provinciale grenzen liggen. Daarom

hebben we sportvoorzieningen in een straal van 25 kilometer rondom de provincie ook meegenomen in de analyses.

Met GIS-software hebben we de afstand per vierkant van 100 bij 100 meter naar de dichtstbijzijnde sportvoorziening berekend. Hiervoor hebben we gebruik gemaakt van een wegennetwerk. Dit wegennetwerk hebben we gemaakt met behulp van OpenStreetMap (open data). Het wegennetwerk bevat alle wegen die te voet, met de fiets of met de auto bereikbaar zijn. Hierdoor kunnen we de daadwerkelijke reisafstand over de openbare weg in kaart brengen.

Vervolgens hebben we aan de hand van het aantal inwoners per vierkant van 100 bij 100 meter en de berekende reisafstand de gemiddelde reisafstand voor inwoners in een gemeente of regio en het verzorgingsgebied per sportvoorziening berekend. Hierbij hebben we gemeenten toebedeeld aan drie regio's: U16, Amersfoort en Food Valley¹, volgens de indeling van de Monitor Wonen van de provincie Utrecht (Provincie Utrecht, 2022b) (tabel 1.1).

Tabel 1.1 Regio-indeling provincie Utrecht

Regio	Gemeenten
Amersfoort	Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest, Woudenberg
Foodvalley	Renswoude, Rhenen, Veenendaal
U16	Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Houten, IJsselstein, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Zeist

¹ De regio Foodvalley bevat naast deze drie Utrechtse gemeenten de gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen.

De verwachte bevolkingsontwikkeling leidt tot een toename in de (potentiële) druk op de sportvoorzieningen. We hebben gemeentelijke bevolkingsprognoses gebruikt om te bezien in hoeverre het aantal inwoners dat binnen de gebruikte afstanden een sportvoorziening heeft, zal veranderen.

Leeswijzer

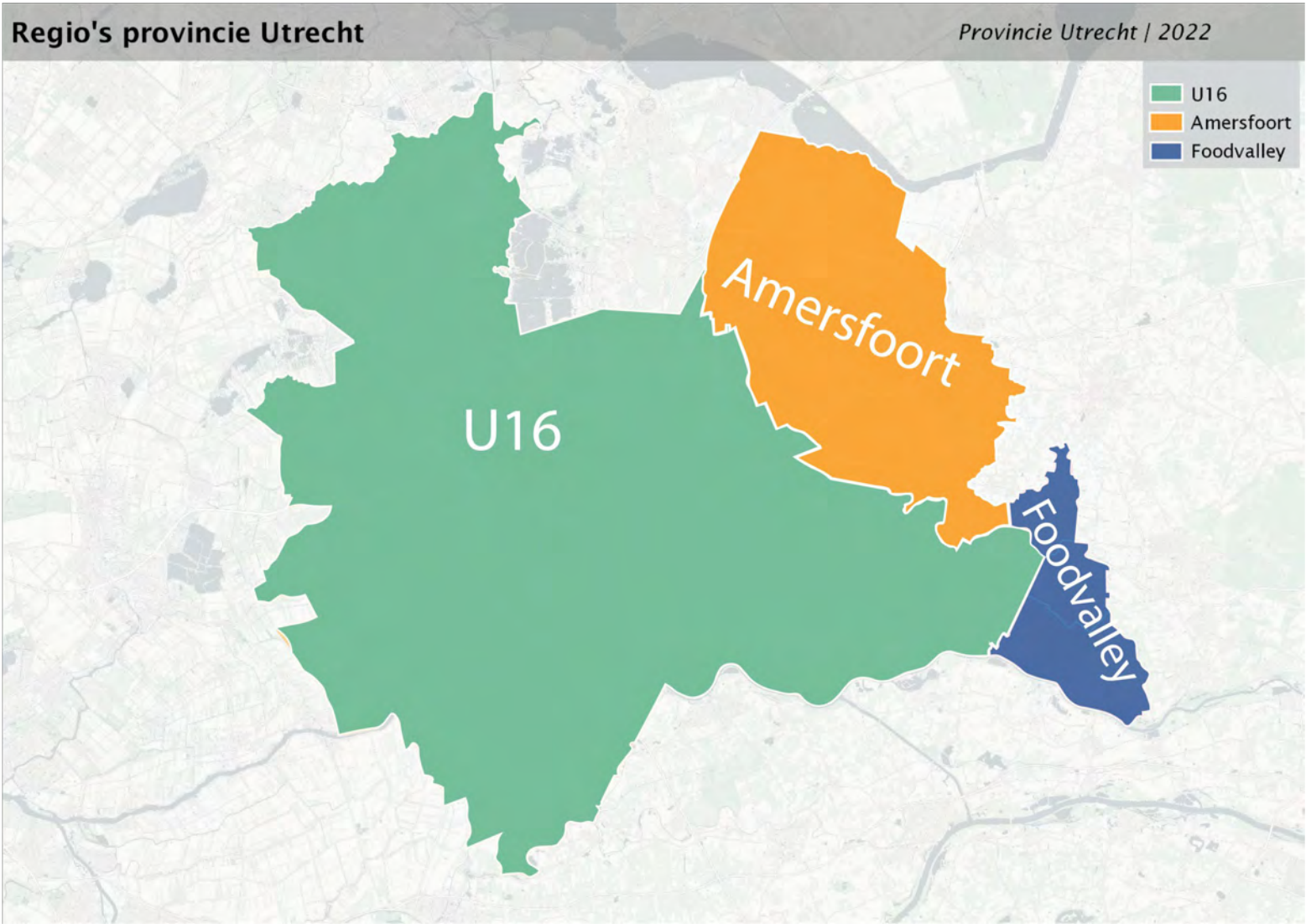
De drie onderzoeksvragen behandelen we achtereenvolgens in een apart hoofdstuk (hoofdstuk 2 t/m 4). Vervolgens gaan we in hoofdstuk 5 in op de verwachte verzorgingsgebieden tot 2040. Dit is onderdeel van de eerste drie onderzoeksvragen, maar hebben we vanwege het overzicht in een apart hoofdstuk opgenomen. De resultaten van de drie onderzoeksvragen presenteren we voornamelijk in kaart- en figuurvorm. In de figuren rapporteren we op provinciaal en regionaal niveau. De resultaten op gemeentelijk niveau staan in een apart document (Wezenberg-Hoenderkamp et al, 2022). Op kaart 1.1 en 1.2 is de gemeente- en regio-indeling te zien zoals gebruikt in dit rapport.

Welke databronnen hebben we gebruikt?

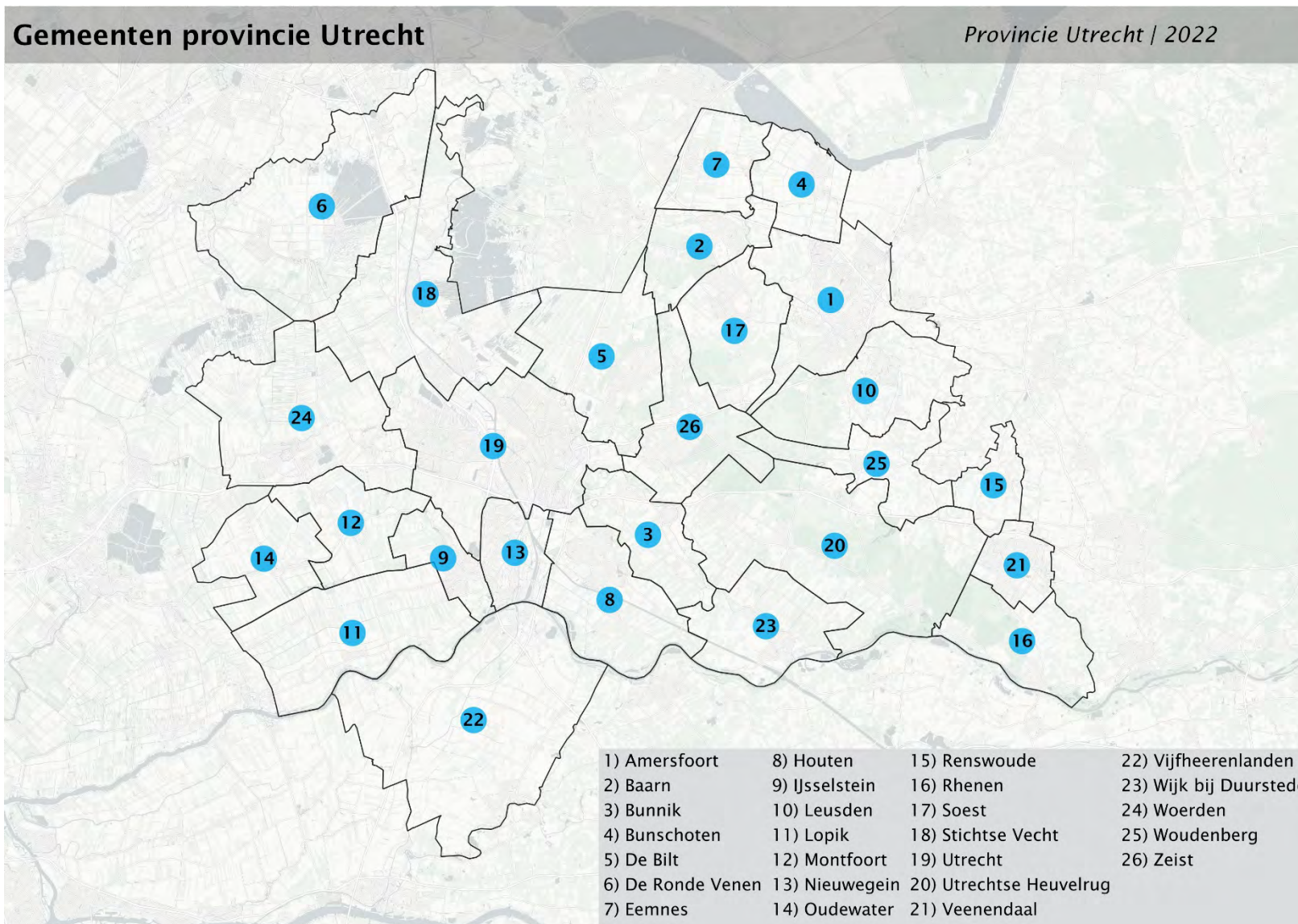
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2021). CBS-vierkanten.
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2021). Regionale kerncijfers.
- Mulier Instituut (2022). Database SportAanbod (DSA).
- OpenStreetMap (2022). Bewerking: Mulier Instituut.
- Uniek Sporten (2022).
- NOC*NSF (2022). Topsportaccommodaties.

Kaart 1.2 Regio's provincie Utrecht in 2022

Kaart 1.1 Gemeenten provincie Utrecht in 2022

2. Spreiding van regionale breedtesportvoorzieningen

In dit hoofdstuk staat de eerste onderzoeksvraag centraal:

‘Wat is het aanbod aan en de spreiding ten opzichte van de bevolking van regionale breedtesportvoorzieningen (atletiekbanen, kunstijsbanen, openbare binnen- en buitenzwembaden, skeeler- en skatebanen, BMX-banen, sportspecifieke binnensportruimte (turnhallen en overdekte wielervedbanen) en topsportaccommodaties in de provincie Utrecht?’

Regionale breedtesportvoorzieningen zijn sportvoorzieningen die niet altijd in elke gemeente aanwezig zijn en/of ook bezoekers van verderaf ontvangen. Deze voorzieningen hebben daardoor vaak een groter verzorgingsgebied dan alleen de gemeente waar ze te vinden zijn. Regionale breedtesportvoorzieningen kunnen dus door inwoners van meerdere gemeenten gebruikt worden.

In de analyses hebben we de volgende regionale breedtesportvoorzieningen meegenomen:

- atletiekbanen (rondbanen);
- BMX-banen;
- kunstijsbanen;
- skeelerbanen;
- topsportaccommodaties;
- turnhallen;
- wielervedbanen (outdoor);
- openbare zwembaden (binnen en buiten);

In hoofdstuk 1 is meer te lezen over de werkwijze. In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten per type sportvoorziening.

2.1 Atletiek

In deze paragraaf brengen we de spreiding van atletiekaccommodaties in beeld. In de analyses hebben we alleen atletiekaccommodaties met een rondbaan in de provincie Utrecht en omgeving meegenomen. In de provincie Utrecht zijn twaalf rondbanen. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar de dichtstbijzijnde atletiekaccommodatie hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

Ruim zes op de tien inwoners van de provincie kunnen binnen vijf kilometer van de eigen woning een atletiekaccommodatie bereiken. Ongeveer 9 procent moet verder dan tien kilometer reizen voor een atletiekaccommodatie. In de regio U16 moeten inwoners relatief vaker verder reizen naar een atletiekaccommodatie dan in de andere regio's.

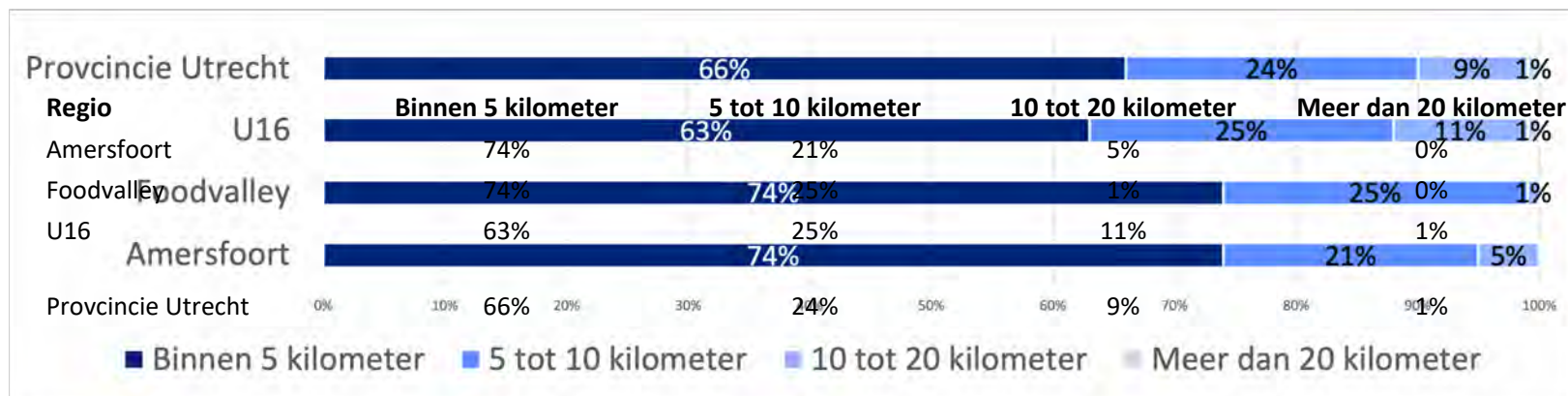
In de regio Foodvalley wonen de inwoners relatief dicht bij een atletiekaccommodatie (figuur 2.1.1).

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen moeten in Utrecht bijna 350.000 inwoners tussen de vijf en tien kilometer reizen: een toename van ruim 25.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Ongeveer 130.000 inwoners moeten meer dan tien kilometer afleggen: een toename van ruim 8.000 ten opzichte van nu. Dit betekent dat, zonder extra aanbod, het aantal reisebewegingen toeneemt.

Figuur 2.1.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde atletiekaccommodatie, naar regio (in procenten)

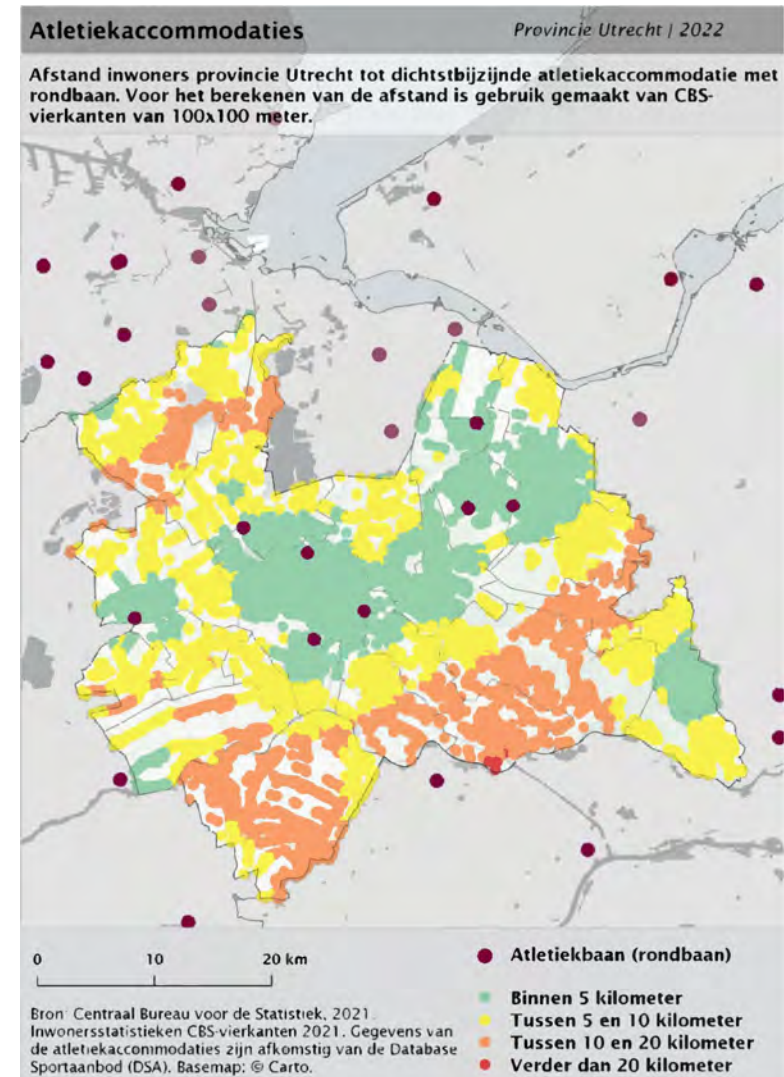
Op kaart

Op kaart 2.1.1 staan de atletiekaccommodaties in provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar de dichtstbijzijnde atletiekaccommodatie is weergegeven in afstandscategorieën. Een groot deel van de bewoonde locaties in de provincie Utrecht ligt binnen tien kilometer van een atletiekaccommodatie.

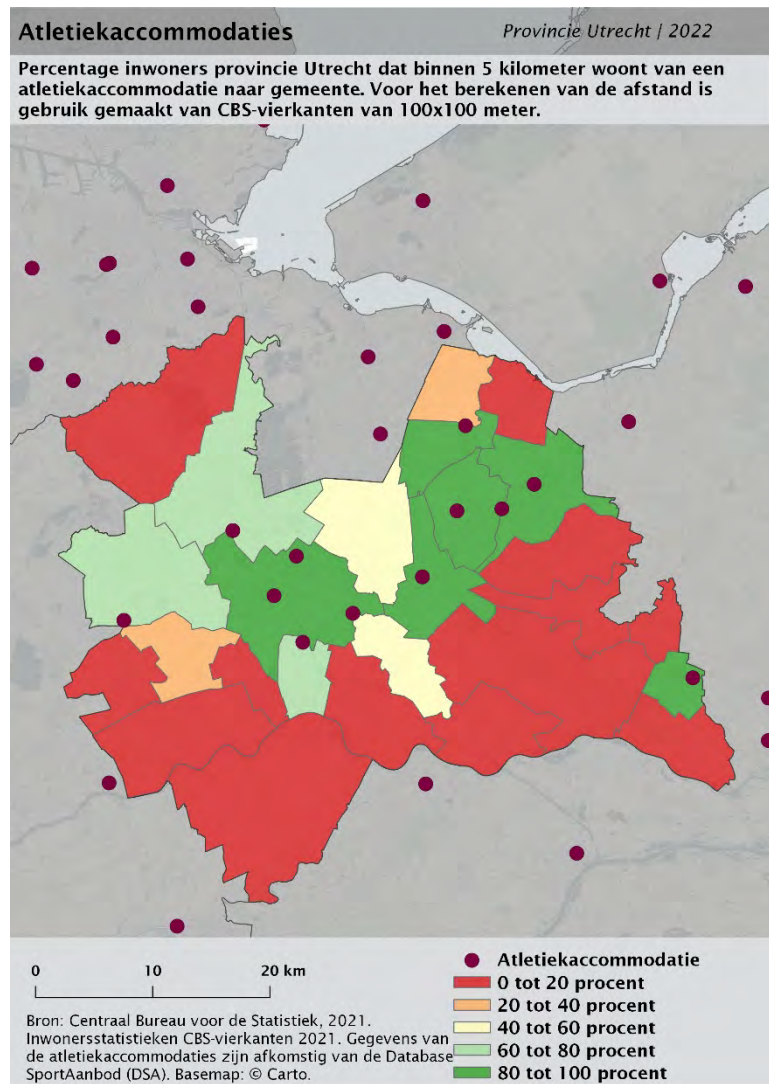
Op kaart 2.1.1 gaat het om de afstand tot een woonlocatie; op kaart 2.1.2 en kaart 2.1.3 staat per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk vijf en tien kilometer van een atletiekaccommodatie woont (zie volgende pagina).

In 6 van de 26 gemeenten woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een atletiekaccommodatie (kaart 2.1.2). In het overgrote deel van de gemeenten (20 van de 26) woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen tien kilometer van een atletiekaccommodatie. In de gemeenten waar dit niet het geval is, is ook geen atletiekaccommodatie aanwezig (kaart 2.1.3).

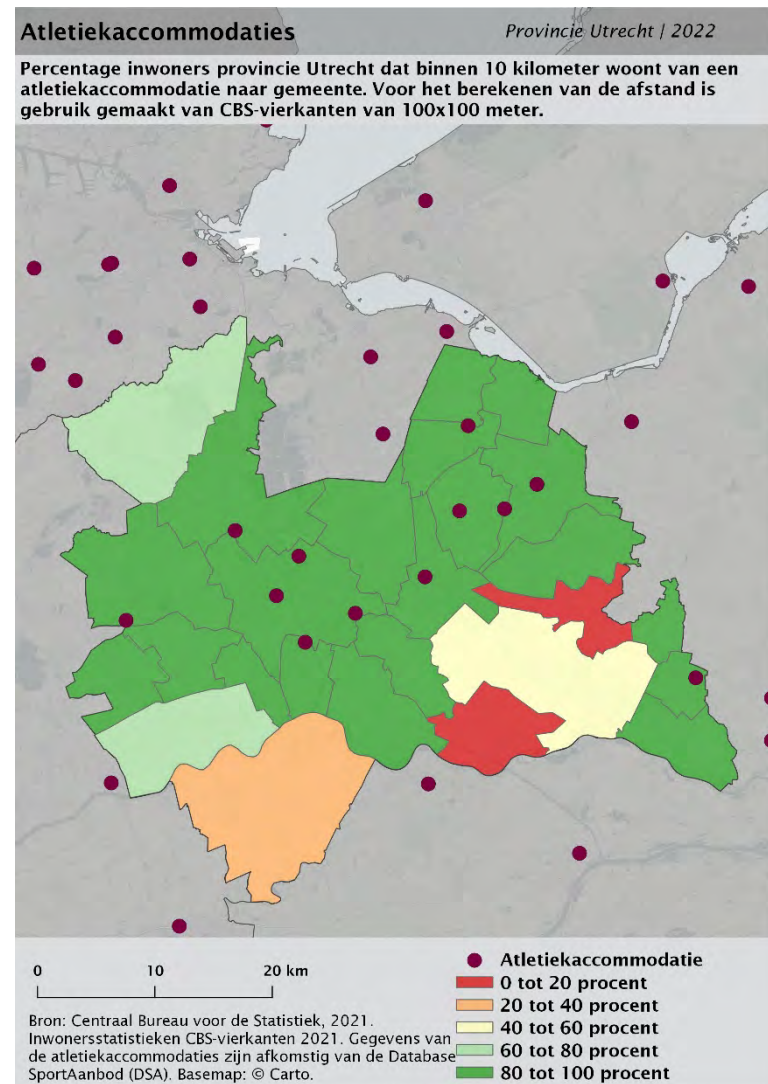
Kaart 2.1.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde atletiekaccommodatie

Kaart 2.1.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een atletiekaccommodatie in provincie Utrecht

Kaart 2.1.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 10 kilometer van een atletiekaccommodatie in provincie Utrecht

2.2 BMX

In deze paragraaf brengen we de spreiding van BMX-banen in beeld. De provincie Utrecht telt vijf BMX-banen. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar een BMX-baan hebben we berekend en geven we in deze paragraaf weer in figuren en kaarten.

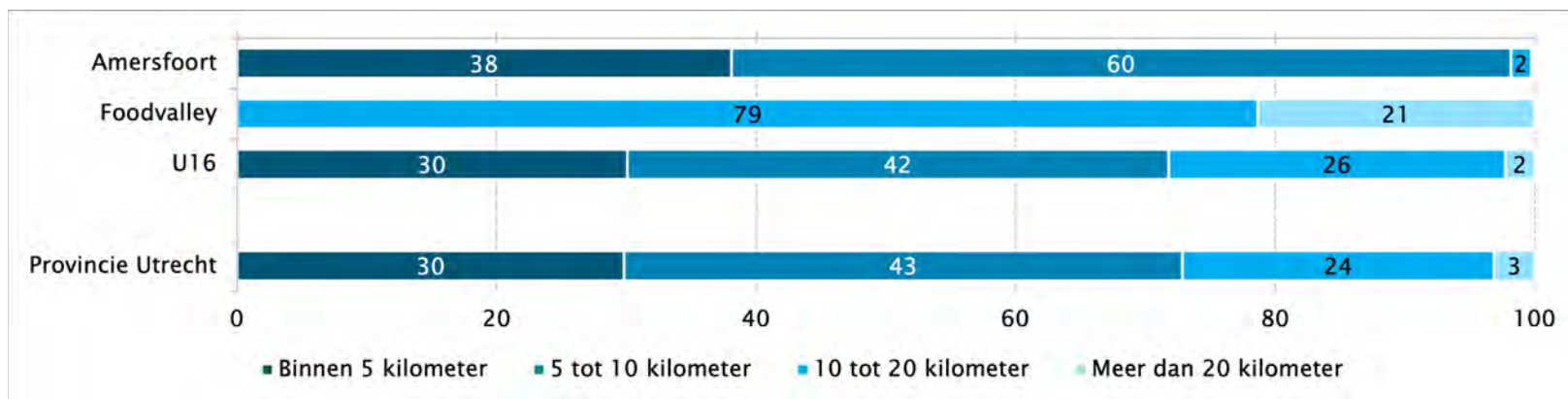
Huidige situatie

Circa een op de drie inwoners woont binnen vijf kilometer van een BMX-baan. Ruim een kwart van de inwoners moet meer dan tien kilometer reizen om een BMX-baan te bereiken. In de regio Foodvalley wonen inwoners relatief ver van een BMX-baan (figuur 2.2.1).

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

Figuur 2.2.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde BMX-baan, naar regio (in procenten)

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen moeten in Utrecht bijna 650.000 inwoners tussen de vijf en tien kilometer reizen: een toename van bijna 95.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Ongeveer 380.000 inwoners moeten meer dan tien kilometer afleggen: een toename van 30.000 ten opzichte van nu. Ruim 450.000 inwoners wonen in 2040 binnen vijf kilometer van een BMX-baan. Dat zijn er 70.000 meer dan in de huidige situatie.

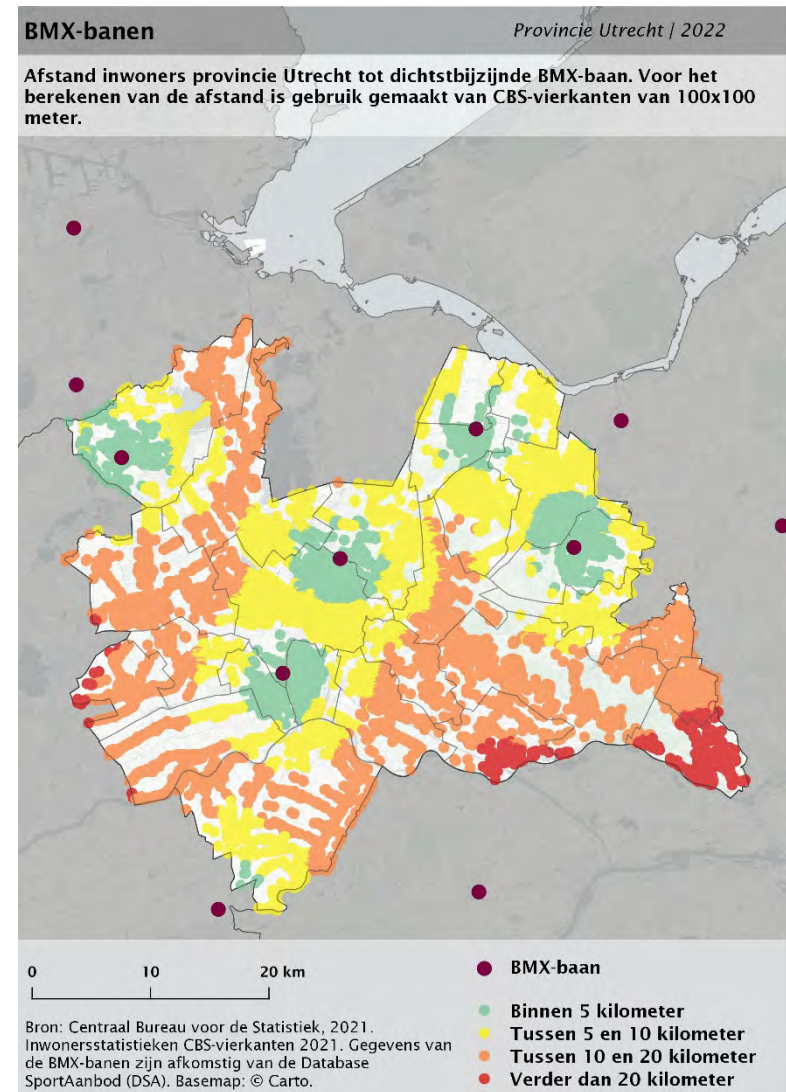
Op kaart

Op kaart 2.2.1 staan de BMX-banen in de provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar deze BMX-banen is weergegeven in afstandscategorieën. Een groot deel van de bewoonde locaties in de provincie ligt verder dan tien kilometer van een BMX-baan.

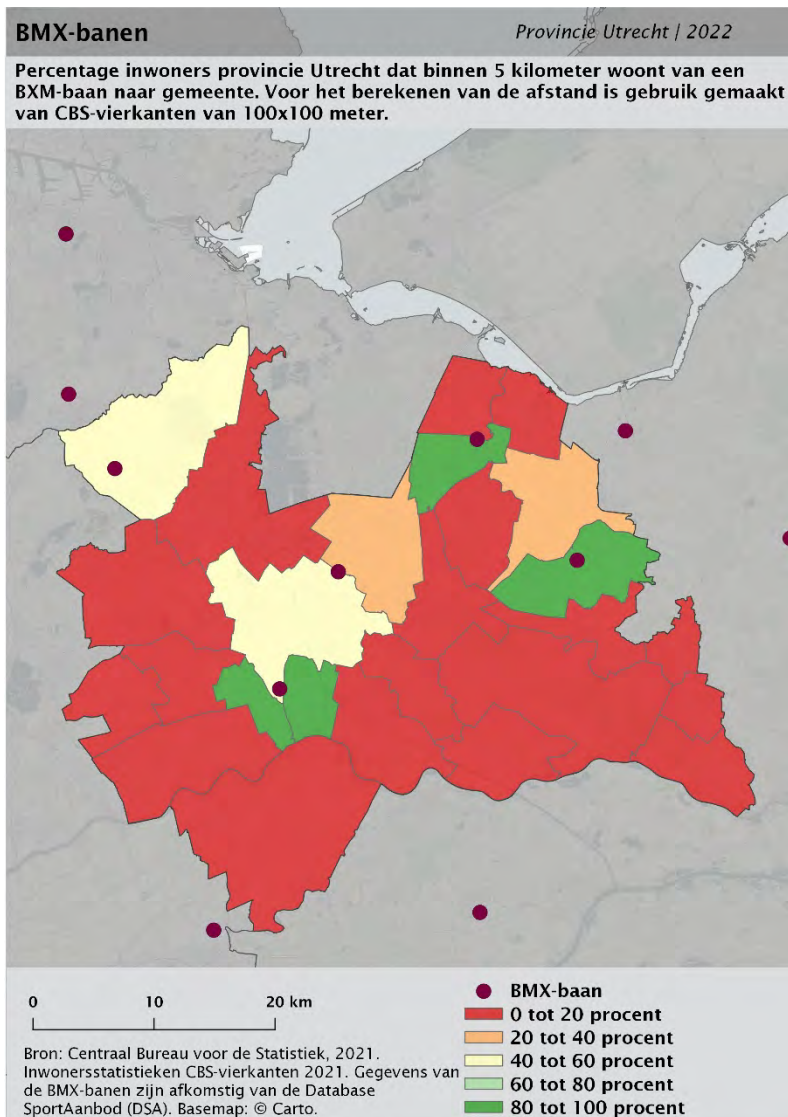
Op kaart 2.2.1 gaat het om de afstand tot een woonlocatie; op kaart 2.2.2 en kaart 2.2.3 staat per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk vijf en tien kilometer van een BMX-baan woont (zie volgende pagina).

In vier gemeenten in de provincie woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een BMX-baan; in vrijwel alle overige gemeenten minder dan 20 procent (kaart 2.2.2). Een groter deel van de inwoners van de provincie woont binnen tien kilometer van een BMX-baan. Het gaat om minstens 60 procent van de inwoners van veertien gemeenten. Voor de inwoners van zeven gemeenten geldt echter dat minder dan 20 procent binnen tien kilometer van een BMX-baan woont (kaart 2.2.3).

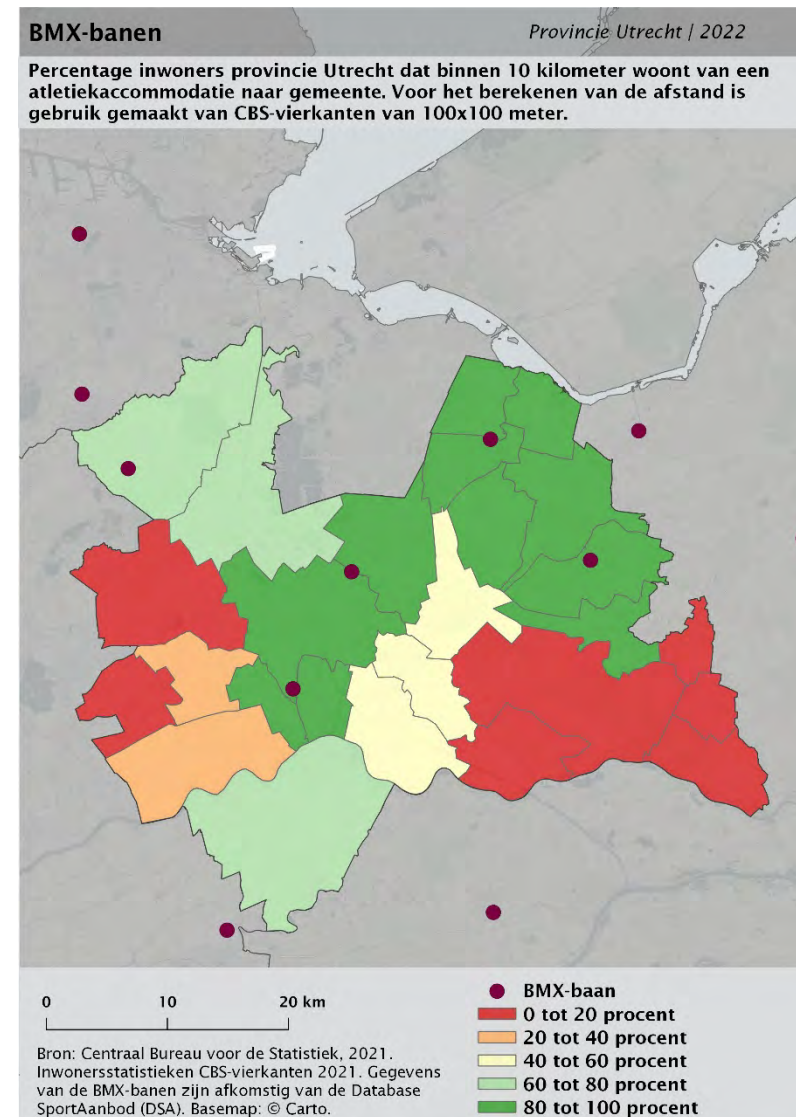
Kaart 2.2.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde BMX-baan

Kaart 2.2.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een BMX-baan in provincie Utrecht

Kaart 2.2.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 10 kilometer van een BMX-baan in provincie Utrecht

2.3 Kunstijsbanen

In deze paragraaf brengen we de spreiding van kunstijsbanen in beeld. De provincie Utrecht telt één kunstijsbaan. De afstand die de inwoners van de provincie af moeten leggen naar de dichtstbijzijnde kunstijsbaan hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

Circa een derde deel van de inwoners van de provincie Utrecht woont binnen tien kilometer van een schaatsbaan. Bijna 70 procent moet echter meer dan tien kilometer reizen naar de dichtstbijzijnde schaatsbaan. In de regio Foodvalley moeten zelfs alle inwoners meer dan twintig kilometer afleggen om een schaatsbaan te bereiken. Voor de regio Amersfoort is dit 81 procent. Omdat de enige schaatsbaan van

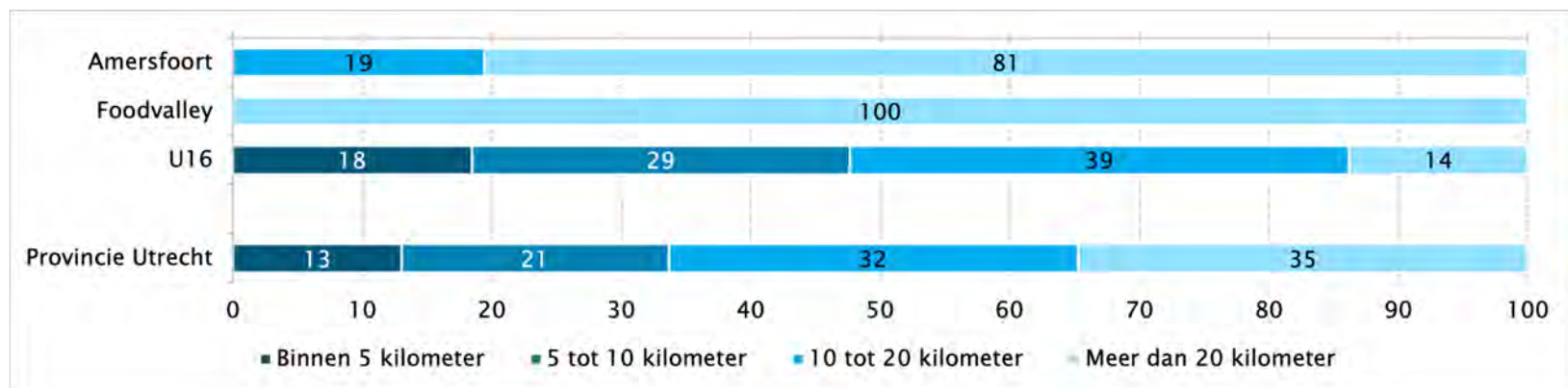
de provincie zich in de gemeente Utrecht bevindt, hoeven inwoners van de regio U16 relatief minder ver te reizen (figuur 2.3.1).

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen moeten in Utrecht ruim 330.000 inwoners tussen de vijf en tien kilometer reizen: een toename van bijna 70.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Ruim 930.000 inwoners moeten meer dan tien kilometer afleggen: een toename van bijna 80.000 ten opzichte van nu.

Figuur 2.3.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde kunstijsbaan, naar regio (in procenten)

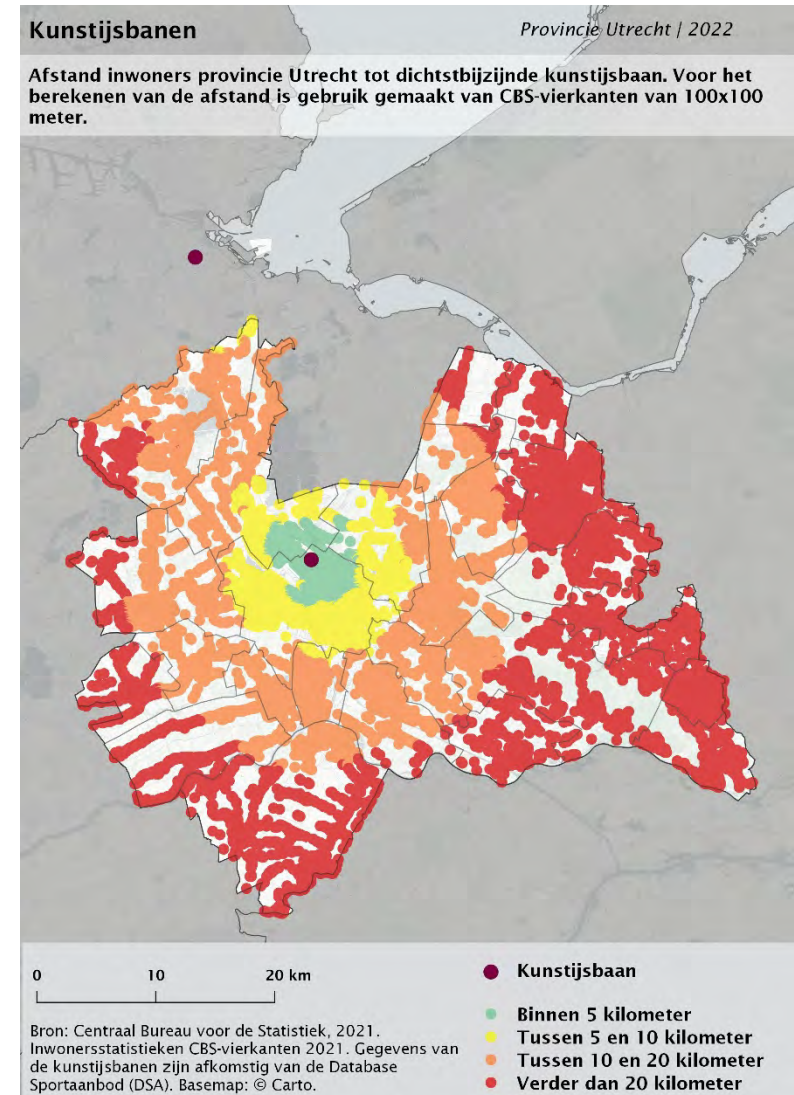
Kaart 2.3.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde schaatsbaan

Op kaart

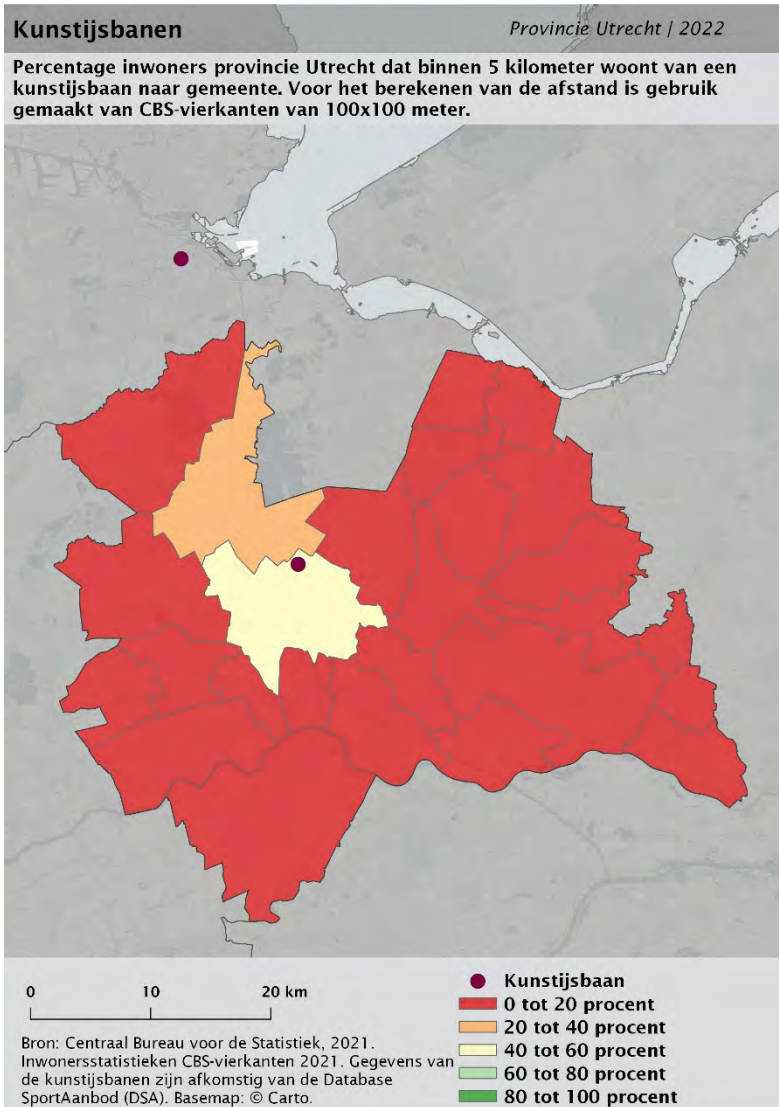
Op kaart 2.3.1 staan de schaatsbanen in de provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar de dichtstbijzijnde schaatsbaan is weergegeven in afstandscategorieën. Met name de inwoners in het noorden en zuiden van de provincie moeten relatief ver reizen naar de dichtstbijzijnde schaatsbaan.

Op kaart 2.3.1 gaat het om de afstand tot een woonlocatie; op kaart 2.3.2 en kaart 2.3.3 staat per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk vijf en tien kilometer van een schaatsbaan woont (zie volgende pagina).

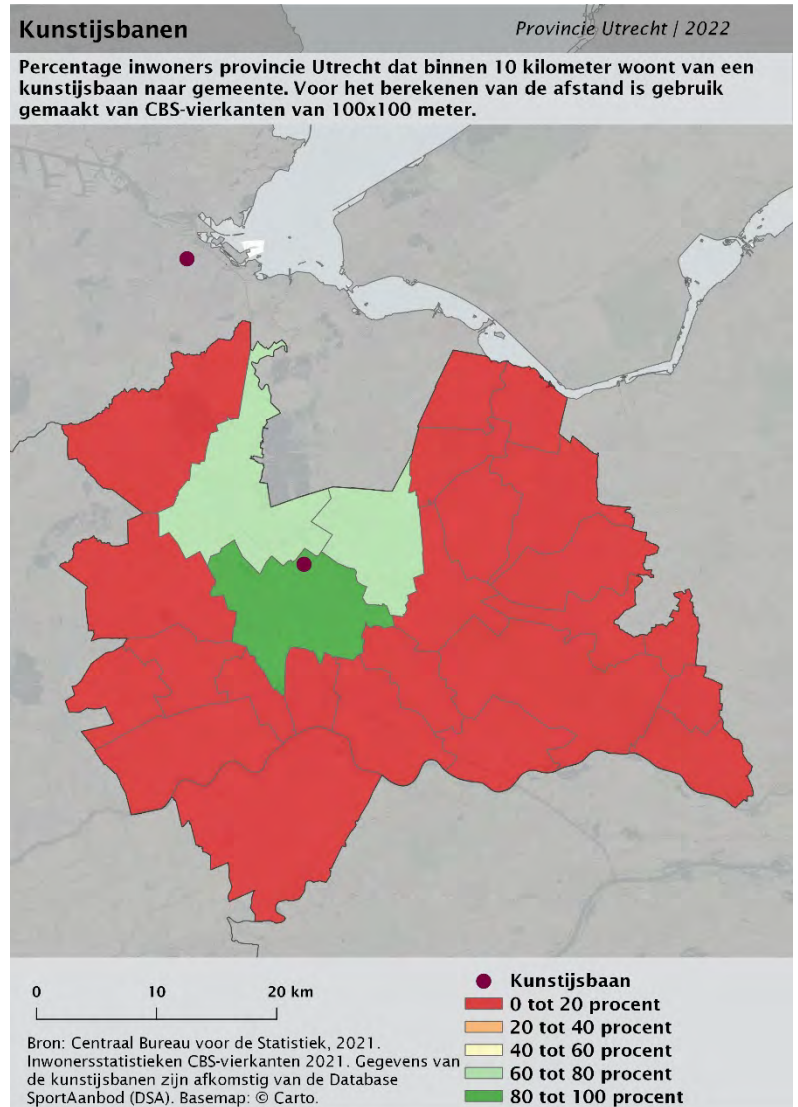
In 24 van de 26 gemeenten woont 0 tot 20 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een schaatsbaan. In twee gemeenten woont maximaal 60 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een schaatsbaan (kaart 2.3.2). In slechts één gemeente woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen tien kilometer van een schaatsbaan. Dat is de gemeente Utrecht. In de twee gemeenten nabij de schaatsbaan woont 60 tot 80 procent van de inwoners binnen tien kilometer van een schaatsbaan (kaart 2.3.3).

Kaart 2.3.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een schaatsbaan in provincie Utrecht

Kaart 2.3.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 10 kilometer van een schaatsbaan in provincie Utrecht

2.4 Skeeleren en skaten

In deze paragraaf brengen we de spreiding van skeelerbanen in beeld. In de provincie Utrecht zijn negen skeelerbanen. De afstand die de inwoners van de provincie af moeten leggen naar de dichtstbijzijnde skeelerbaan hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

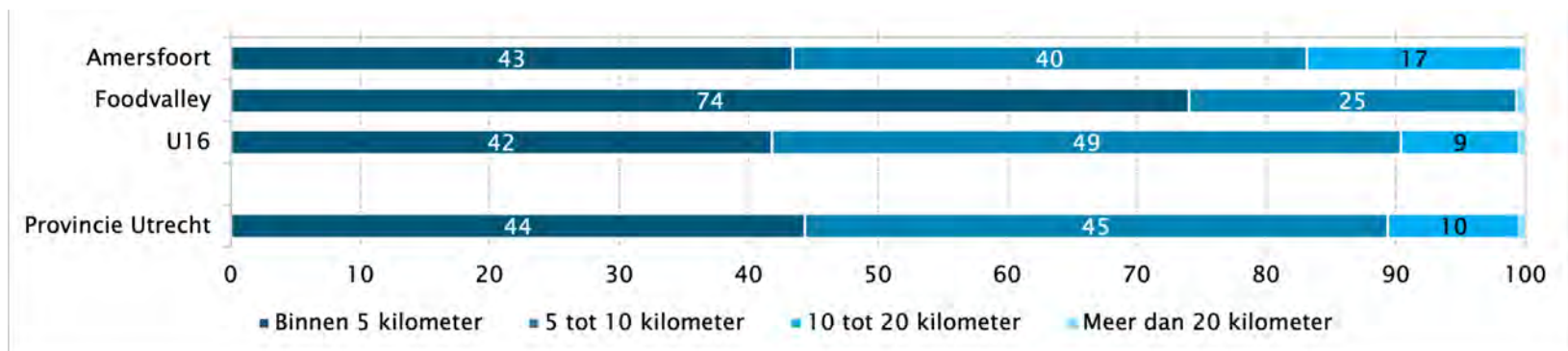
Huidige situatie

Iets minder dan de helft van de inwoners van de provincie Utrecht woont binnen vijf kilometer van een skeelerbaan. Slechts circa een op de tien inwoners moet tien kilometer of meer reizen naar de dichtstbijzijnde skeelerbaan. In de regio Foodvalley woont bijna drie kwart van de inwoners binnen vijf kilometer van een skeelerbaan (figuur 2.4.1).

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

Figuur 2.4.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde skeelerbaan, naar regio (in procenten)

Kaart 2.4.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde skeelerbaan

2040

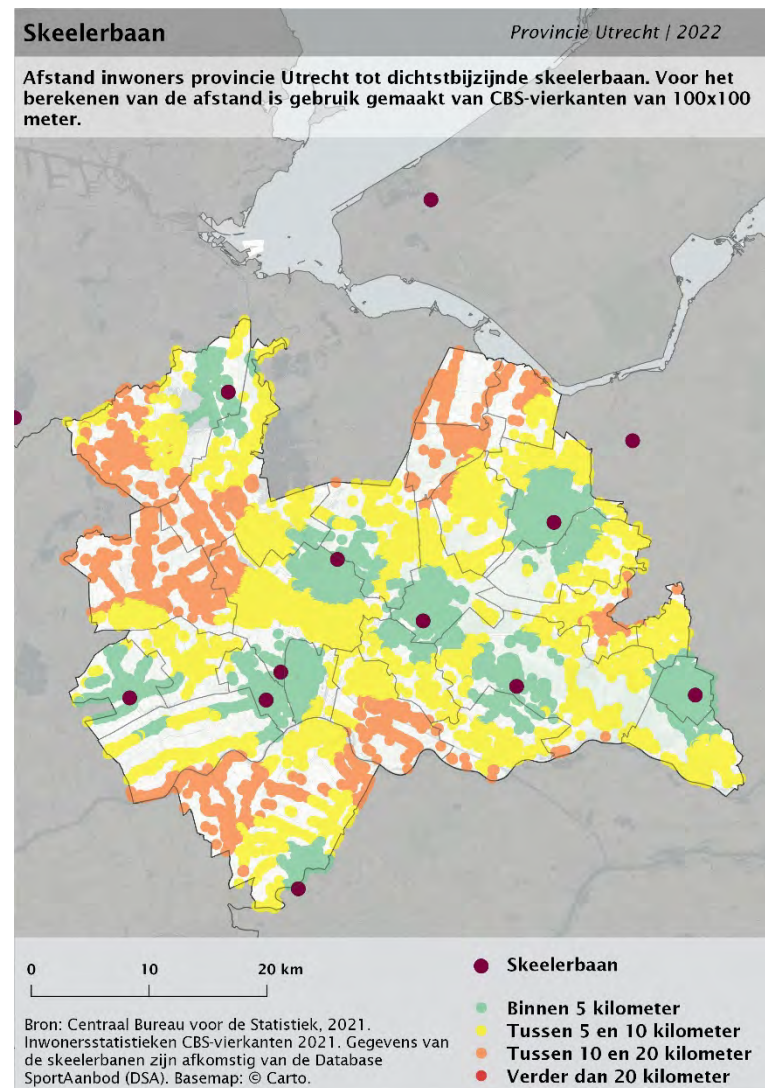
In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen moeten in Utrecht ruim 660.000 inwoners minder dan vijf kilometer reizen: een toename van 95.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. De groep inwoners die tussen de vijf en tien kilometer moet reizen neemt tot 2040 met 85.000 duizend toe tot 666.000. Ruim 150.000 inwoners moeten meer dan tien kilometer afleggen: een toename van 13.000 ten opzichte van nu.

Op kaart

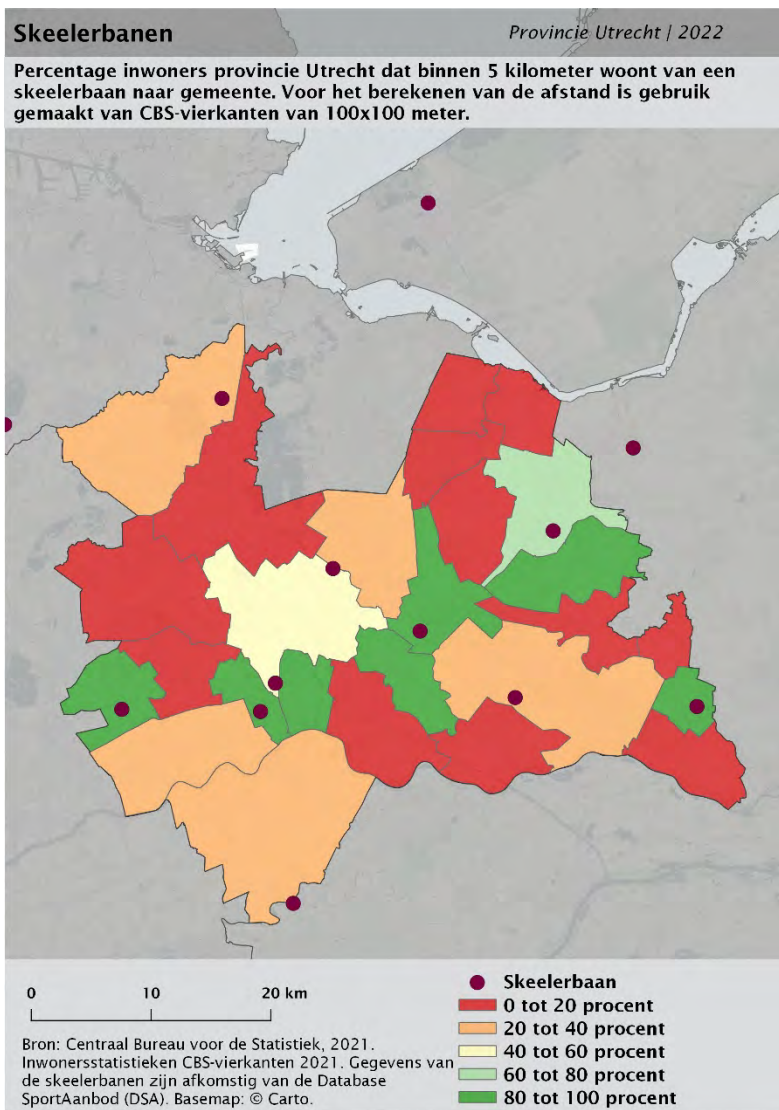
Op kaart 2.4.1 staan de skeelerbanen in de provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar de dichtstbijzijnde skeelerbaan is weergegeven in afstandscategorieën. De skeelerbanen zijn vrij goed over de provincie verspreid.

Op kaart 2.4.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 2.4.2 en kaart 2.4.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk vijf en tien kilometer van een skeelerbaan woont (zie volgende pagina).

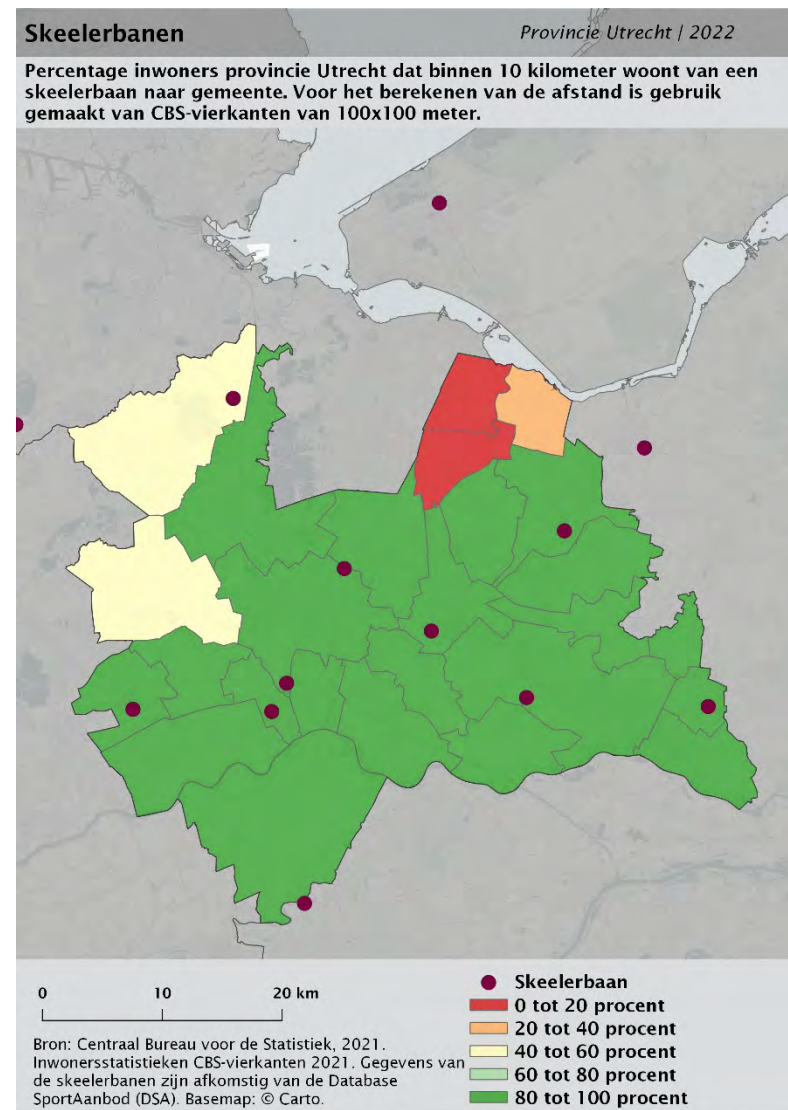
In 7 van de 26 gemeenten woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een skeelerbaan. In twaalf gemeenten geldt dit voor slechts 0 tot 20 procent van de inwoners (kaart 2.4.2). Van de inwoners van 21 van de 26 gemeenten woont 80 tot 100 procent binnen tien kilometer van een skeelerbaan. Voor twee gemeenten geldt nog altijd dat de inwoners relatief ver moeten reizen; 0 tot 20 procent woont binnen tien kilometer van een skeelerbaan (kaart 2.4.3).

Kaart 2.4.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een skeelerbaan in provincie Utrecht

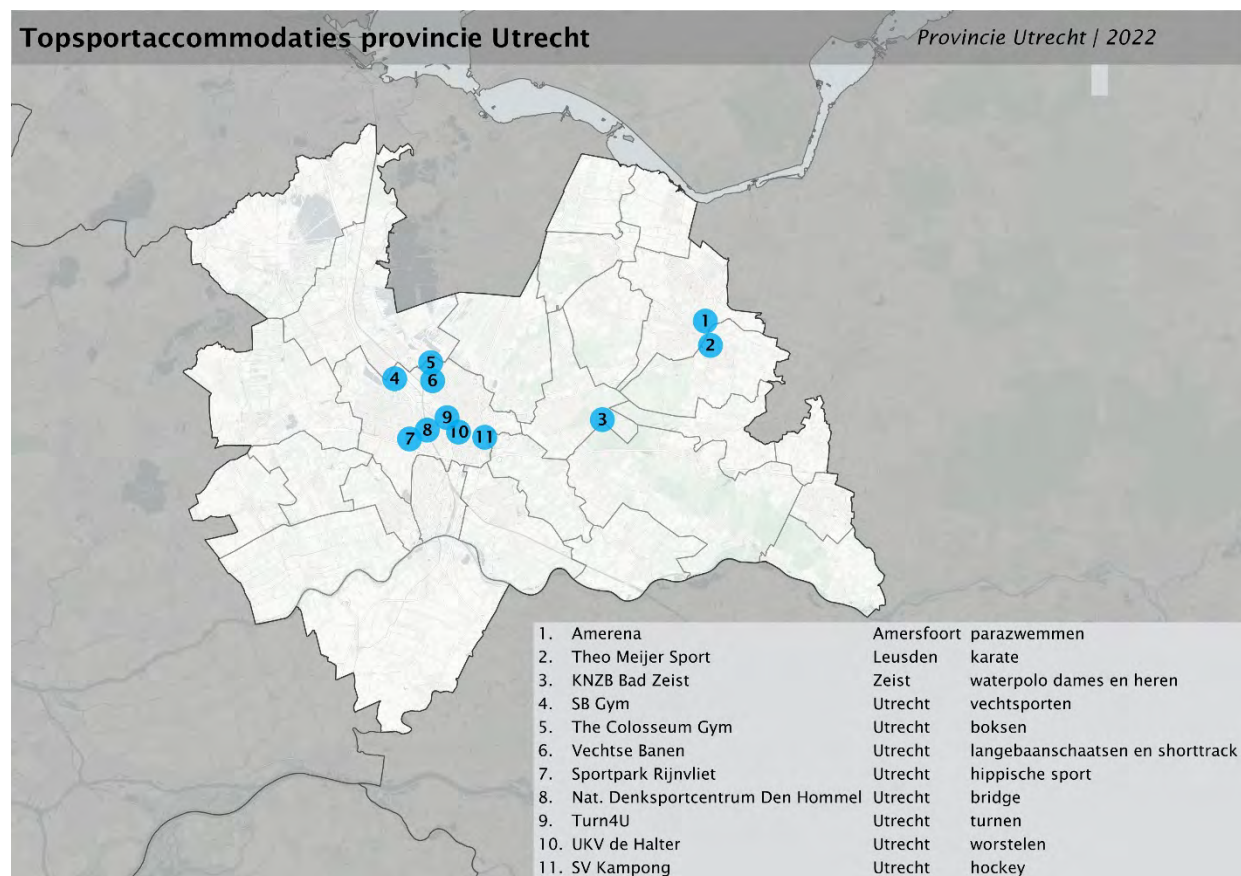
Kaart 2.4.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 10 kilometer van een skeelerbaan in provincie Utrecht

2.5 Topsport

In deze paragraaf besteden we aandacht aan accommodaties voor topsport. Hier telt de provincie Utrecht er elf van (kaart 2.5). Dit gaat zowel om binnen- als buitensportaccommodaties, bijvoorbeeld een denksportcentrum, hockeyaccommodatie en schaatsbaan. In de analyse hebben we alle topsportaccommodaties samengenomen en geen onderscheid naar type accommodatie of naar sporttak gemaakt.

Kaart 2.5 Topsportaccommodaties in de provincie Utrecht

Huidige situatie

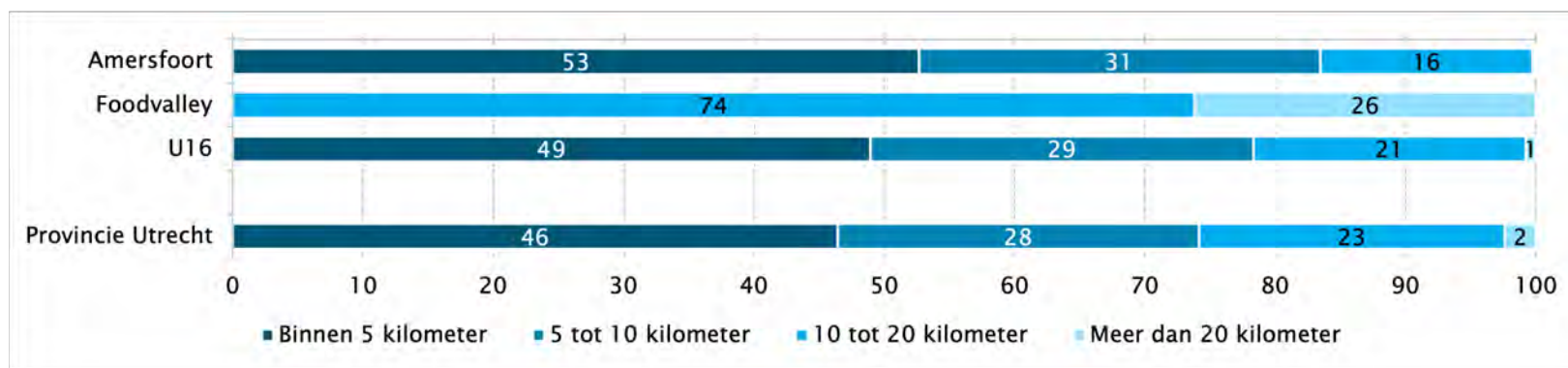
Iets minder dan de helft van de inwoners van de provincie Utrecht woont binnen vijf kilometer van een accommodatie voor topsport. Ongeveer een kwart moet tien kilometer of meer reizen naar de dichtstbijzijnde topsportaccommodatie. Voor de regio's Amersfoort en U16 zijn de cijfers iets gunstiger: daar wonen inwoners relatief wat dichterbij een topsportaccommodatie. Inwoners van de regio Foodvalley moeten juist relatief ver reizen naar een topsportaccommodatie: 74 procent van de inwoners moet tien tot twintig kilometer afleggen en 26 procent woont meer dan twintig kilometer van een accommodatie voor topsport (figuur 2.5.1).

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen moeten in Utrecht ruim 390.000 inwoners tussen de vijf en tien kilometer reizen: een toename van 33.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Bijna 360.000 inwoners moeten meer dan tien kilometer afleggen: een toename van 25.000 ten opzichte van nu.

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

Figuur 2.5.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde topsportaccommodatie, naar regio (in procenten)

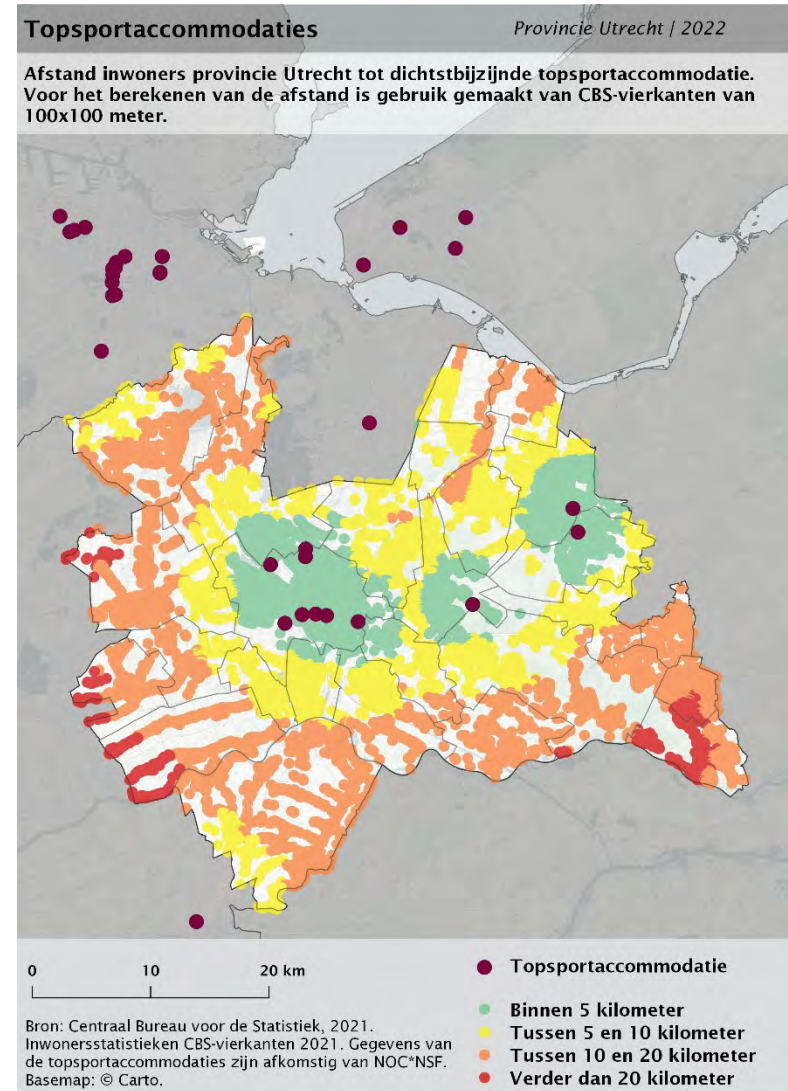
Kaart 2.5.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde topsportaccommodatie

Op kaart

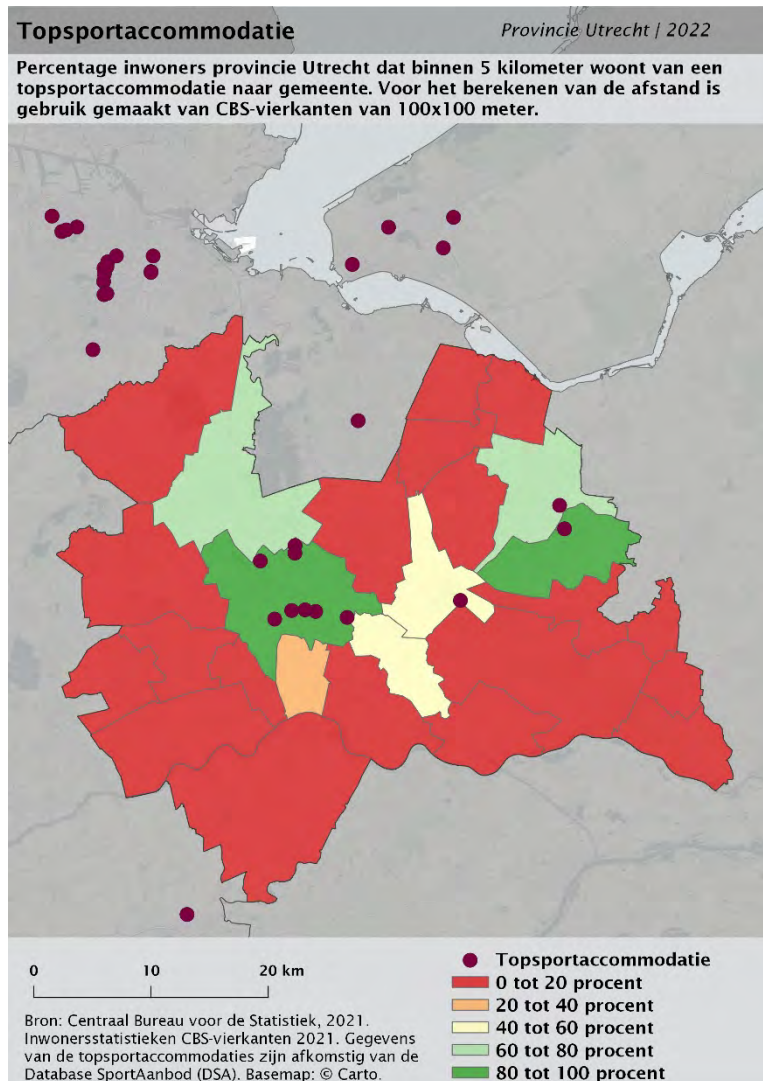
Op kaart 2.5.1 staan de topsportaccommodaties in de provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar de dichtstbijzijnde topsportaccommodatie is weergegeven in afstandscategorieën. De inwoners aan de randen van de provincie moeten relatief ver reizen naar de dichtstbijzijnde topsportaccommodatie. De topsportaccommodaties zijn namelijk gecentreerd in het midden en het oosten van de provincie.

Op kaart 2.5.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 2.5.2 en kaart 2.5.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk vijf en tien kilometer van een accommodatie voor topsport woont (zie volgende pagina).

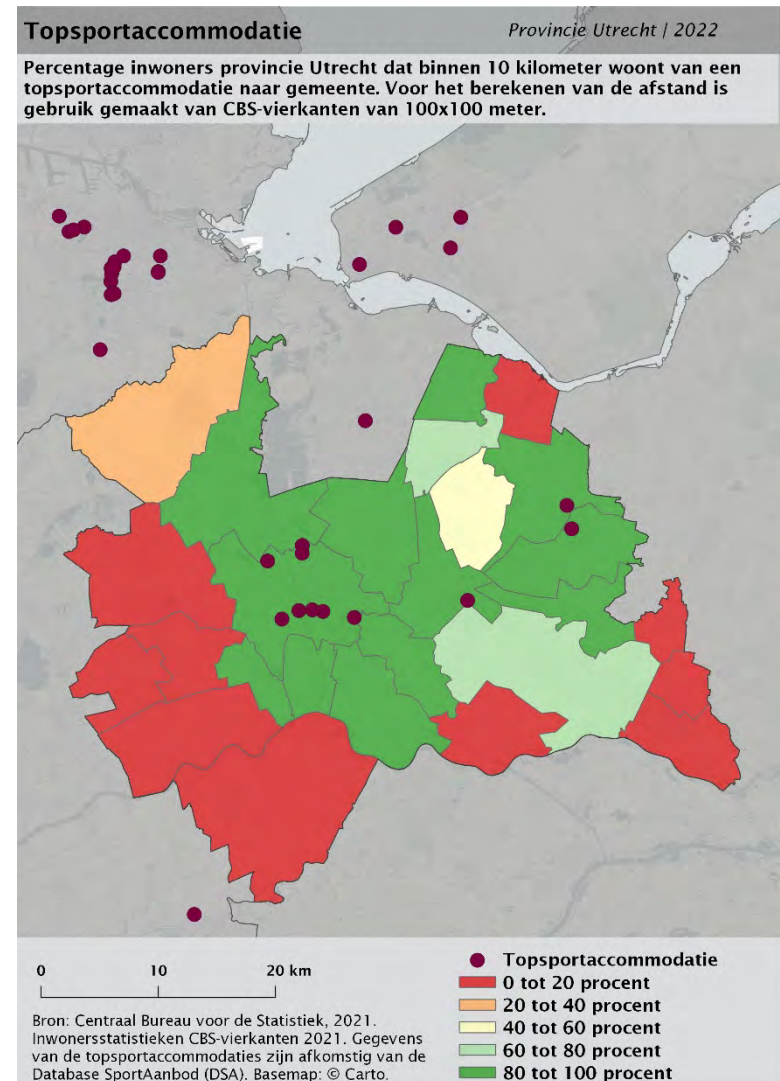
In 2 van de 26 gemeenten woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een accommodatie voor topsport. In het overgrote deel van de gemeenten geldt dit echter voor slechts 0 tot 20 procent (kaart 2.5.2). Wel wonen relatief veel inwoners binnen tien kilometer van een topsportaccommodatie. Van de inwoners van 12 van de 26 gemeenten woont 80 tot 100 procent binnen tien kilometer van een accommodatie voor topsport. Met name de inwoners van de westelijke en zuidoostelijke gemeenten moeten relatief ver reizen: 0 tot 20 procent woont binnen tien kilometer van een topsportaccommodatie (kaart 2.5.3).

Kaart 2.5.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een topsportaccommodatie in provincie Utrecht

Kaart 2.5.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 10 kilometer van een topsportaccommodatie in provincie Utrecht

2.6 Turnhallen

In deze paragraaf brengen we de spreiding van turnhallen in beeld. In de provincie zijn vijf turnhallen. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar de dichtstbijzijnde turnhal hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

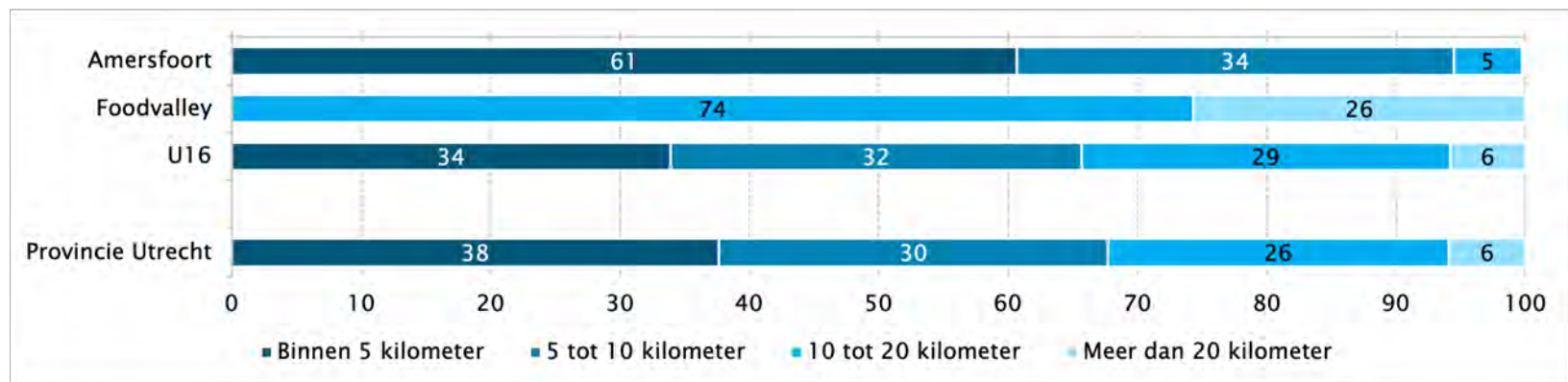
Huidige situatie

Ruim twee derde van de inwoners van de provincie woont binnen tien kilometer van een turnhal. Ruim 30 procent moet meer dan tien kilometer afleggen om de dichtstbijzijnde turnhal te bereiken. Met name inwoners van de regio Foodvalley moeten relatief wat verder reizen (figuur 2.6.1): alle inwoners wonen tien kilometer of verder van een turnhal.

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

Figuur 2.6.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde turnhal, naar regio (in procenten)

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen moeten in Utrecht 445.000 inwoners tussen de vijf en tien kilometer reizen: een toename van 58.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Bijna 450.000 inwoners moeten meer dan tien kilometer afleggen: een toename van ruim 35.000 ten opzichte van nu. Het aantal inwoners dat binnen vijf kilometer een turnhal kan bereiken neemt tot 2040 met ruim 100.000 toe tot 590.000.

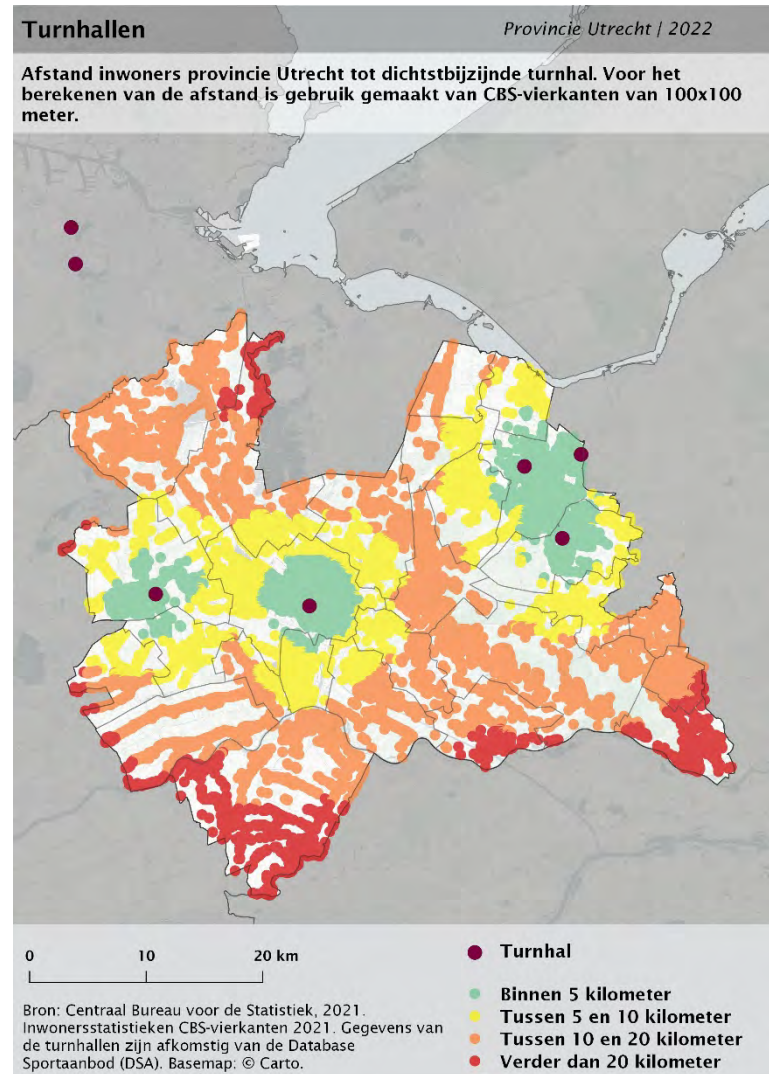
Op kaart

Op kaart 2.6.1 staan de turnhallen in de provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar de dichtstbijzijnde turnhal is weergegeven in afstands categorieën. Een groot deel van de bewoonde locaties in de provincie Utrecht ligt op meer dan tien kilometer reisafstand van een turnhal.

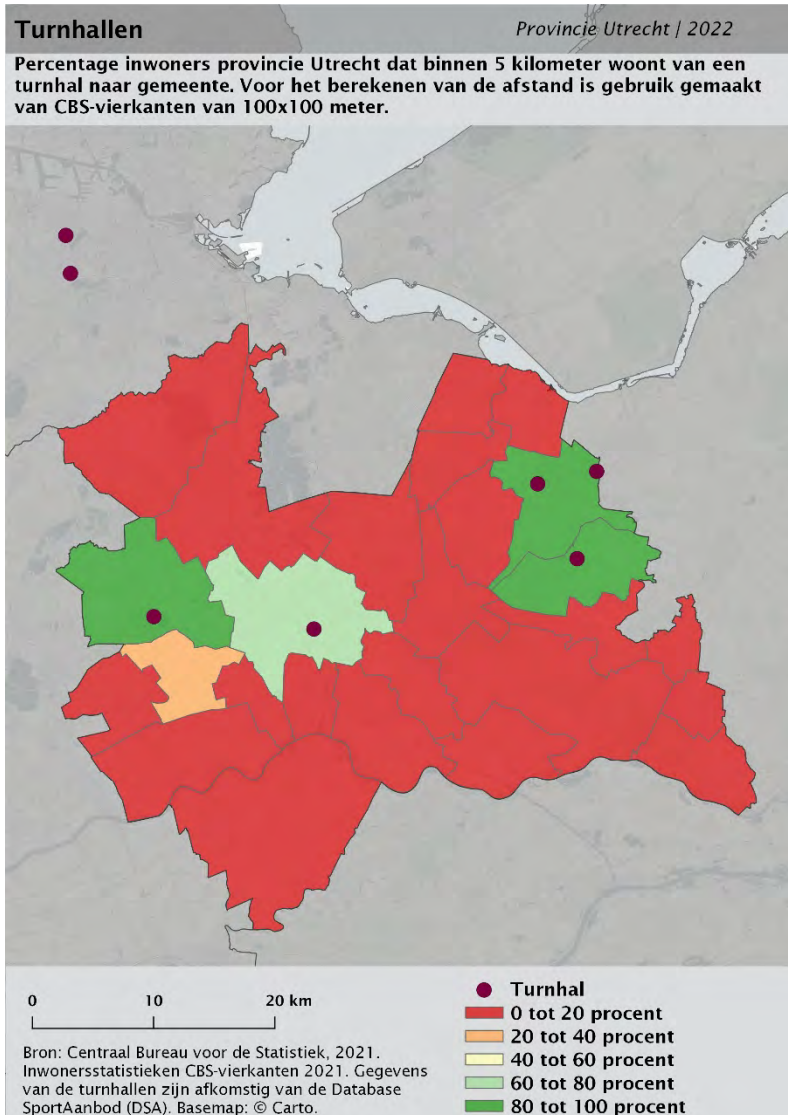
Op kaart 2.6.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 2.6.2 en kaart 2.6.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk vijf en tien kilometer van een turnhal woont (zie volgende pagina).

In slechts 3 van de 26 gemeenten woont minstens 80 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een turnhal. In 21 gemeenten woont 0 tot 20 procent van de inwoners binnen vijf kilometer reisafstand (kaart 2.6.2). In tien gemeenten woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen tien kilometer van een turnhal. Eveneens in tien gemeenten woont 0 tot 20 procent van de inwoners binnen tien kilometer van een turnhal.

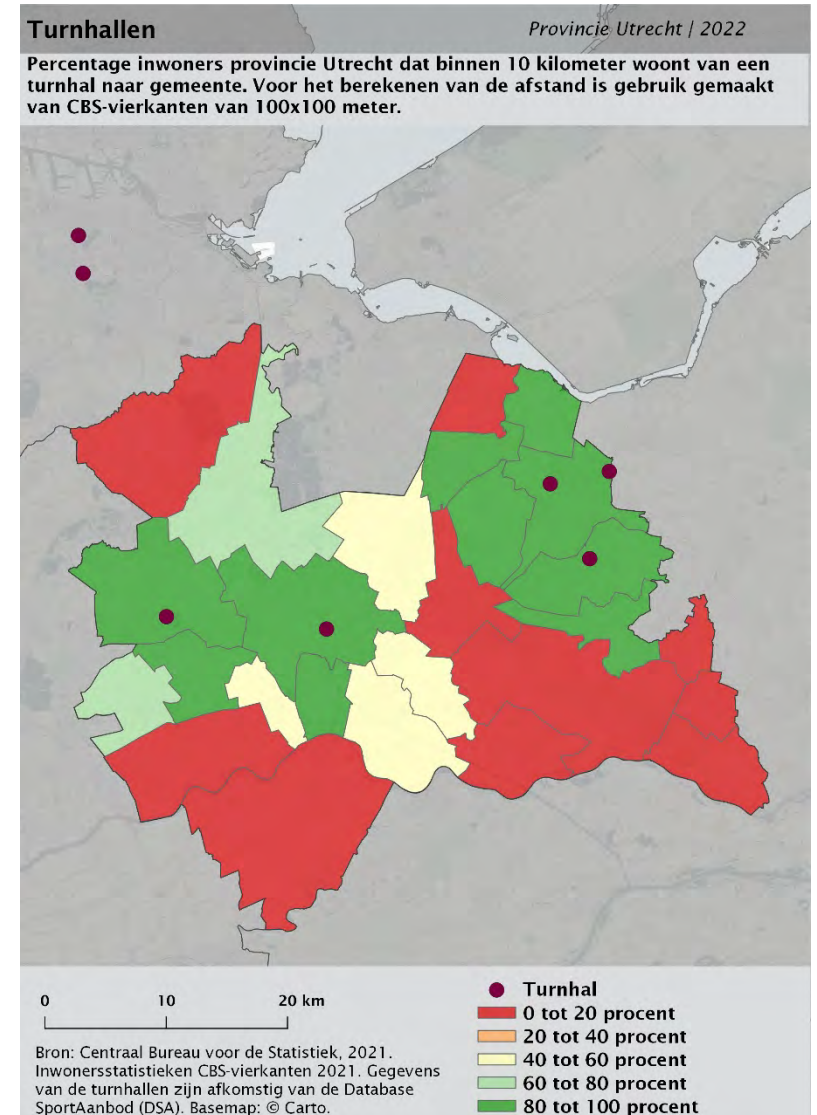
Kaart 2.6.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde turnhal

Kaart 2.6.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een turnhal in provincie Utrecht

Kaart 2.6.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 10 kilometer van een turnhal in provincie Utrecht

2.7 Wielerbanen (outdoor)

In deze paragraaf brengen we de spreiding van wielervedbanen in beeld. In de provincie Utrecht liggen drie outdoor wielervedbanen. Er zijn geen indoor wielervedbanen. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar de dichtstbijzijnde wielervedbaan hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

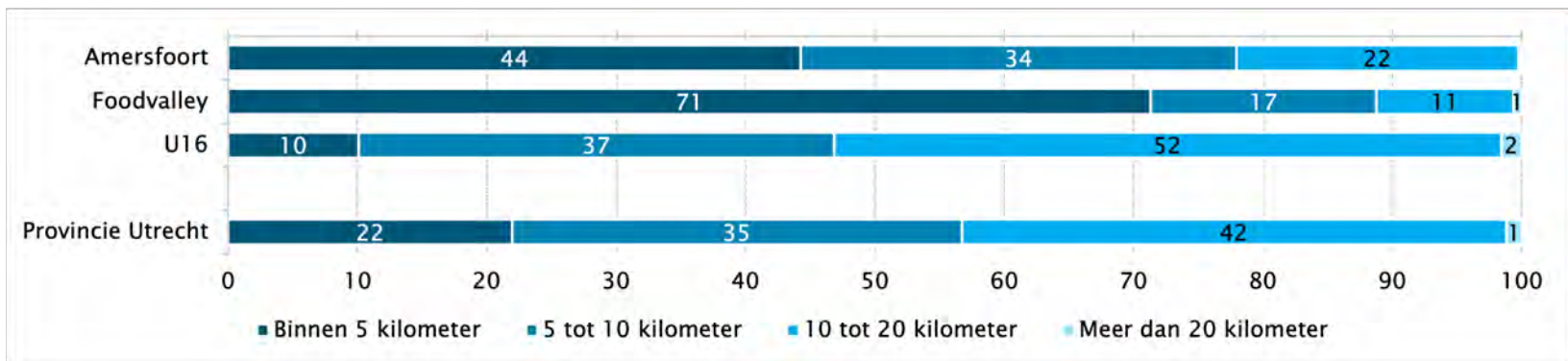
Huidige situatie

Ruim de helft van de inwoners van de provincie woont binnen tien kilometer van een wielervedbaan. Ruim 40 procent moet meer dan tien kilometer afleggen om de dichtstbijzijnde wielervedbaan te bereiken. Met name inwoners van de regio U16 moeten relatief wat verder reizen (figuur 2.7.1): meer dan de helft woont tien kilometer of verder van een wielervedbaan.

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

Figuur 2.7.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde wielervedbaan, naar regio (in procenten)

Kaart 2.7.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde wielerved

2040

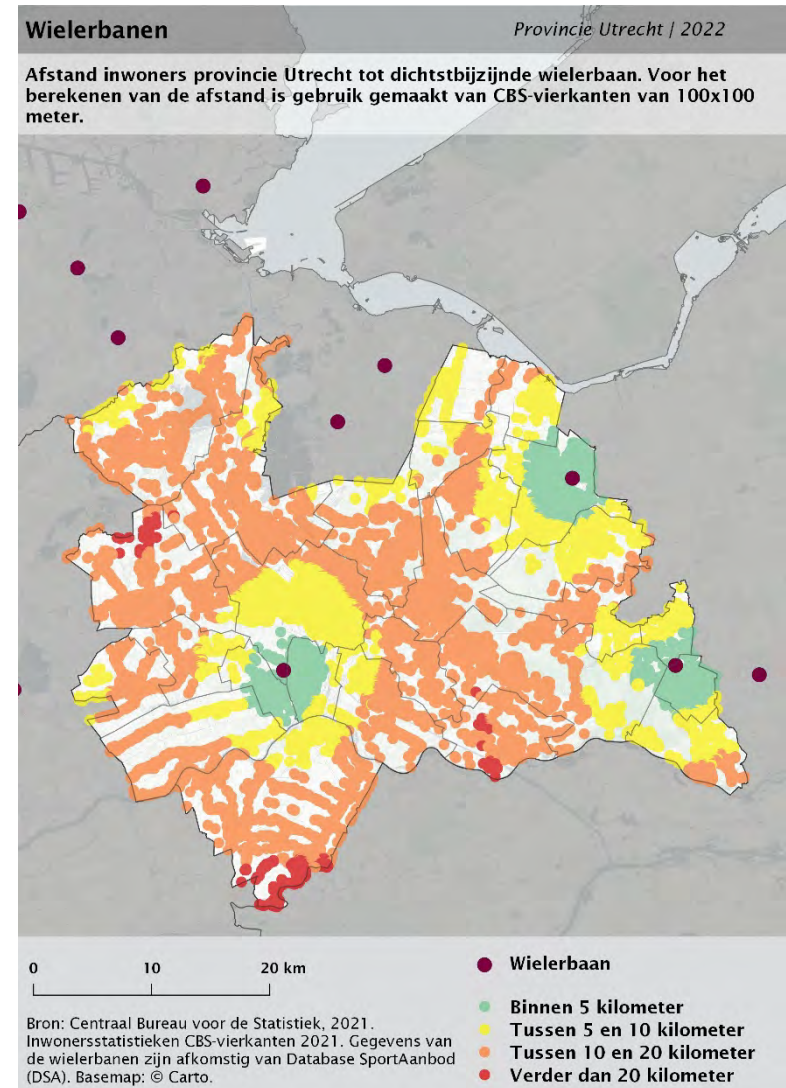
In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen moeten in Utrecht 550.000 inwoners tussen de vijf en tien kilometer reizen: een toename van ruim 100.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Ruim 615.000 inwoners moeten meer dan tien kilometer afleggen: een toename van 58.000 ten opzichte van nu. Het aantal inwoners binnen vijf kilometer van een wielerved neemt tot 2040 met bijna 34.000 toe tot 317.000.

Op kaart

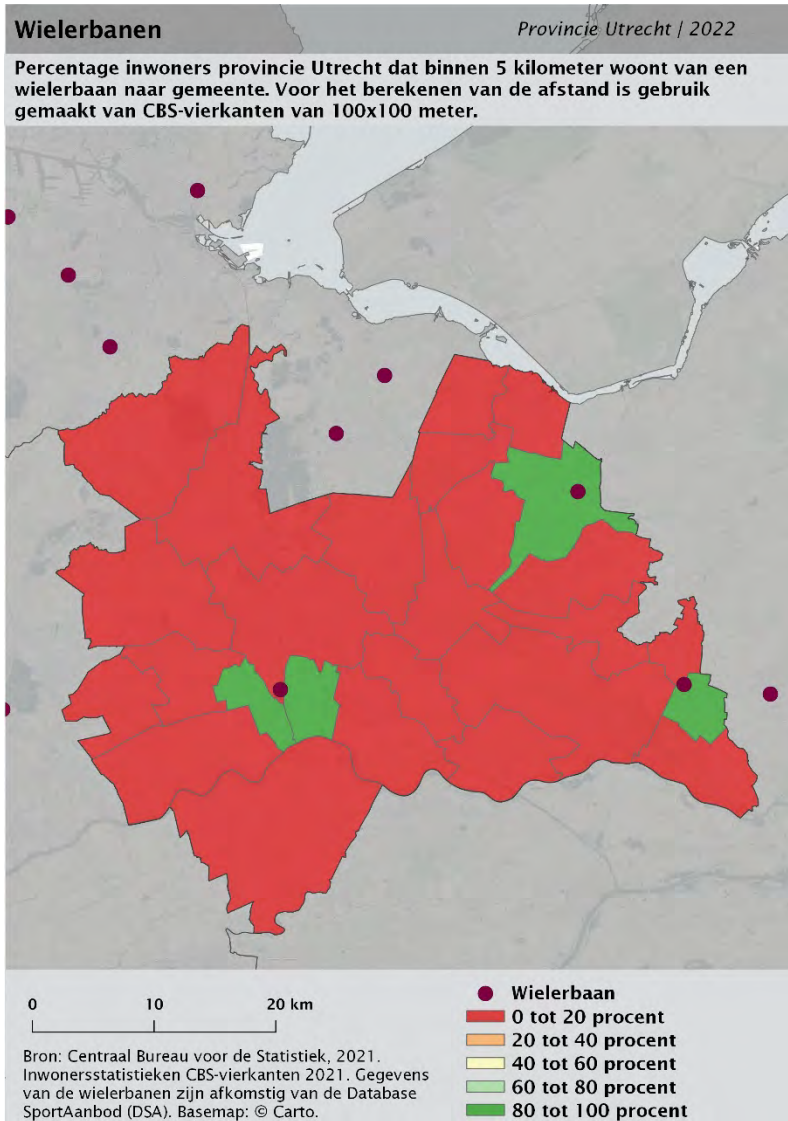
Op kaart 2.7.1 staan de wielerveden in de provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar de dichtstbijzijnde wielerved is weergegeven in afstandscategorieën. Het overgrote deel van de bewoonde locaties in de provincie Utrecht ligt op meer dan tien kilometer reisafstand van een wielerved.

Op kaart 2.7.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 2.7.2 en kaart 2.7.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk vijf en tien kilometer van een wielerved woont (zie volgende pagina).

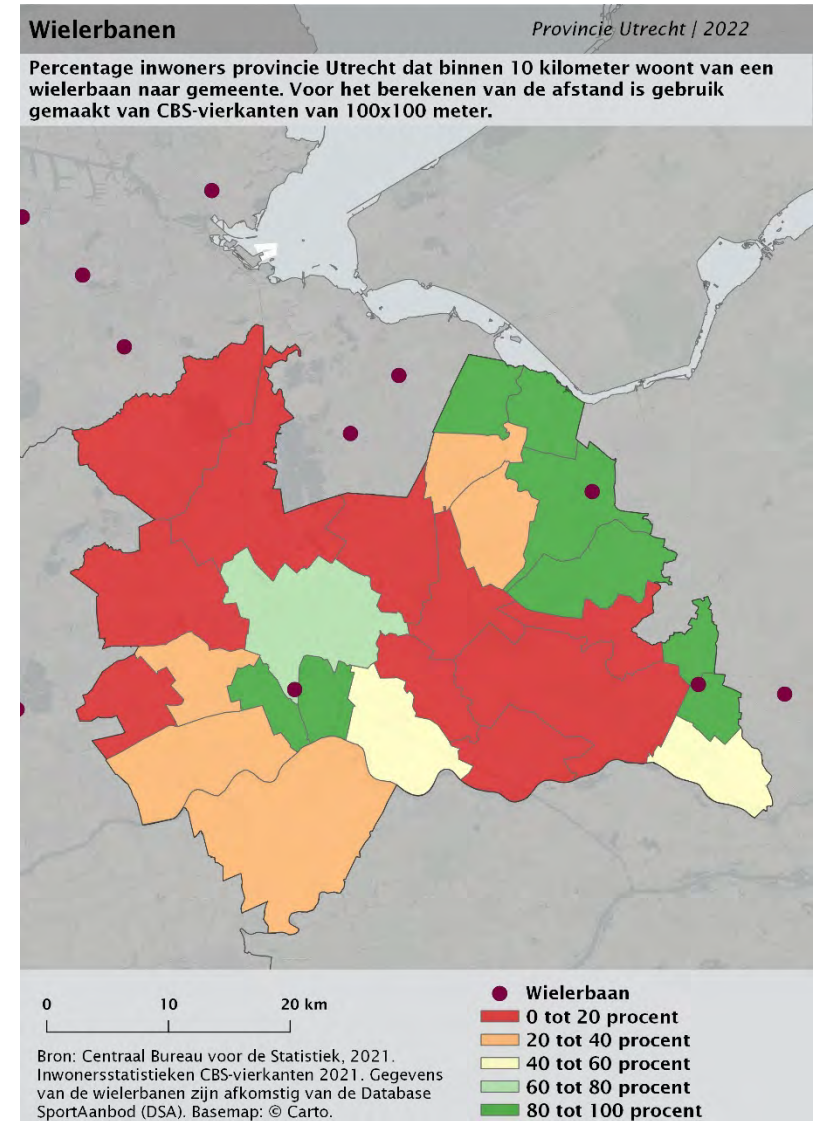
In slechts 4 van de 26 gemeenten woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een wielerved. In vrijwel alle overige gemeenten woont 0 tot 20 procent van de inwoners binnen vijf kilometer reisafstand (kaart 2.7.2). In acht gemeenten woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen tien kilometer van een wielerved. In acht gemeenten is dat 20 tot 60 procent. De inwoners van de overige gemeenten wonen overwegend op meer dan tien kilometer van een wielerved. Dit betreft een strook van het noordwesten (De Ronde Venen) tot het zuidoosten (Utrechtse Heuvelrug) van de provincie.

Kaart 2.7.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een wielervedbaan in provincie Utrecht

Kaart 2.7.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 10 kilometer van een wielervedbaan in provincie Utrecht

2.8 Binnenzwembaden

In deze paragraaf brengen we de spreiding van openbare binnenzwembaden in beeld. In de provincie Utrecht zijn 28 binnenzwembaden. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar het dichtstbijzijnde binnenzwembad hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

Het overgrote deel (90 procent) van de inwoners van Utrecht heeft een binnenzwembad binnen vijf kilometer afstand van huis. 9 procent van de inwoners moet vijf tot tien kilometer afleggen en slechts 1 procent moet meer dan tien kilometer reizen naar het dichtstbijzijnde zwembad. In de regio Amersfoort woont men gemiddeld relatief dicht bij een binnenzwembad; in de regio U16 moet men gemiddeld

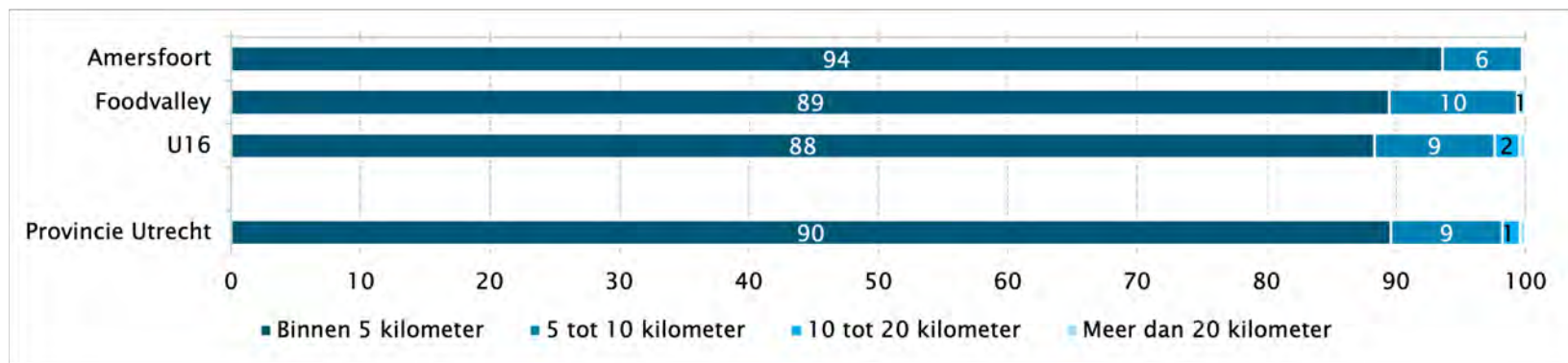
een wat grotere afstand afleggen. De afwijking ten opzichte van het provinciale gemiddelde is echter beperkt.

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen moeten in Utrecht ruim 115.000 inwoners tussen de vijf en tien kilometer reizen: een toename van ruim 6.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. 25.000 inwoners moeten meer dan tien kilometer afleggen: een toename van 2.500 ten opzichte van nu.

Figuur 2.8.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot het dichtstbijzijnde binnenzwembad, naar regio (in procenten)

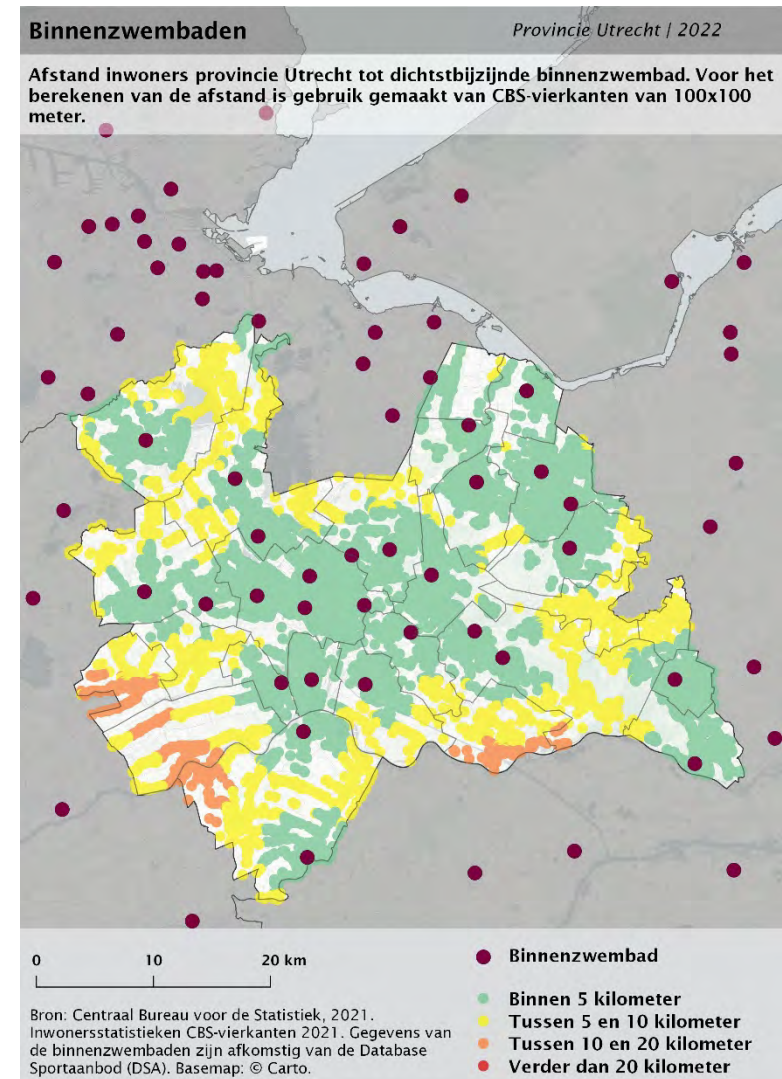
Op kaart

Op kaart 2.8.1 staan de binnenzwembaden in de provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar het dichtstbijzijnde binnenzwembad is weergegeven in afstandscategorieën. Een groot deel van de bewoonde locaties in de provincie Utrecht ligt binnen vijf kilometer van een binnenzwembad.

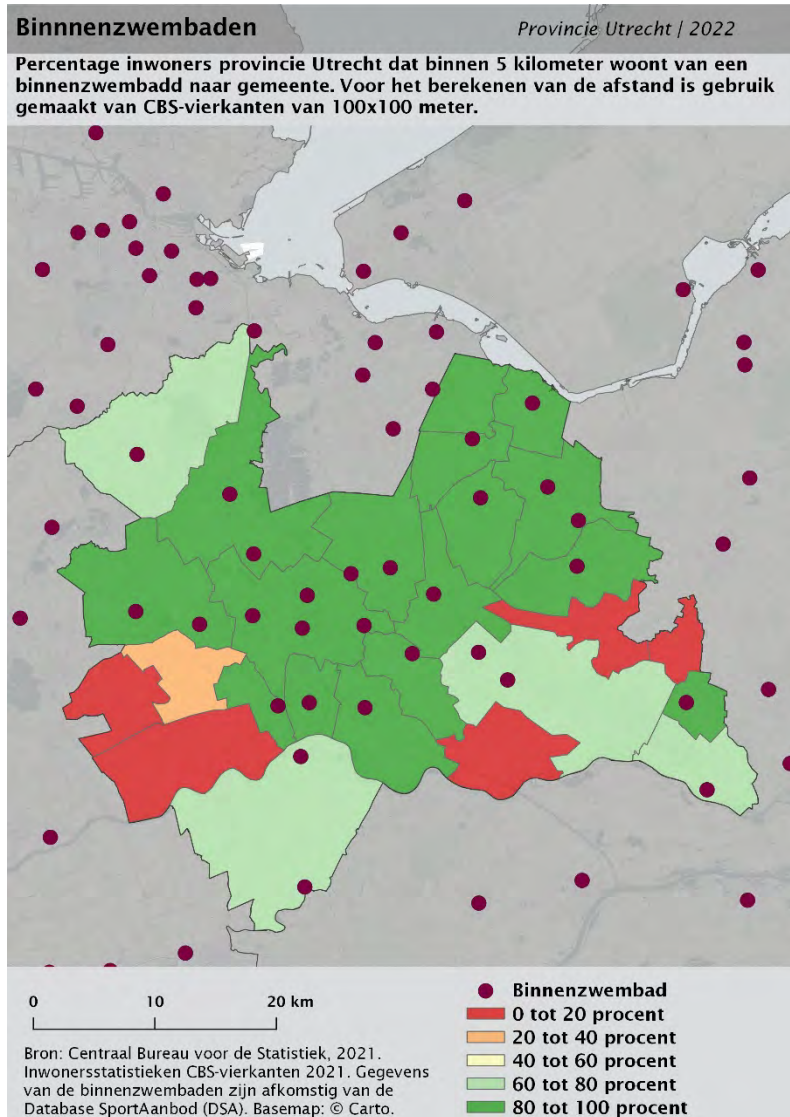
Op kaart 2.8.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 2.8.2 en kaart 2.8.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk vijf en tien kilometer van een binnenzwembad woont (zie volgende pagina).

Op kaart 2.8.2 is te zien dat 80 tot 100 procent van de inwoners van het grootste deel van de gemeenten (16 van de 26) binnen vijf kilometer van een zwembad woont. In vijf gemeenten gaat het om slechts 0 tot 20 procent van de inwoners. Wel wonen zij vaak binnen tien kilometer van een zwembad: in vier van deze gemeenten geldt dit voor 60 tot 100 procent van de inwoners. Inwoners van de gemeente Lopik wonen gemiddeld verder van een zwembad: 40 tot 60 procent woont binnen tien kilometer van een zwembad. In de overige gemeenten in de provincie woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen tien kilometer van een zwembad.

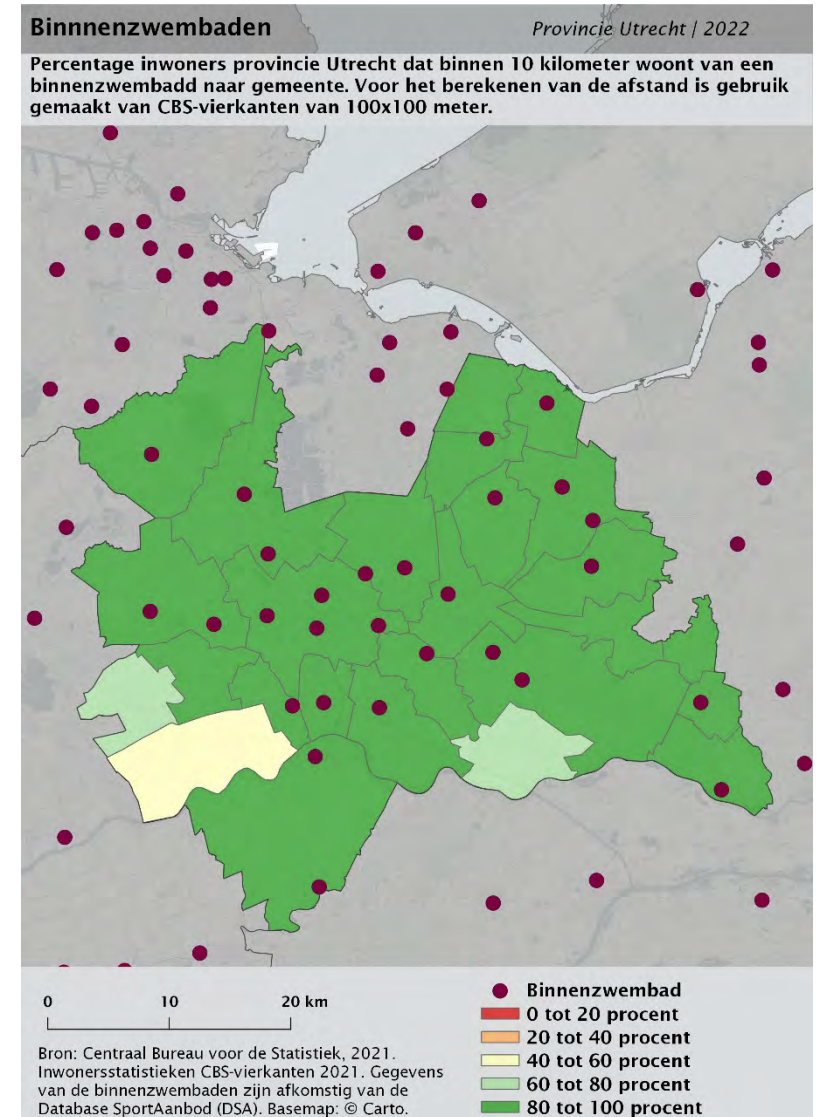
Kaart 2.8.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzind binnenzwembad

Kaart 2.8.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een binnenzwembad in provincie Utrecht

Kaart 2.8.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 10 kilometer van een binnenzwembad in provincie Utrecht

2.9 Buitenzwembaden

In deze paragraaf brengen we de spreiding van openbare buitenzwembaden in beeld. In de provincie Utrecht zijn zeventien buitenzwembaden. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar het dichtstbijzijnde openbare buitenzwembad hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

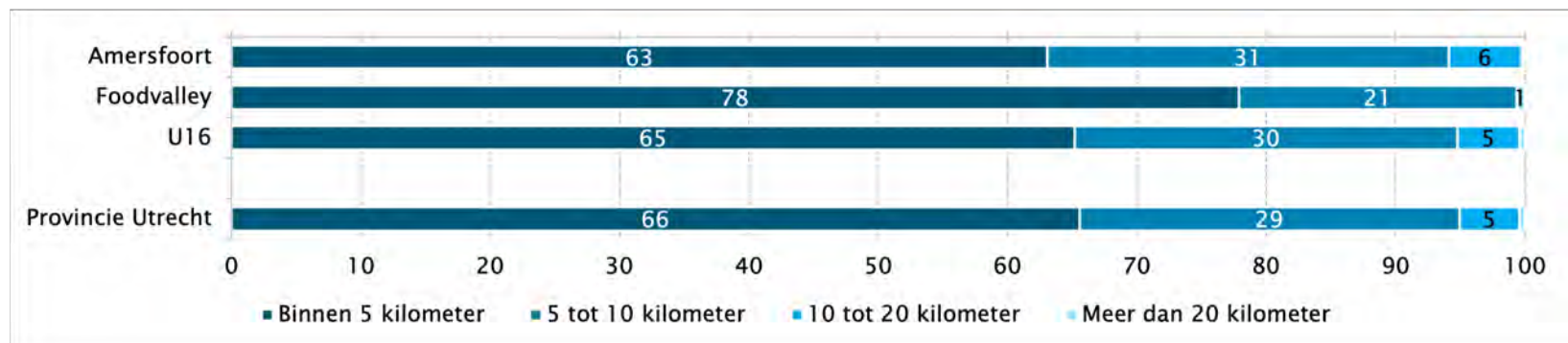
Waar vrijwel alle inwoners van provincie Utrecht nabij een binnenzwembad wonen, ligt dit bij een buitenzwembad anders. Gemiddeld woont 66 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een buitenzwembad, moet 29 procent vijf tot tien kilometer

reizen en moet 5 procent meer dan tien kilometer afleggen tot het dichtstbijzijnde buitenzwembad.

Binnen de provincie zijn hierin regionale verschillen. Zo moeten de inwoners van de regio Amersfoort gemiddeld verder reizen: 63 procent van de inwoners woont hier binnen vijf kilometer van een buitenzwembad. In de regio Foodvalley woont men gemiddeld dichter bij een buitenzwembad dan op provinciaal niveau: 78 procent woont daar binnen vijf kilometer van een buitenzwembad (figuur 2.9.1).

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

Figuur 2.9.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot het dichtstbijzijnde buitenzwembad, naar regio (in procenten)

2040

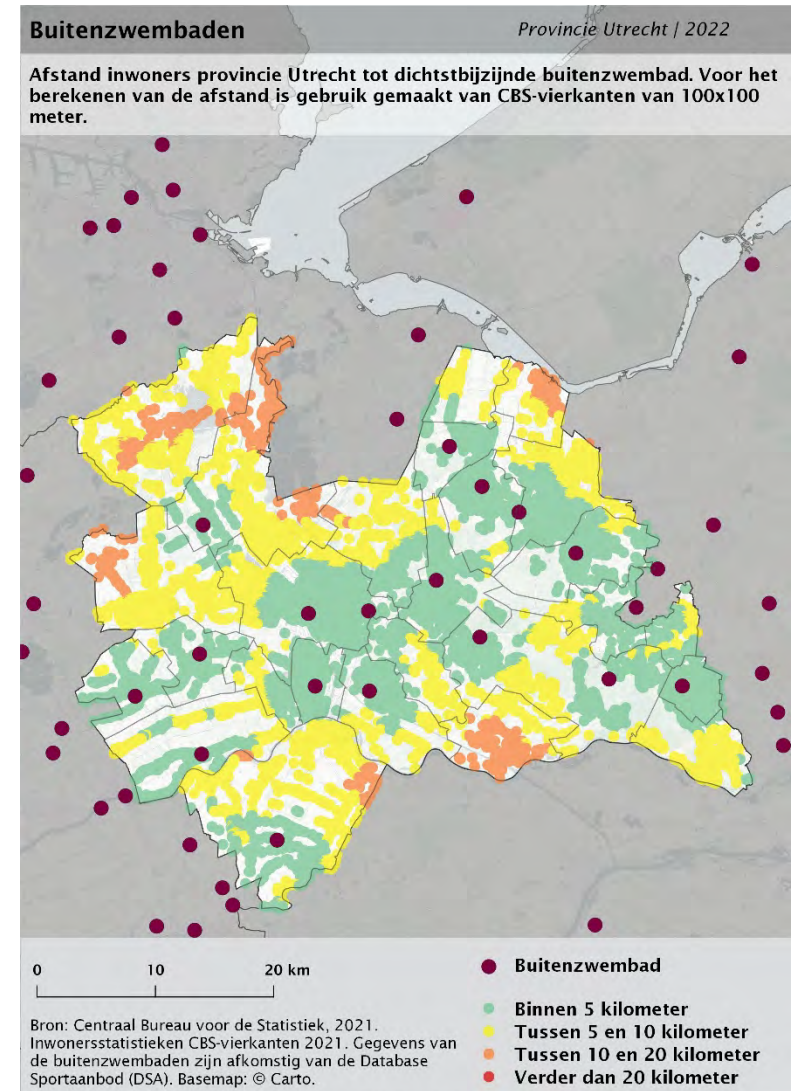
In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen moeten in Utrecht ruim 420.000 inwoners tussen de vijf en tien kilometer reizen: een toename van bijna 45.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Ruim 70.000 inwoners moeten meer dan tien kilometer afleggen: een toename van 5.000 ten opzichte van nu. Bijna een miljoen mensen wonen in 2040 binnen vijf kilometer van een buitenzwembad. Dit zijn bijna 150.000 mensen meer dan nu.

Op kaart

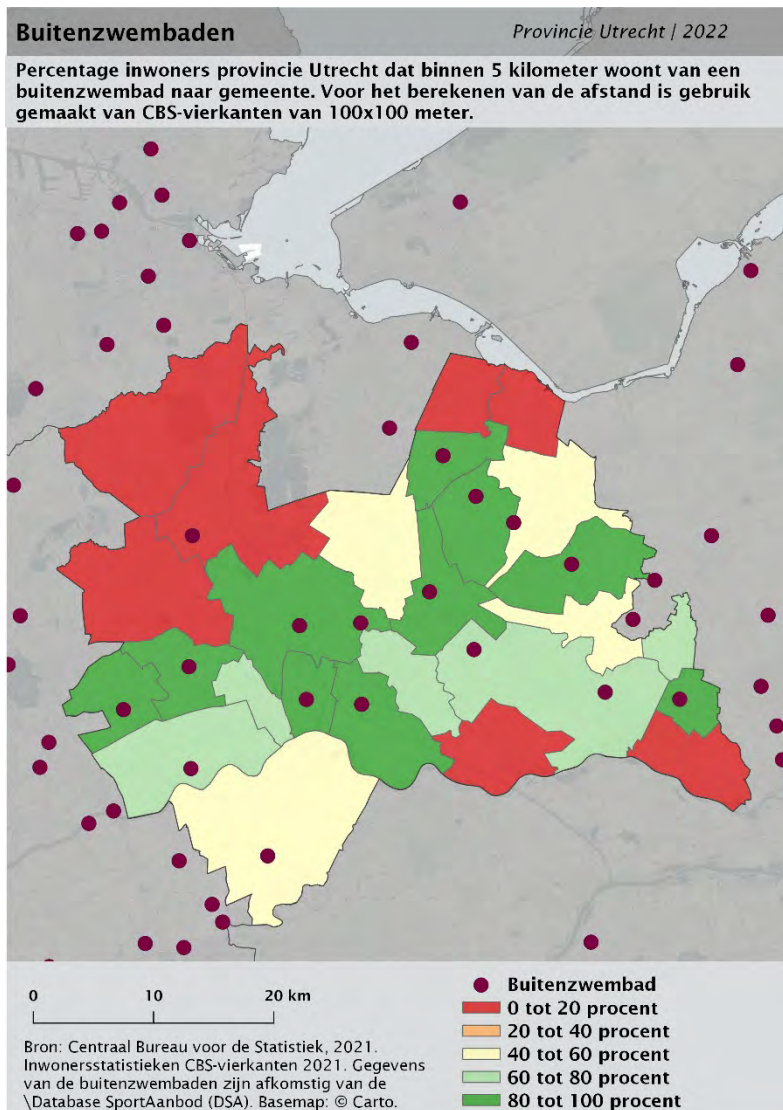
Op kaart 2.9.1 staan de buitenzwembaden in de provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar het dichtstbijzijnde buitenzwembad is weergegeven in afstandscategorieën. Een groot deel van de bewoonde locaties in de provincie Utrecht ligt binnen vijf kilometer van een buitenzwembad. Locaties in de noordelijke en zuidelijke rand van de provincie liggen echter veelal minstens tien kilometer van een buitenzwembad.

Op kaart 2.9.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 2.9.2 en kaart 2.9.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk vijf en tien kilometer van een buitenzwembad woont (zie volgende pagina).

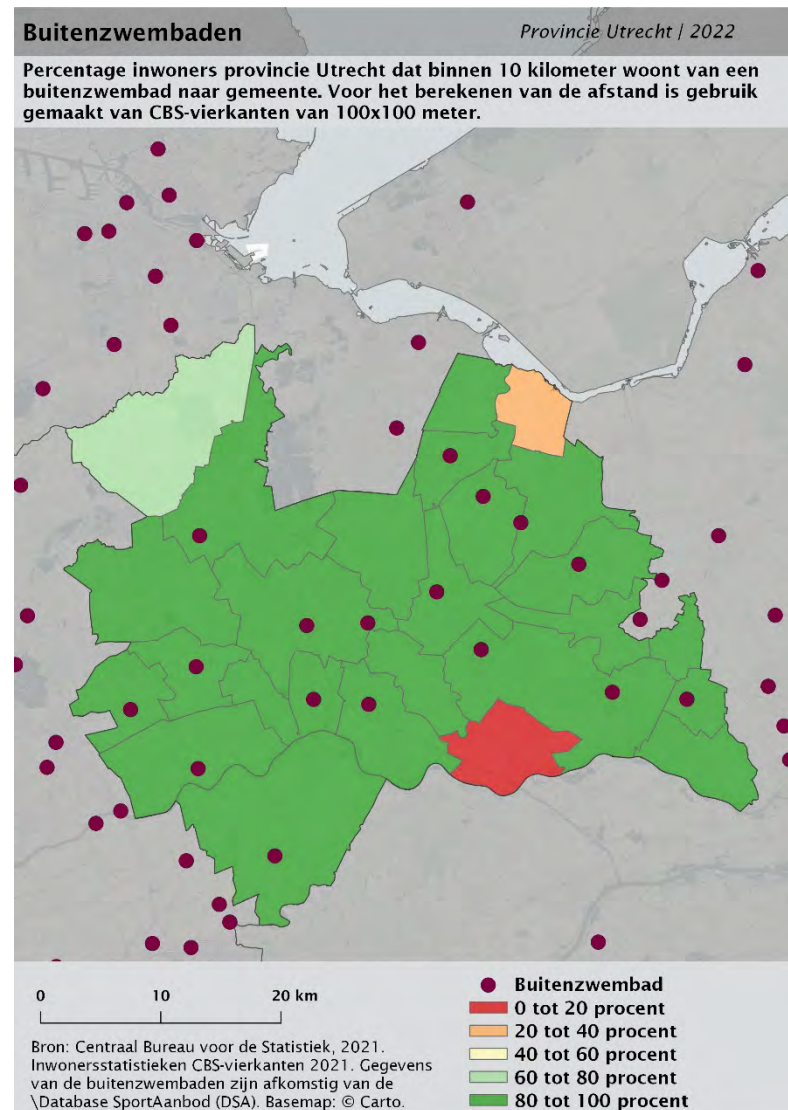
Kaart 2.9.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzind buitenzwembad

Kaart 2.9.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een buitenzwembad in provincie Utrecht

Kaart 2.9.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 10 kilometer van een buitenzwembad in provincie Utrecht

In meer dan de helft (14 van de 26) van de gemeenten woont minstens 60 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een buitenzwembad. Met name in de buitenste hoeken van de provincie moeten inwoners relatief wat verder reizen. Wel wonen vrijwel alle inwoners van de provincie Utrecht binnen tien kilometer van een buitenzwembad: in slechts drie gemeenten geldt dit voor minder dan 80 procent van de inwoners. In Wijk bij Duurstede woont zelfs slechts 0 tot 20 procent van de inwoners binnen tien kilometer van een buitenzwembad.

3. Spreiding van bovenlokale breedtesportvoorzieningen

In dit hoofdstuk staat de tweede onderzoeksvraag centraal: *‘Wat is het aanbod aan en de spreiding ten opzichte van de bevolking van bovenlokale breedtesportvoorzieningen (sportparken/-velden per type veldsport, sporthallen en roeiverenigingen) in de provincie Utrecht?’* Bovenlokale breedtesportvoorzieningen zijn voorzieningen die door inwoners van meerdere gemeenten gebruikt kunnen worden. Dit geldt zeker voor de voorzieningen die aan de rand van een gemeente liggen.

We onderscheiden hier buitensporten (paragraaf 3.1 t/m 3.7) en zaalsporten (paragraaf 3.8). Voor buitensporten maken we vervolgens weer onderscheid tussen de volgende sporten:

- hockey;
- honk- en softbal;
- korfbal;
- roeien;
- rugby;
- tennis;
- voetbal.

In hoofdstuk 1 is meer te lezen over de methoden en uitgevoerde analyses.

In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten per sporttak.

3.1 Hockey

In deze paragraaf brengen we de spreiding van hockeyaccommodaties in beeld. In de provincie Utrecht zijn 34 accommodaties met minimaal één hockeyveld. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar een hockeyclub hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

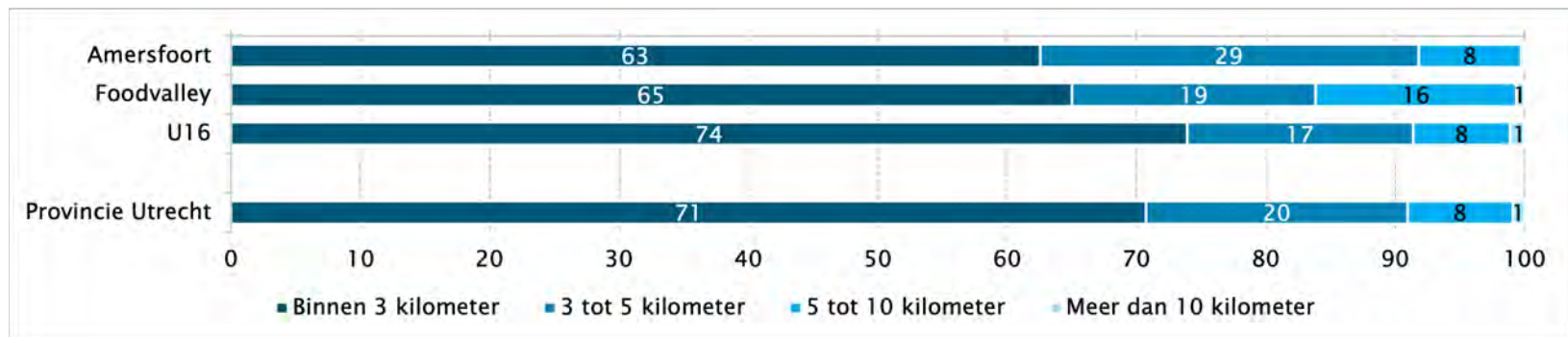
Ruim zeven op de tien inwoners van de provincie Utrecht wonen binnen drie kilometer van een hockeyaccommodatie (figuur 3.1.1). Slechts 9 procent van de inwoners reist minstens vijf kilometer tot de dichtstbijzijnde hockeyaccommodatie. Met name in de regio U16 hoeven inwoners relatief minder ver te reizen. In de regio Amersfoort reizen inwoners relatief wat verder naar de dichtstbijzijnde

hockeyaccommodatie: 63 procent woont hier binnen drie kilometer van een hockeyaccommodatie.

Het aandeel inwoners dat minstens vijf kilometer moet afleggen tot de dichtstbijzijnde hockeyaccommodatie is in de regio Foodvalley het grootst: 16 procent, tegenover gemiddeld 8 procent op provinciaal niveau en in de regio's Amersfoort en U16.

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

Figuur 3.1.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde hockeyclub, naar regio (in procenten)

Kaart 3.1.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde hockeyaccommodatie

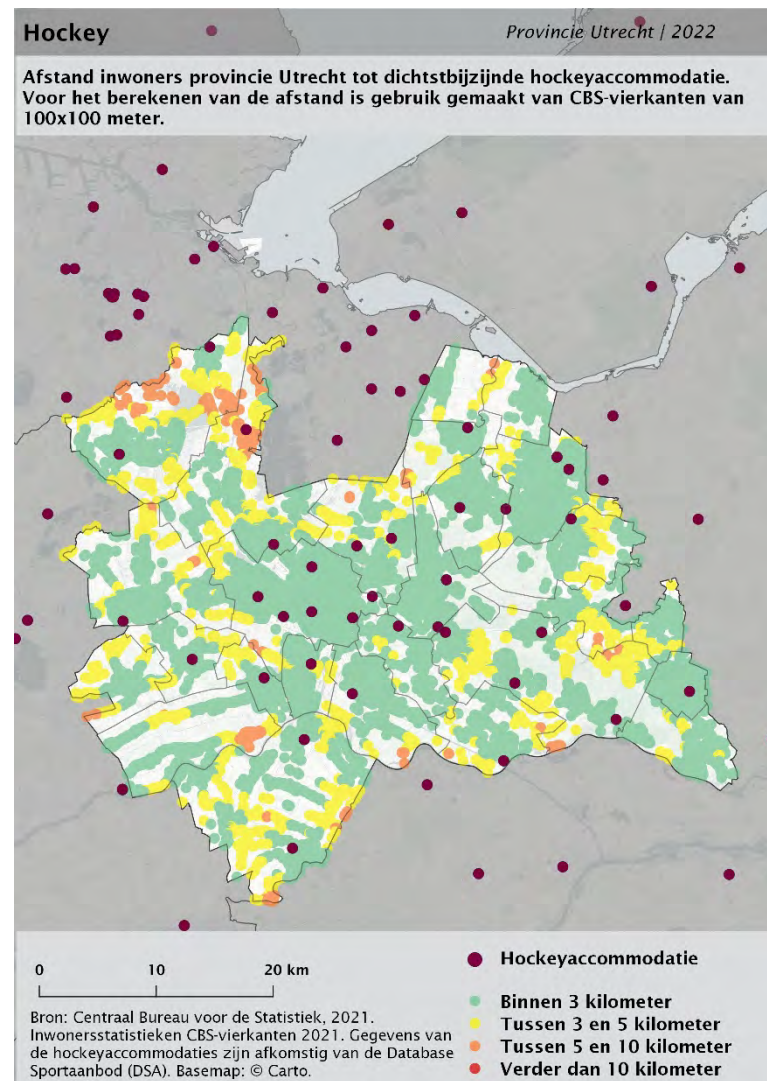
2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen wonen in Utrecht in 2040 ruim een miljoen mensen binnen drie kilometer van een hockeyaccommodatie. Bijna 295.000 inwoners moeten tussen de drie en vijf kilometer reizen: een toename van ruim 33.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Ongeveer 120.000 inwoners moeten meer dan vijf kilometer afleggen: een toename van 10.000 ten opzichte van nu.

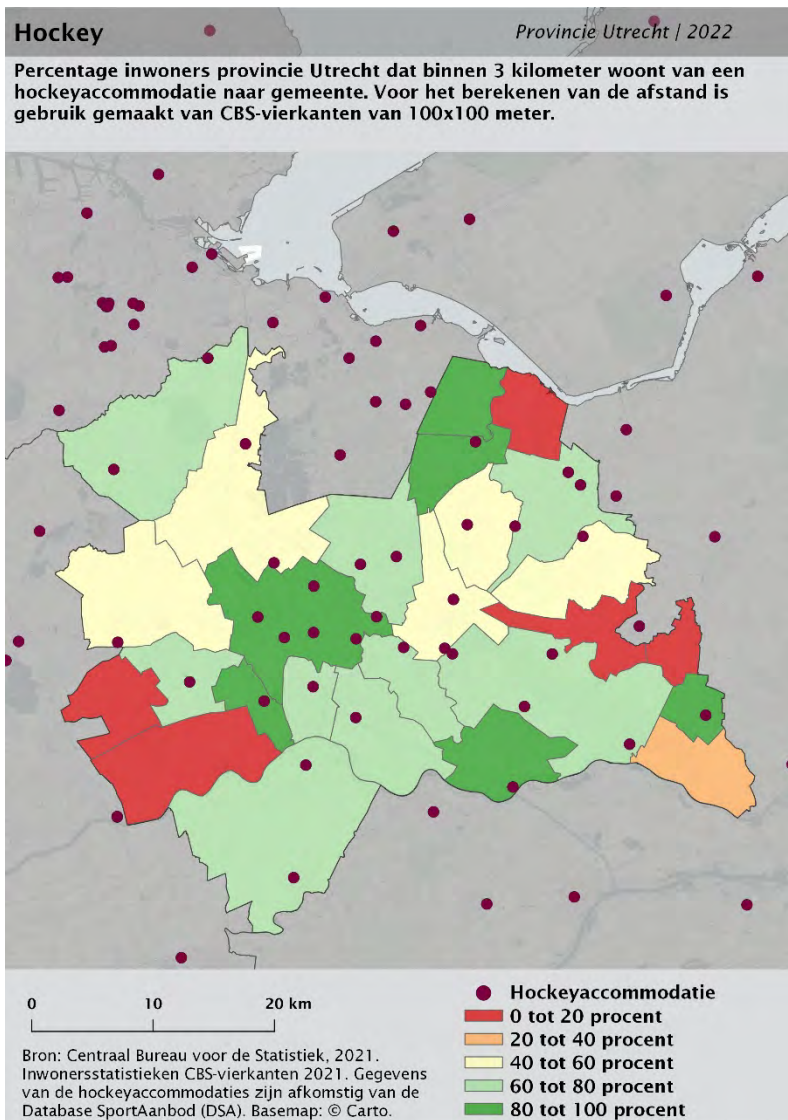
Op kaart

Op kaart 3.1.1 staan de hockeyaccommodaties in de provincie Utrecht. De afstand die inwoners moeten afleggen naar deze hockeyaccommodaties is weergegeven in afstandscategorieën. Met name in het midden van de provincie wonen inwoners nabij een hockeyaccommodatie. In het oosten en zuiden van de provincie moet men relatief wat verder reizen naar de dichtstbijzijnde hockeyaccommodatie.

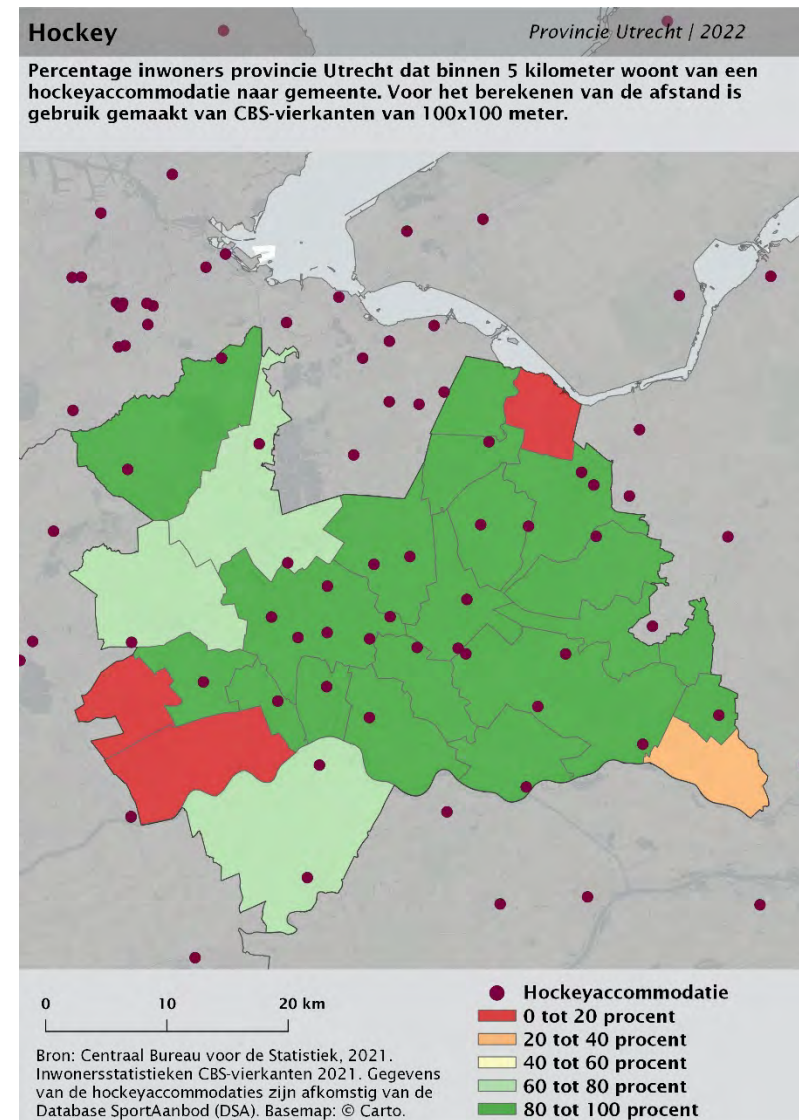
Op kaart 3.1.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 3.1.2 en kaart 3.1.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk drie en vijf kilometer van een hockeyaccommodatie woont (zie volgende pagina).

Kaart 3.1.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 3 kilometer van een hockeyaccommodatie in provincie Utrecht

Kaart 3.1.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een hockeyaccommodatie in provincie Utrecht

In het merendeel van de gemeenten (15 van de 26) woont minstens 60 procent van de inwoners binnen drie kilometer van een hockeyaccommodatie. In slechts vijf gemeenten geldt dit voor minder dan 20 procent van de inwoners (kaart 3.1.2). Een groter aandeel van de inwoners van provincie Utrecht woont binnen vijf kilometer van een hockeyaccommodatie: minstens 60 procent van de inwoners van 22 van de 26 gemeenten. In de gemeenten Lopik, Oudewater en Bunschoten gaat het nog altijd om minder dan 20 procent van de inwoners.

3.2 Honkbal en softbal

In deze paragraaf brengen we de spreiding van honk- en/of softbalaccommodaties in beeld. In de provincie Utrecht bevinden zich twaalf van deze accommodaties. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar een honk- en/of softbalaccommodatie hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

Ruim de helft van de inwoners van provincie Utrecht woont binnen vijf kilometer van een honk- en/of softbalaccommodatie. Slechts 8 procent moet meer dan tien kilometer afleggen om een honk- en/of softbalaccommodatie te bereiken. In de regio Foodvalley woont men gemiddeld dicht bij een honk- en/of softbalaccommodatie, in met name de regio Amersfoort juist wat verder weg: 41 procent van de

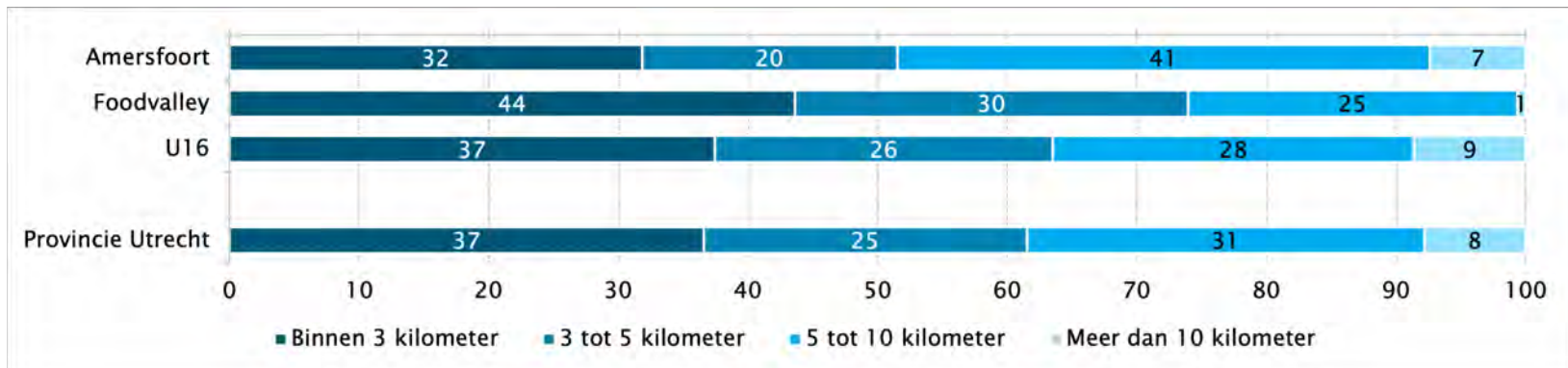
inwoners moet daar vijf à tien kilometer reizen tot de dichtstbijzijnde honk- en/of softbalaccommodatie, tegenover 31 procent op provinciaal niveau (figuur 3.2.1).

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen wonen in Utrecht in 2040 ruim 560.000 mensen binnen drie kilometer van een honk-/softbalaccommodatie. 380.000 inwoners moeten tussen de drie en vijf kilometer reizen: een toename van bijna 60.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Ongeveer 535.000 inwoners moeten meer dan vijf kilometer afleggen: een toename van bijna 40.000 ten opzichte van nu.

Figuur 3.2.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde honk- en/of softbalaccommodatie, naar regio (in procenten)

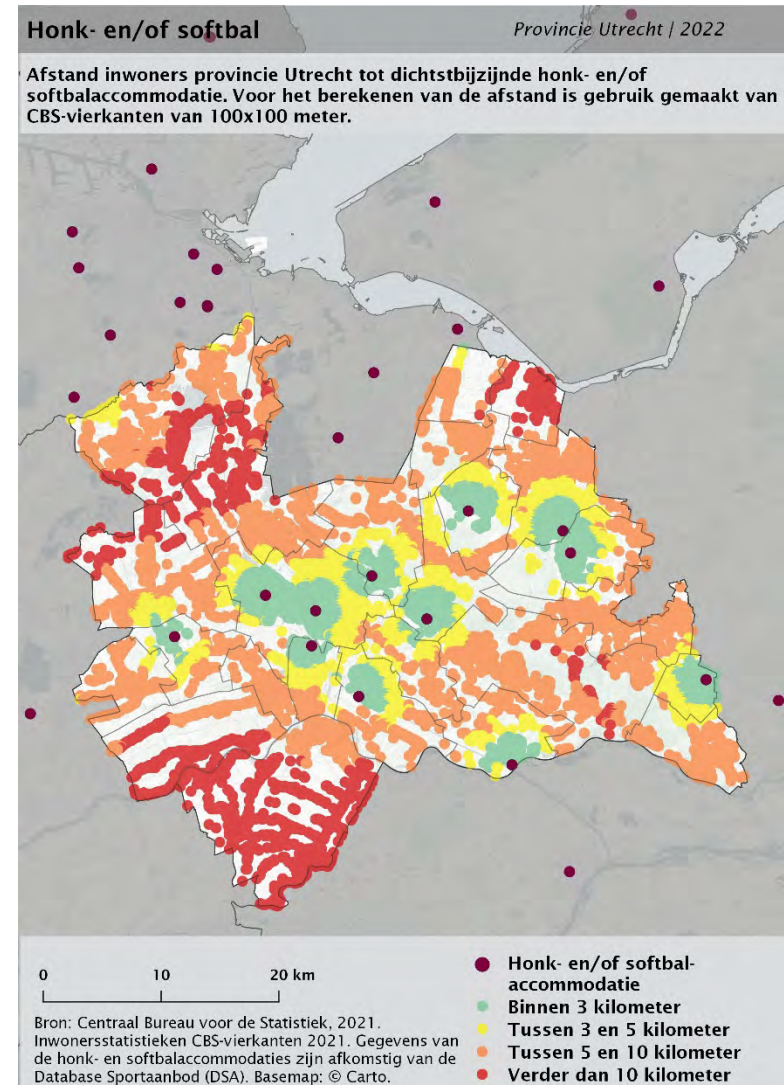
Kaart 3.2.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde honk- en/of softbalaccommodatie

Op kaart

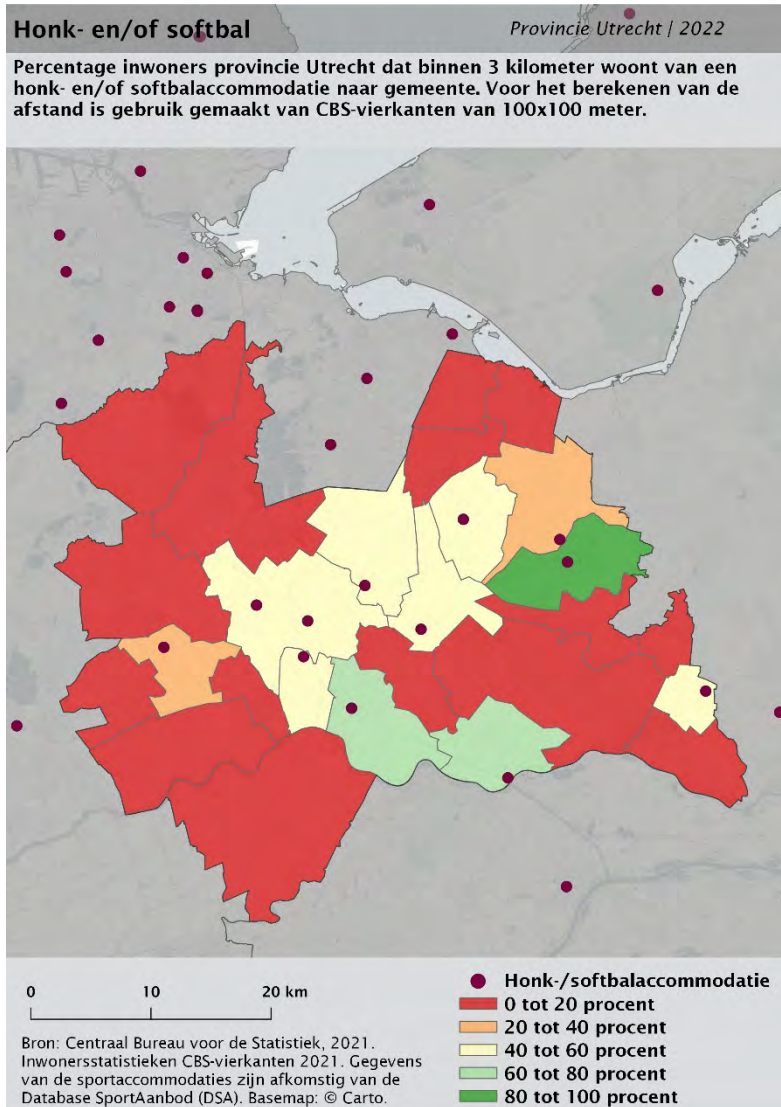
Op kaart 3.2.1 staan de honk- en/of softbalaccommodaties in de provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar deze honk- en/of softbalaccommodaties is weergegeven in afstandscategorieën. In het grootste deel van de provincie ligt de dichtstbijzijnde honk- en/of softbalaccommodatie meer dan vijf kilometer van een woonlocatie.

Op kaart 3.2.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 3.2.2 en kaart 3.2.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk drie en vijf kilometer van een honk- en/of softbalaccommodatie woont (zie volgende pagina).

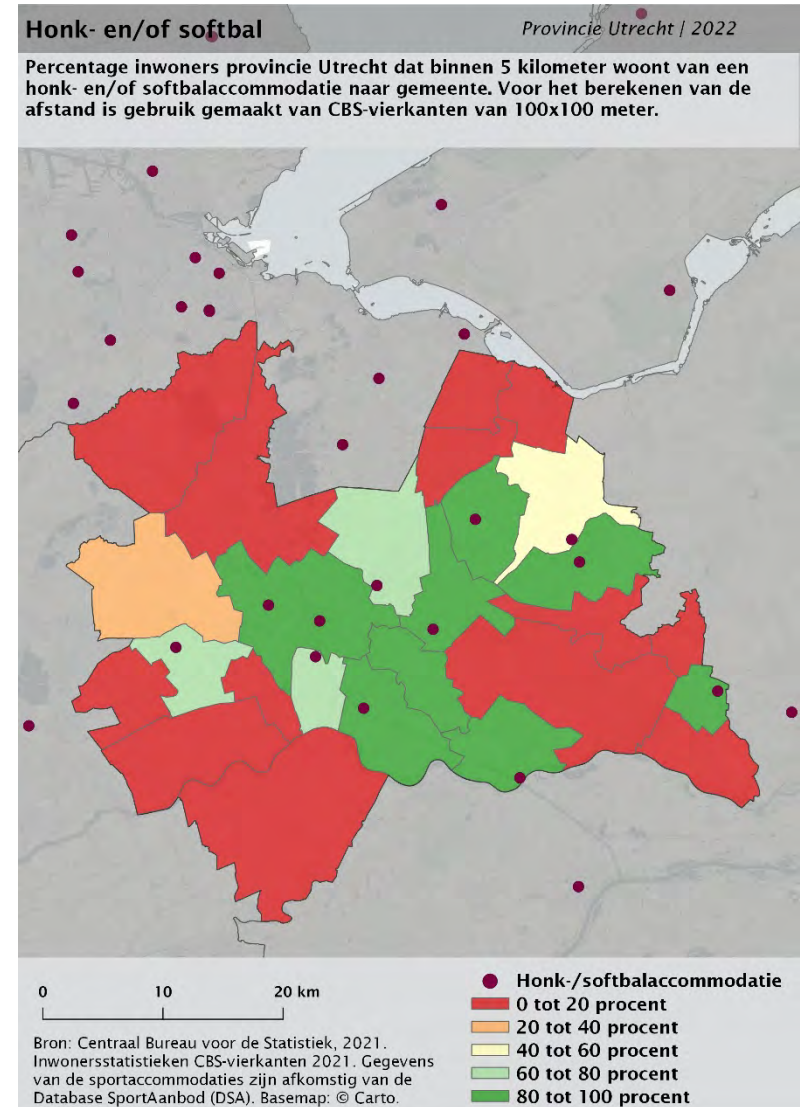
In 15 van de 26 gemeenten woont minder dan 20 procent van de inwoners binnen drie kilometer van een honk- en/of softbalaccommodatie. Slechts in één gemeente woont 80 tot 100 procent binnen drie kilometer van een honk- en/of softbalaccommodatie (kaart 3.2.2). Op kaart 3.2.3 is het beeld niet heel anders: in 14 van de 26 gemeenten woont minder dan 20 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een honk- en/of softbalaccommodatie. Wel is het aantal gemeenten waar meer dan 80 procent van de inwoners nabij een honk- en/of softbalaccommodatie woont toegenomen tot acht. In deze gemeenten wonen de meeste mensen binnen vijf kilometer van een honk- en/of softbalaccommodatie.

Kaart 3.2.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 3 kilometer van een honkbal-/softbalvereniging in provincie Utrecht

Kaart 3.2.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een honkbal-/softbalvereniging in provincie Utrecht

3.3 Korfbal

In deze paragraaf brengen we de spreiding van korfbalaccommodaties in beeld. In de provincie Utrecht kan op 38 locaties worden gekorfbald. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar een korfbalaccommodatie hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

Ongeveer zeven op de tien inwoners van provincie Utrecht wonen binnen drie kilometer van een korfbalaccommodatie. 12 procent van de inwoners moet meer dan vijf kilometer afleggen tot de dichtstbijzijnde korfbalaccommodatie. Regionaal zijn er verschillen. Zo wonen de inwoners van de regio Foodvalley gemiddeld relatief vaker dicht bij een korfbalaccommodatie, terwijl de inwoners van de regio Amersfoort relatief vaker wat verder moeten reizen: 18 procent

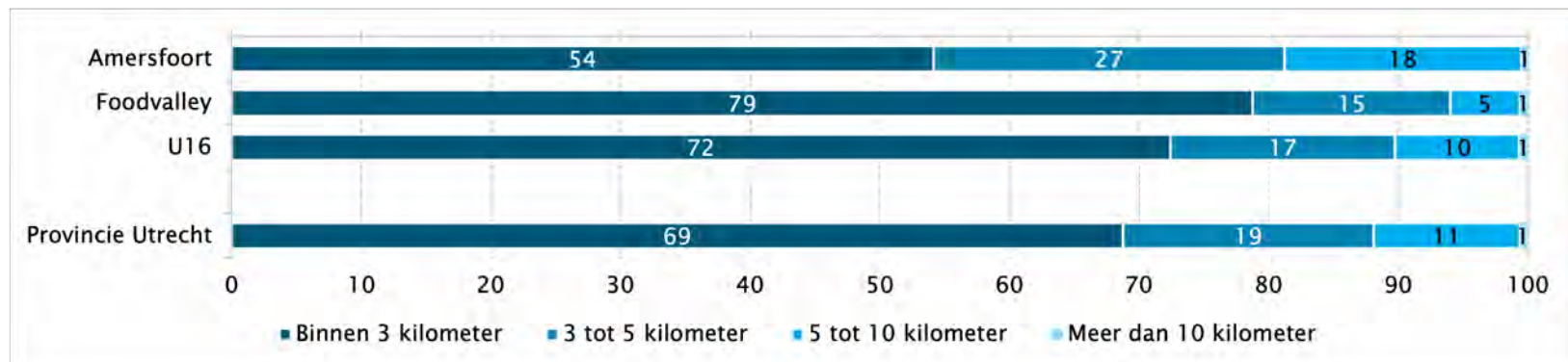
reist in de Foodvalley meer dan vijf kilometer. Op provinciaal niveau is dit 11 procent en in de regio Amersfoort slechts 5 procent (figuur 3.3.1).

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen wonen in Utrecht in 2040 ruim een miljoen mensen binnen drie kilometer van een korfbalaccommodatie. Bijna 290.000 inwoners moeten tussen de drie en vijf kilometer reizen: een toename van bijna 40.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Ongeveer 165.000 inwoners moeten meer dan vijf kilometer afleggen: een toename van 13.000 ten opzichte van nu.

Figuur 3.3.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde korfbalaccommodatie, naar regio (in procenten)

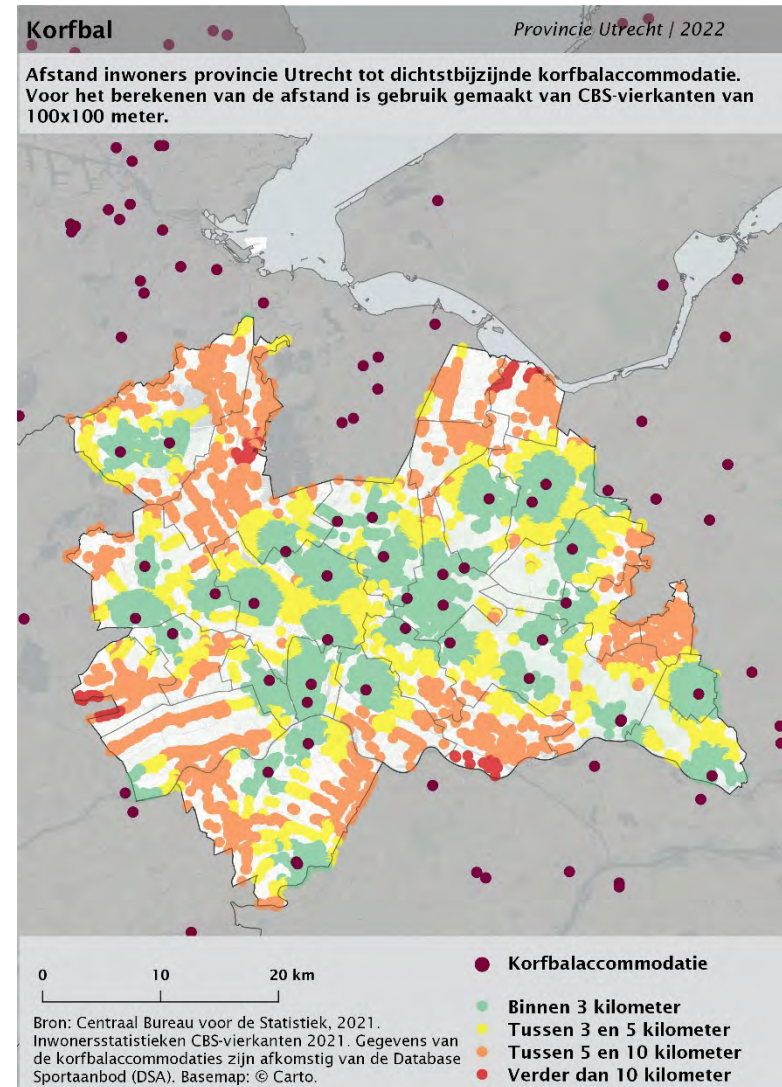
Op kaart

Op kaart 3.3.1 staan de korfbalaccommodaties in de provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar deze korfbalaccommodaties is weergegeven in afstandscategorieën. Met name langs de randen van de provincie liggen woonlocaties relatief verder van een korfbalaccommodatie. De meeste korfbalaccommodaties liggen in het midden van de provincie.

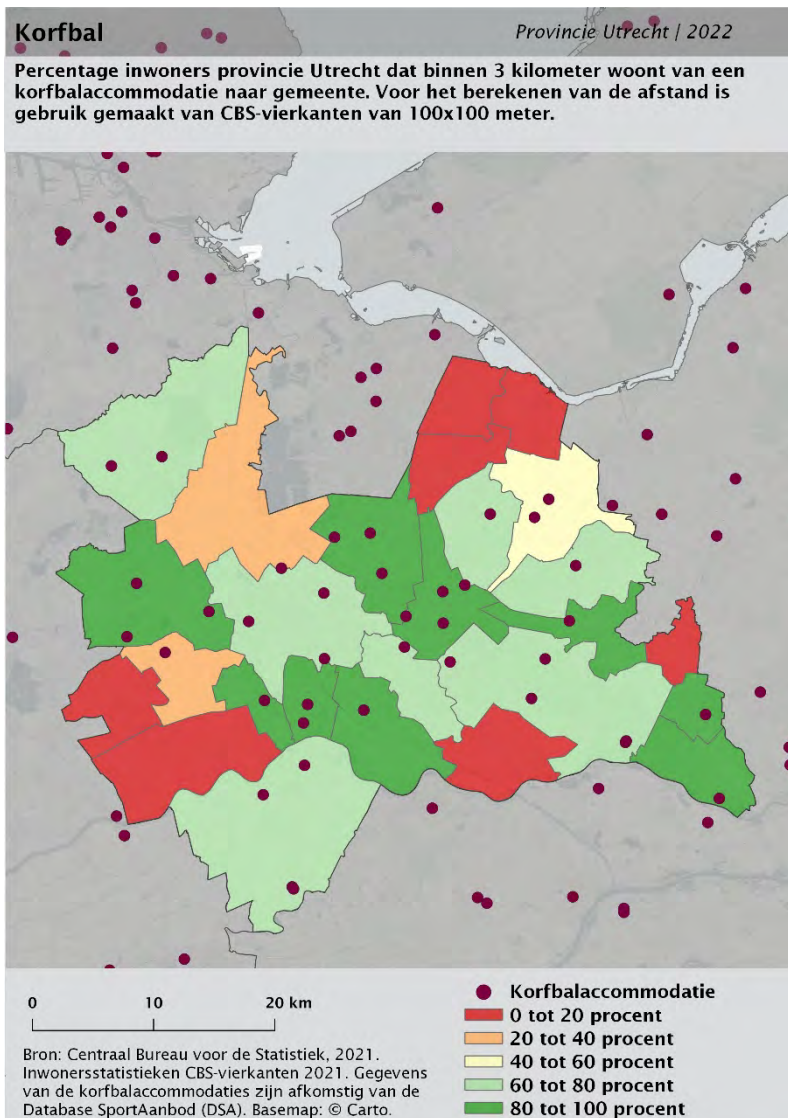
Op kaart 3.3.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 3.3.2 en kaart 3.3.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk drie en vijf kilometer van een korfbalaccommodaties woont (zie volgende pagina).

In 16 van de 26 gemeenten woont minstens 60 procent van de inwoners binnen drie kilometer van een korfbalaccommodatie. In zeven gemeenten geldt dit voor minder dan 20 procent van de inwoners (kaart 3.3.2). In deze zelfde gemeenten woont ook minder dan 20 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een korfbalaccommodatie. In alle overige gemeenten is dat minstens 60 procent.

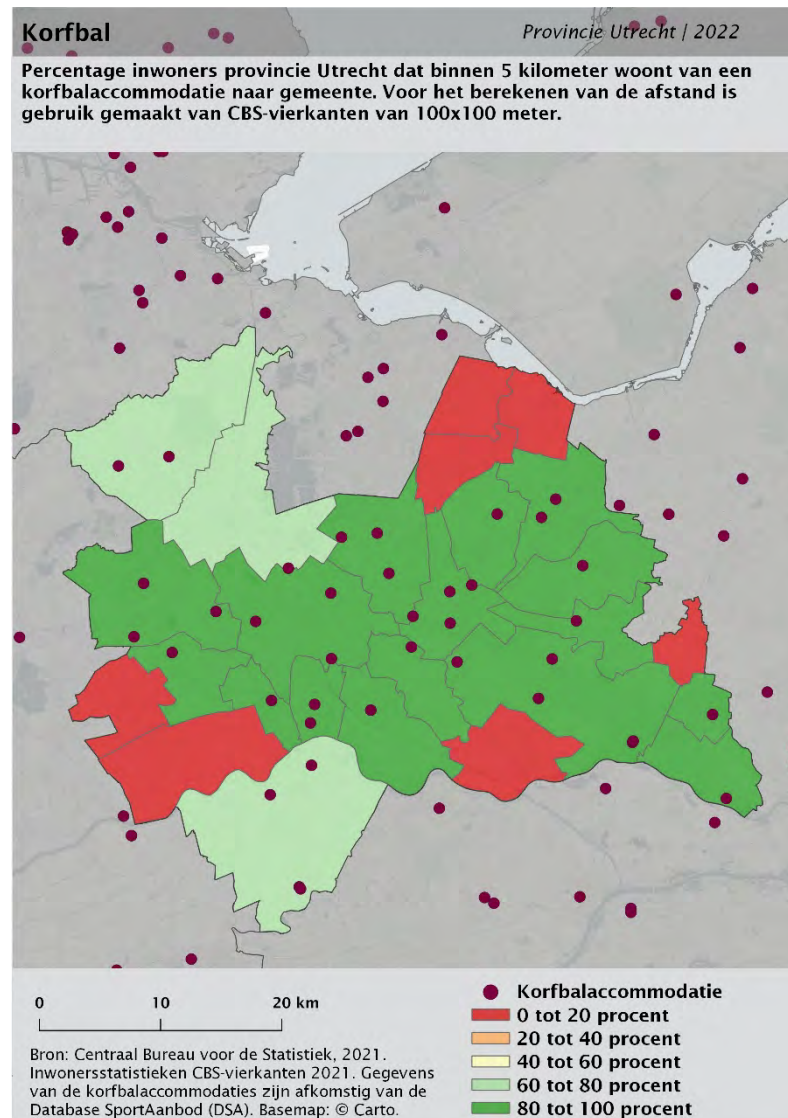
Kaart 3.3.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde korfbalaccommodatie

Kaart 3.3.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 3 kilometer van een korfbalaccommodatie in provincie Utrecht

Kaart 3.3.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een korfbalaccommodatie in provincie Utrecht

3.4 Roeien

In deze paragraaf brengen we de spreiding van roeiverenigingen in beeld. In de provincie Utrecht zijn negen roeiverenigingen. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar een roeivereniging hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

De roeiverenigingen zijn ongelijk over de provincie verspreid. Gemiddeld woont de helft van de inwoners binnen vijf kilometer van een roeivereniging en de helft meer dan vijf kilometer van een roeivereniging. Regionaal zijn er echter verschillen. De regio's Amersfoort en U16 komen redelijk overeen met de provinciale cijfers, maar in de regio Foodvalley moet men aanzienlijk verder reizen: 81 procent van de inwoners woont daar meer dan tien kilometer van een

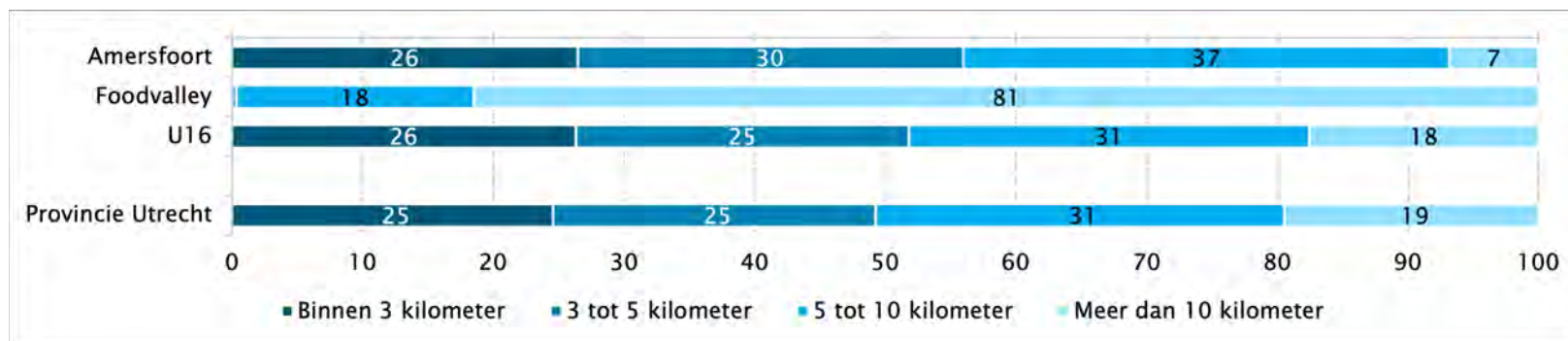
roeivereniging. In de regio's Amersfoort en U16 is dat respectievelijk 7 en 18 procent (figuur 3.4.1).

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen wonen in Utrecht in 2040 370.000 mensen binnen drie kilometer van een roeivereniging. Bijna 390.000 inwoners moeten tussen de drie en vijf kilometer reizen: een toename van bijna 70.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Ongeveer 725.000 inwoners moeten meer dan vijf kilometer afleggen: een toename van bijna 70.000 ten opzichte van nu.

Figuur 3.4.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde roeivereniging, naar regio (in procenten)

Kaart 3.4.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde roeivereniging

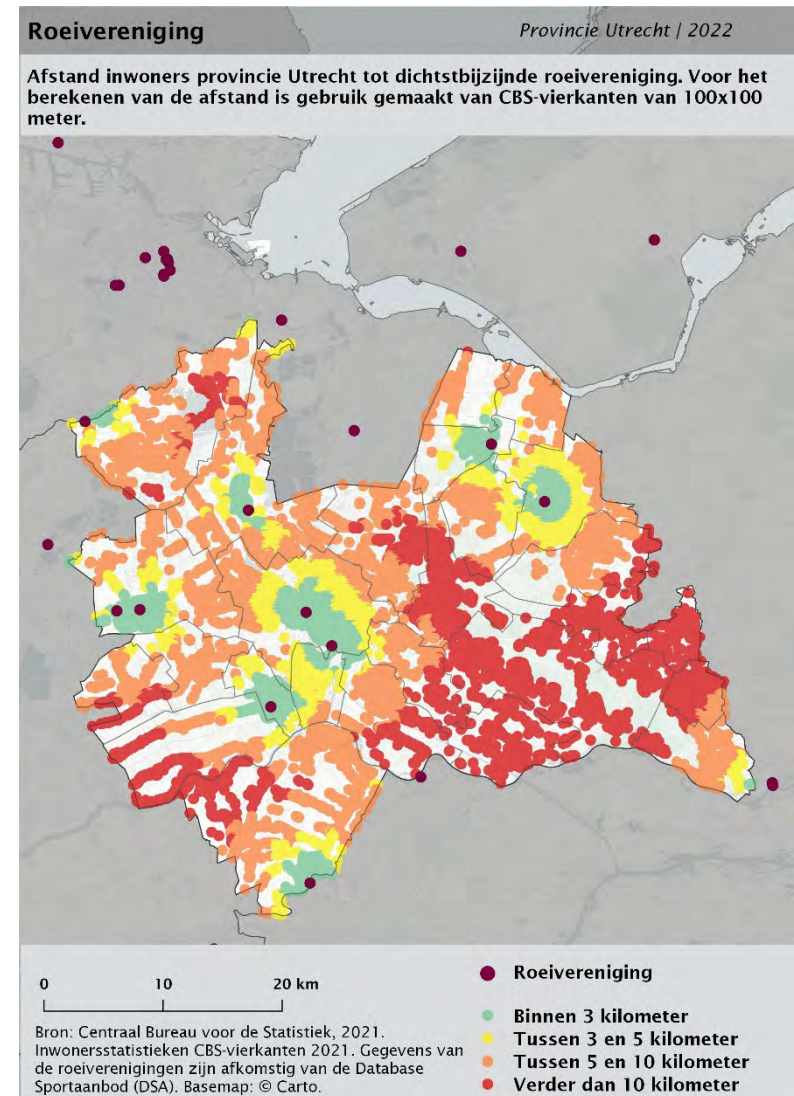
Op kaart

Op kaart 3.4.1 staan de roeiverenigingen in de provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar deze roeiverenigingen is weergegeven in afstandscategorieën. Een groot deel van de bewoonde locaties in Utrecht ligt verder dan tien kilometer van een roeivereniging.

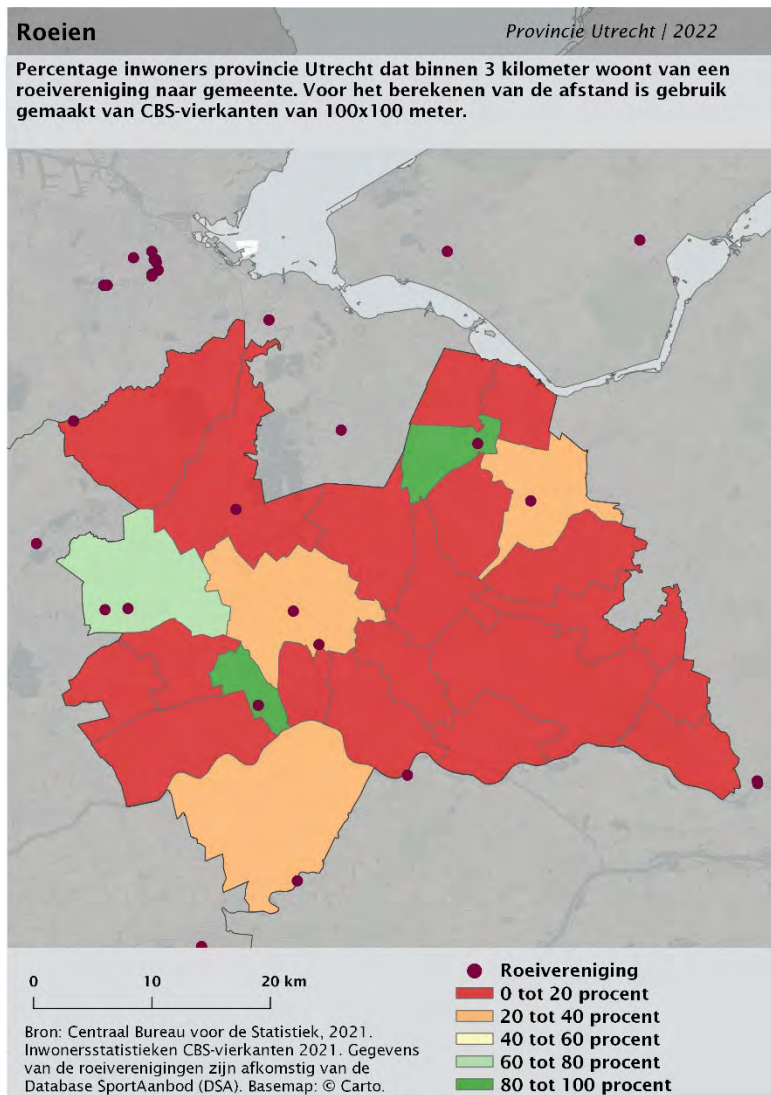
Op kaart 3.4.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 3.4.2 en kaart 3.4.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk drie en vijf kilometer van een roeivereniging woont (zie volgende pagina).

In slechts drie gemeenten woont minstens 60 procent van de inwoners binnen drie kilometer van een roeivereniging (kaart 3.4.2). In vrijwel alle overige gemeenten is dit minder dan 20 procent. In 6 van de 26 gemeenten woont meer dan 80 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een roeivereniging. In vijf gemeenten gaat het om 20 tot 60 procent.

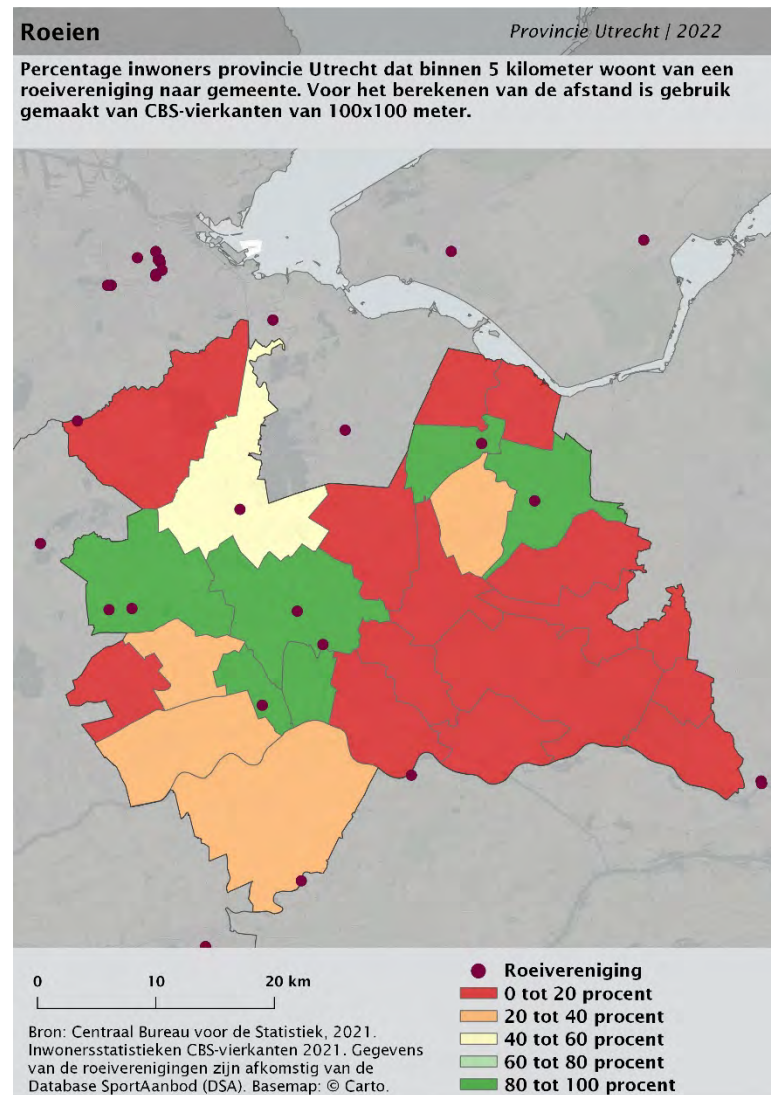
Het overgrote deel van de inwoners moet echter meer dan vijf kilometer reizen naar de dichtstbijzijnde roeivereniging, met name in de oostelijke helft van de provincie. In de meeste gemeenten daar woont minder dan 20 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een roeivereniging (kaart 3.4.3).

Kaart 3.4.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 3 kilometer van een roeivereniging in provincie Utrecht

Kaart 3.4.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een roeivereniging in provincie Utrecht

3.5 Rugby

In deze paragraaf brengen we de spreiding van rugbyaccommodaties in beeld. In Utrecht kan op zeven locaties rugby worden gespeeld. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar een rugbyaccommodatie hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

Inwoners van de provincie Utrecht wonen op uiteenlopende afstanden van een rugbyaccommodatie; de accommodaties zijn vrij gecentreerd gelegen. Ruim de helft van de inwoners moet minstens vijf kilometer reizen tot de dichtstbijzijnde rugbyaccommodatie. Slechts 14 procent woont binnen drie kilometer van een rugbyaccommodatie.

Regionaal zijn er grote verschillen. De regio's Amersfoort en U16 komen redelijk overeen met het provinciaal gemiddelde, behalve dat de inwoners van de U16 vaker verder (≥ 10 kilometer) moeten reizen. In

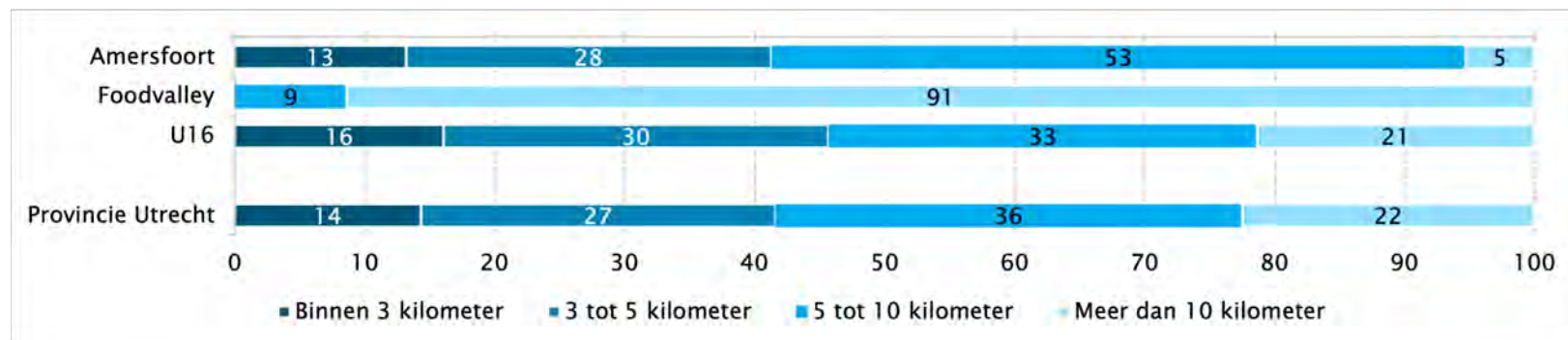
de regio Foodvalley moeten bijna alle inwoners verder dan tien kilometer reizen naar de dichtstbijzijnde rugbyaccommodatie: 91 procent. Voor de overige inwoners van de regio ligt de dichtstbijzijnde accommodatie op vijf à tien kilometer afstand.

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen wonen in Utrecht in 2040 220.000 mensen binnen drie kilometer van een rugbyaccommodatie. Ruim 430.000 inwoners moeten tussen de drie en vijf kilometer reizen: een toename van 80.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Ongeveer 830.000 inwoners moeten meer dan vijf kilometer afleggen: een toename van 75.000 ten opzichte van nu.

Figuur 3.5.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde rugbyaccommodatie, naar regio (in procenten)

Kaart 3.5.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde rugbyaccommodatie

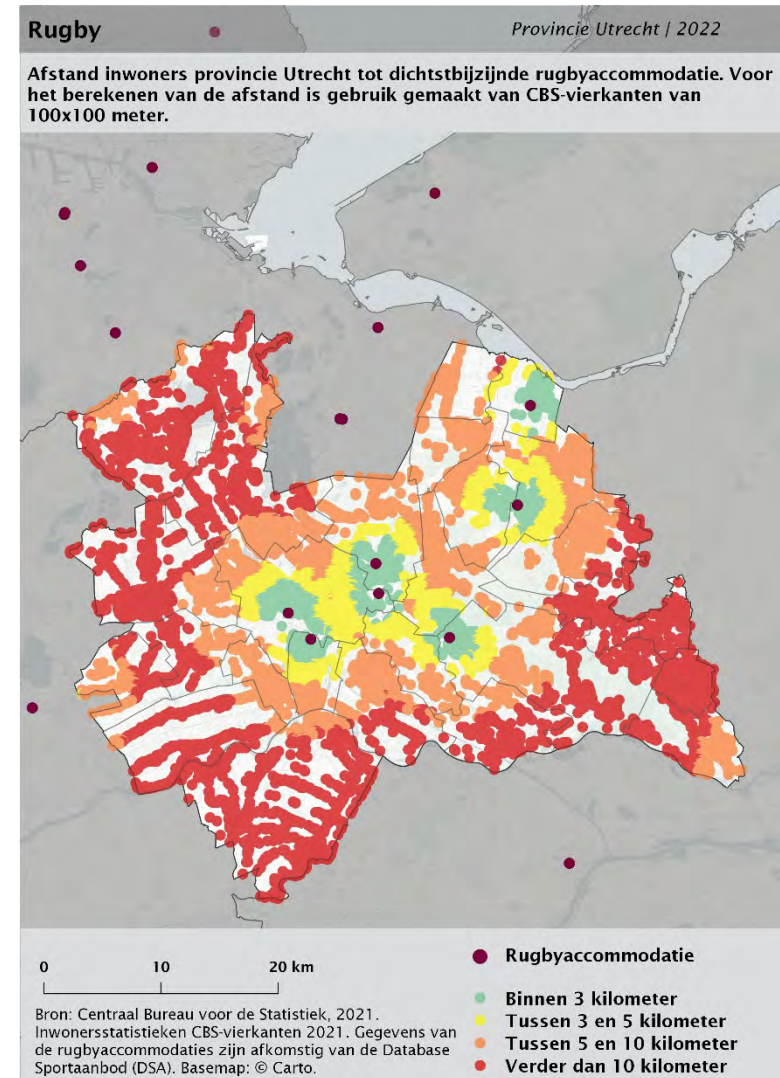
Op kaart

Op kaart 3.5.1 staan de rugbyaccommodaties in de provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar deze rugbyaccommodaties is weergegeven in afstandscategorieën. Een groot deel van de bewoonde locaties in Utrecht ligt verder dan tien kilometer van een rugbyaccommodatie.

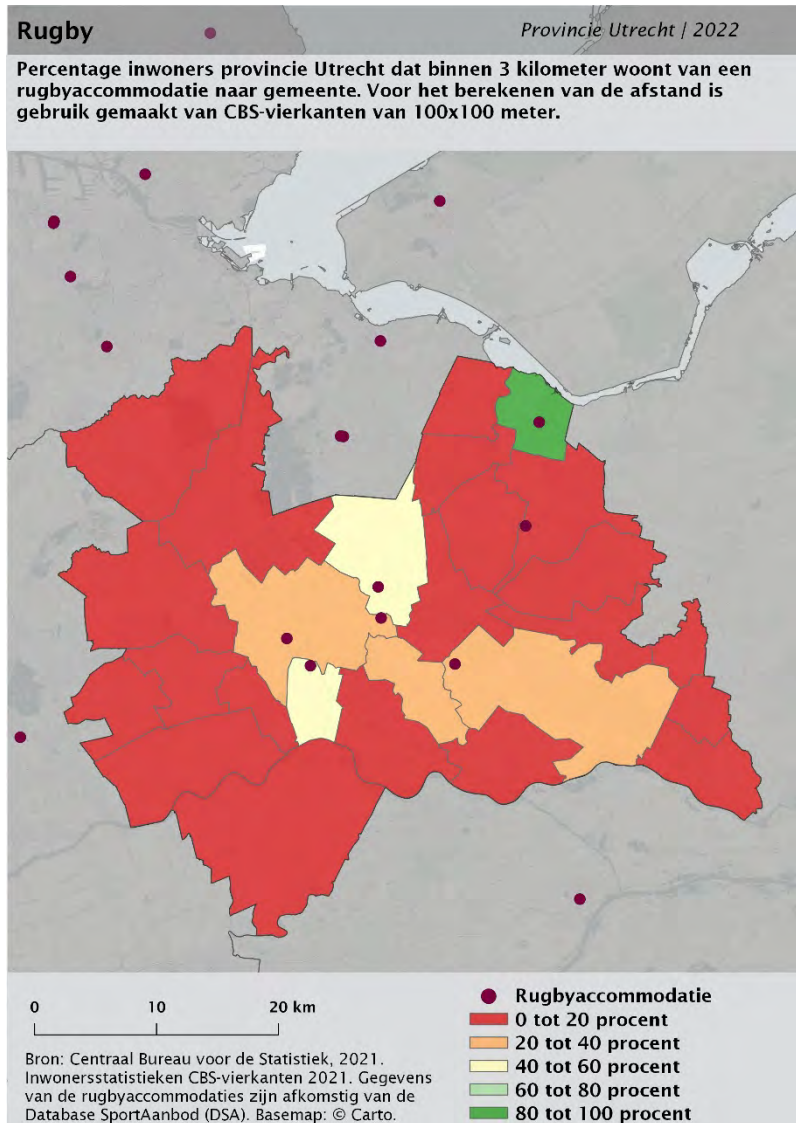
Op kaart 3.5.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 3.5.2 en kaart 3.5.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk drie en vijf kilometer van een rugbyaccommodatie woont (zie volgende pagina).

In het merendeel van de gemeenten woont 0 tot 20 procent van de inwoners binnen drie kilometer van de dichtstbijzijnde rugbyaccommodatie. In slechts zes gemeenten is dit niet het geval. Alleen in Bunschoten woont het grootste deel van de inwoners (≥80%) binnen drie kilometer van een rugbyaccommodatie.

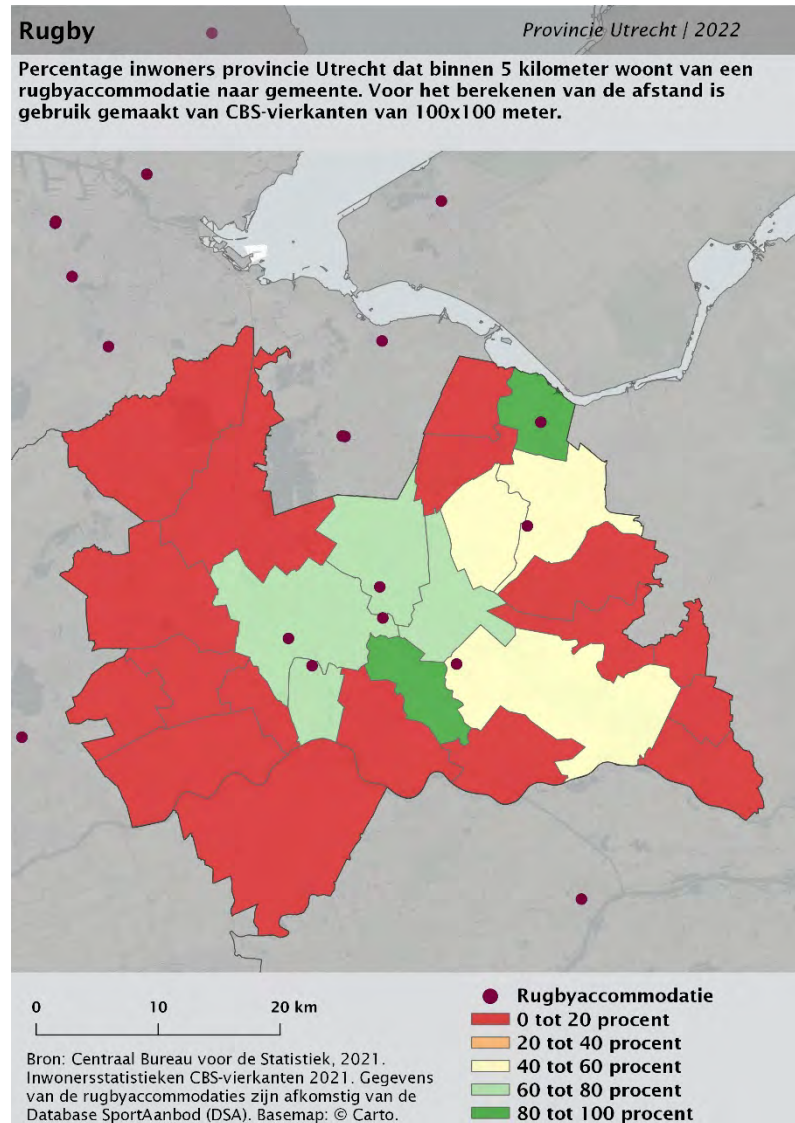
Het aantal gemeenten waarin het merendeel van de inwoners binnen vijf kilometer van een rugbyaccommodatie woont is groter. In zes gemeenten woont minstens 60 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een rugbyaccommodatie. In drie gemeenten gaat het om 40 tot 60 procent. Maar in 17 van de 26 gemeenten gaat het nog altijd om een minderheid: hier woont minder dan 20 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een rugbyaccommodatie.

Kaart 3.5.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 3 kilometer van een rugbyaccommodatie in provincie Utrecht

Kaart 3.5.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een rugbyaccommodatie in provincie Utrecht

3.6 Tennis

In deze paragraaf brengen we de spreiding van tennisparken in beeld. In de provincie Utrecht kan op 130 locaties worden getennist. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar een tennispark hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

Vrijwel alle inwoners van de provincie Utrecht wonen binnen drie kilometer van een tennispark. Slechts 3 procent reist meer dan drie kilometer om het dichtstbijzijnde tennispark te bereiken. Regionaal zijn de verschillen beperkt. Het aandeel inwoners dat binnen drie kilometer van een tennispark woont ligt in de regio's Amersfoort en Foodvalley iets hoger dan het provinciaal gemiddelde. In de regio U16

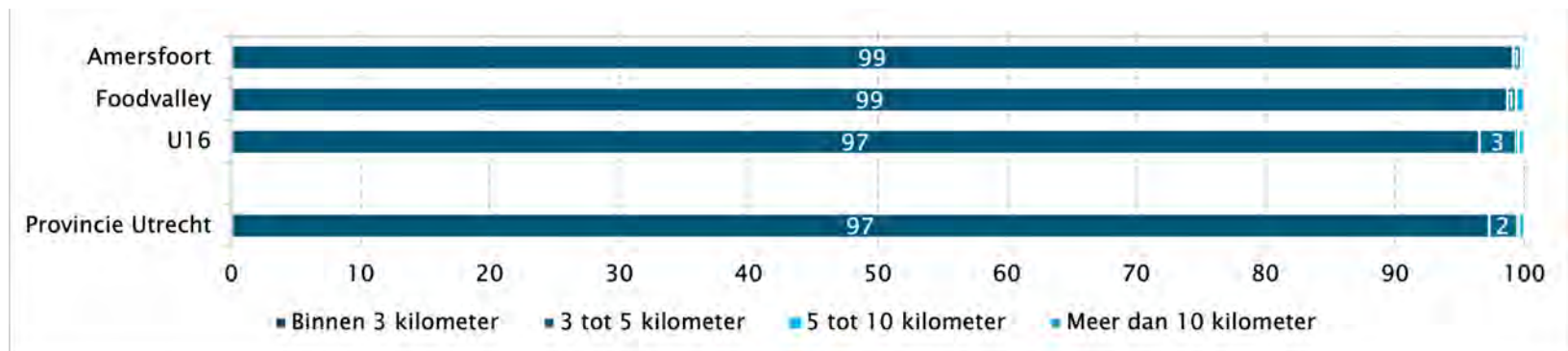
komen de afstanden bijna exact overeen met het provinciaal gemiddelde.

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen wonen in Utrecht in 2040 1,4 miljoen mensen binnen drie kilometer van een tennispark. Ruim 30.000 inwoners moeten tussen de drie en vijf kilometer reizen: een toename van drie.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Ongeveer 8.000 inwoners moeten meer dan vijf kilometer afleggen: een toename van .000 ten opzichte van nu.

Figuur 3.6.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot het dichtstbijzijnde tennispark, naar regio (in procenten)

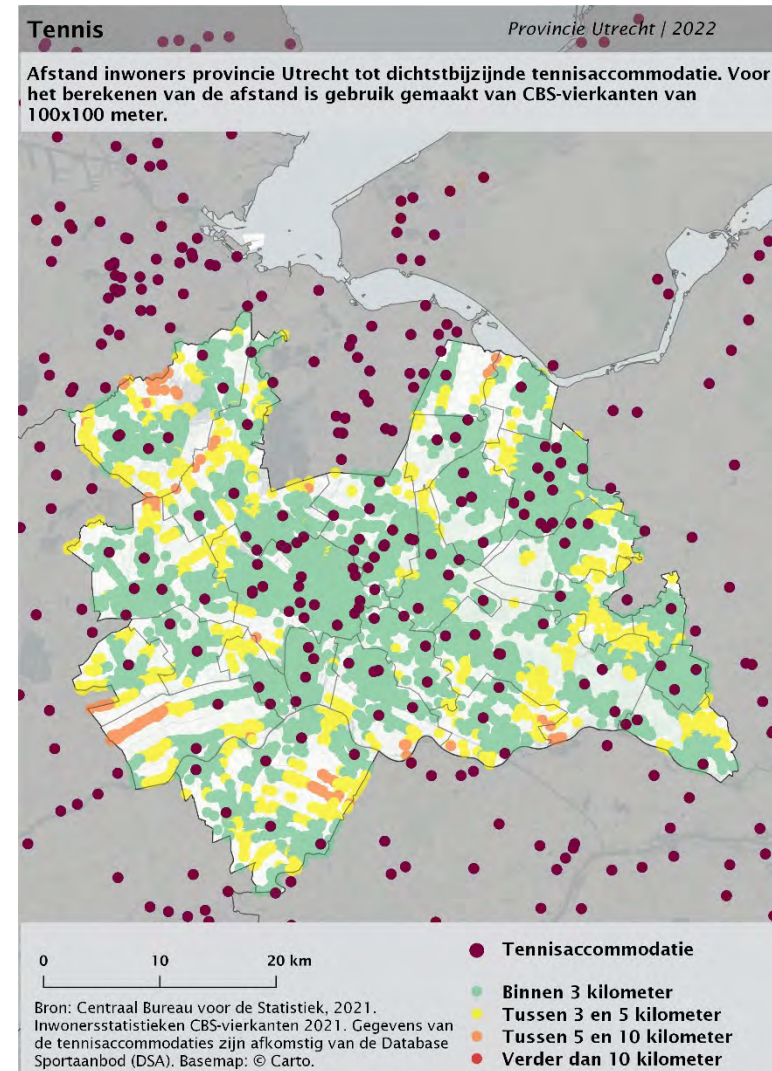
Kaart 3.6.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde tennispark

Op kaart

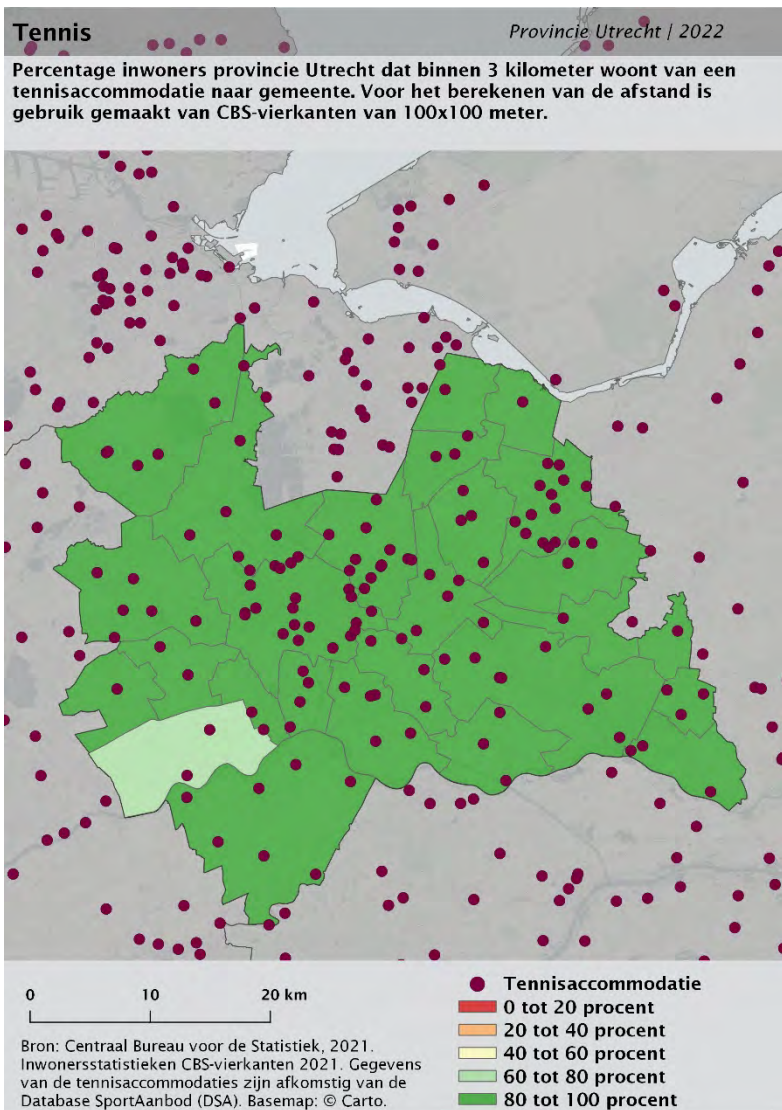
Op kaart 3.6.1 staan de tennisparken in de provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar deze tennisparken is weergegeven in afstandscategorieën. Een groot deel van de bewoonde locaties in Utrecht ligt binnen drie kilometer van een tennispark.

Op kaart 3.6.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 3.6.2 en kaart 3.6.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk drie en vijf kilometer van een tennispark woont (zie volgende pagina).

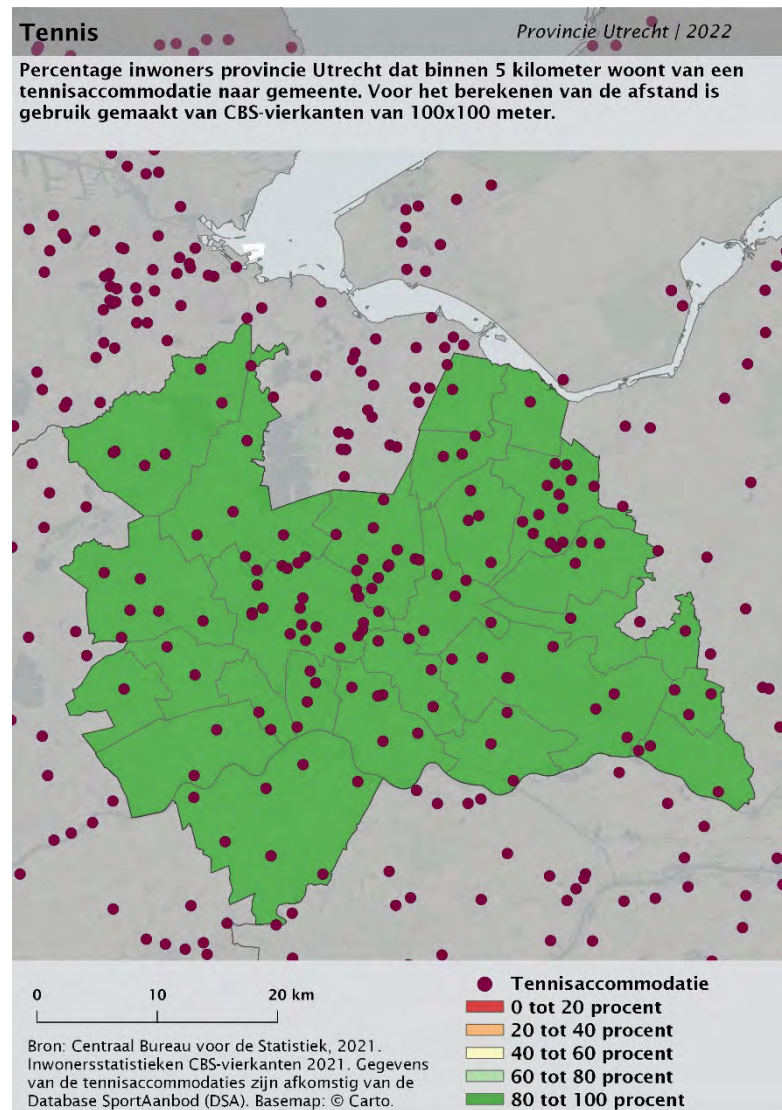
In elke gemeente, op één na, woont minstens 80 procent van de inwoners binnen drie kilometer van een tennispark. In de gemeente Lopik is dat minstens 60 procent. In alle gemeenten woont meer dan 80 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een tennispark.

Kaart 3.6.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 3 kilometer van een tennispark in provincie Utrecht

Kaart 3.6.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een tennispark in provincie Utrecht

3.7 Voetbal

In deze paragraaf brengen we de spreiding van voetbalaccommodaties in beeld. In de provincie Utrecht zijn 120 voetbalaccommodaties. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar een voetbalaccommodatie hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

Een ruime meerderheid van de inwoners van de provincie Utrecht woont binnen drie kilometer van de dichtstbijzijnde voetbalaccommodatie: 96 procent. Voor slechts een op de tien inwoners is de dichtstbijzijnde voetbalaccommodatie op meer dan vijf kilometer afstand te vinden.

Er zijn kleine regionale verschillen. In de regio U16 reizen inwoners gemiddeld iets verder: 95 procent woont hier binnen drie kilometer; 5

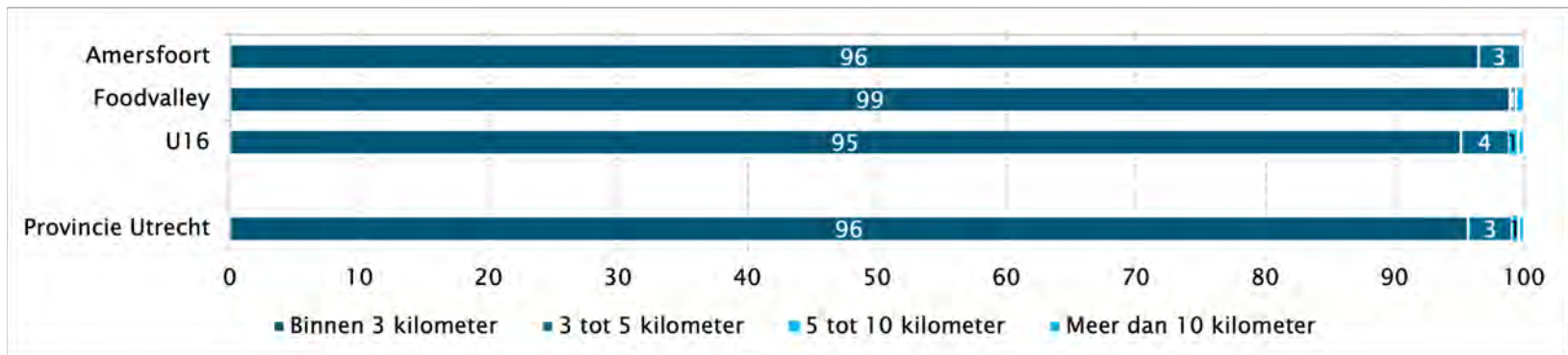
procent reist meer dan drie kilometer. In de regio Foodvalley wonen inwoners gemiddeld het dichtst bij een voetbalaccommodatie. 99 procent van de inwoners woont hier binnen drie kilometer van een voetbalaccommodatie.

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen wonen in Utrecht in 2040 1,4 miljoen mensen binnen drie kilometer van een voetbalaccommodatie. Ruim 45.000 inwoners moeten tussen de drie en vijf kilometer reizen: een toename van 3.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Ongeveer 13.000 inwoners moeten meer dan vijf kilometer afleggen: een toename van 1.000 ten opzichte van nu.

Figuur 3.7.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde voetbalaccommodatie, naar regio (in procenten)

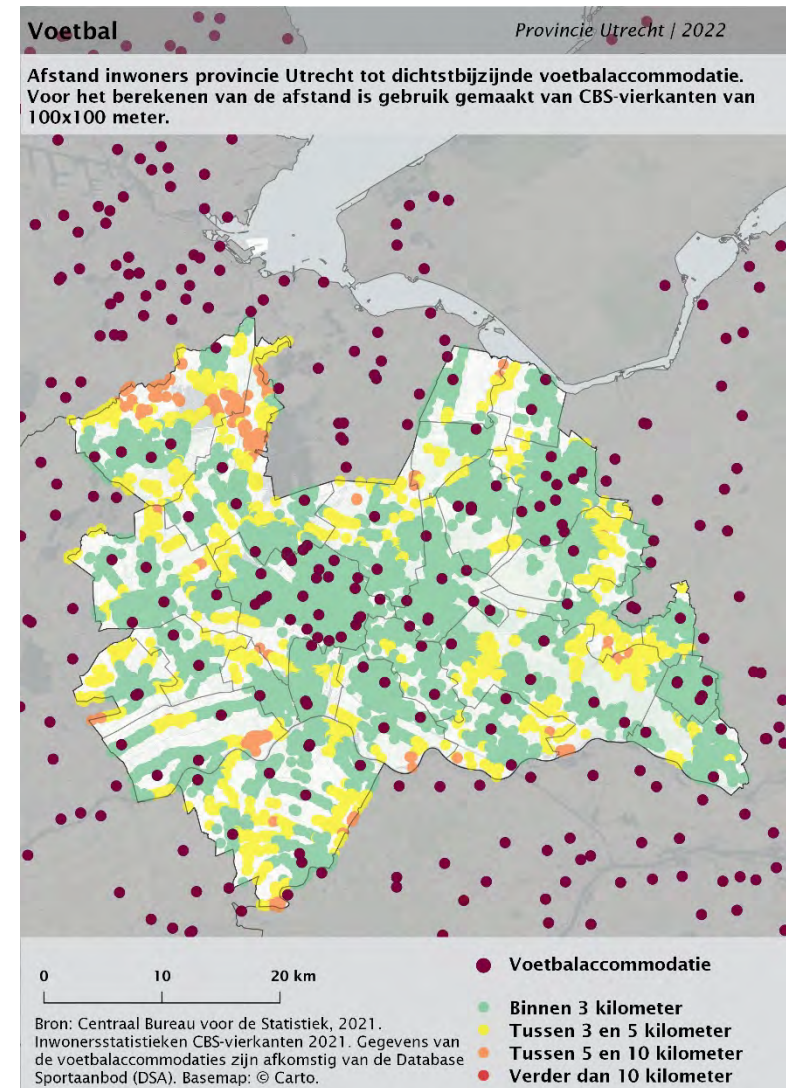
Op kaart

Op kaart 3.7.1 staan de voetbalaccommodaties in de provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar deze voetbalaccommodaties is weergegeven in afstandscategorieën. Vrijwel vanuit elke bewoonde locatie in de provincie ligt een voetbalaccommodatie binnen vijf kilometer.

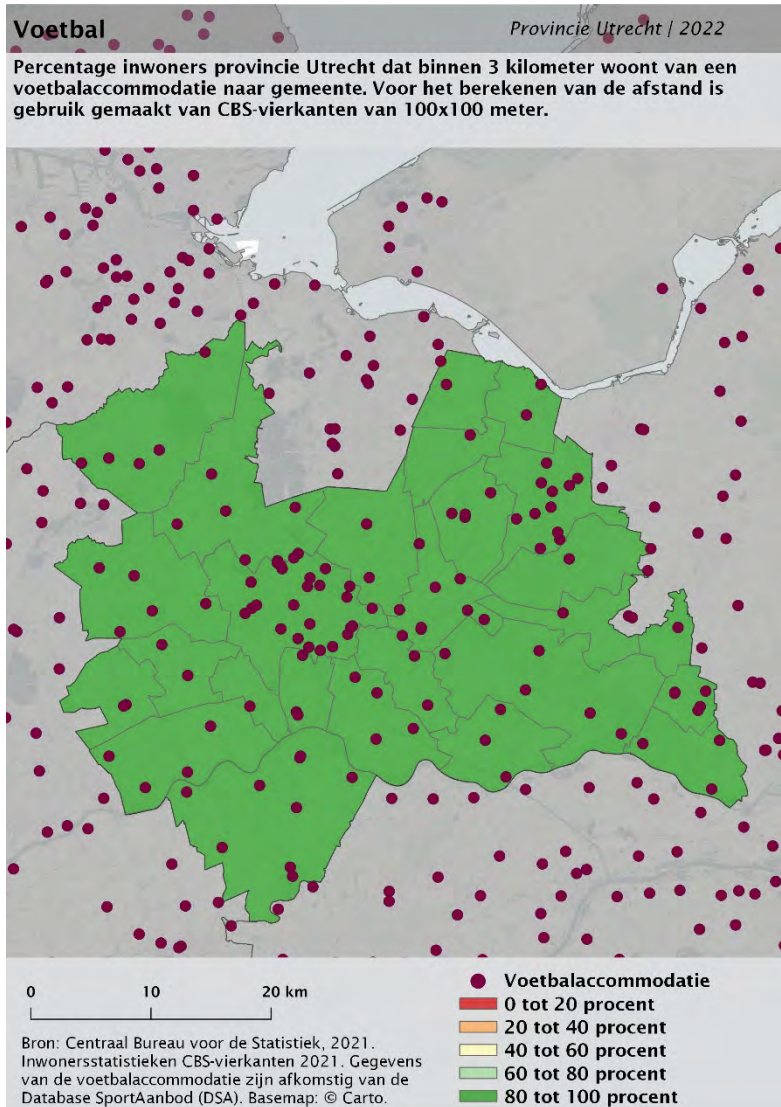
Op kaart 3.7.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 3.7.2 en kaart 3.7.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk drie en vijf kilometer van een voetbalaccommodatie woont (zie volgende pagina).

In alle gemeenten woont minstens 80 procent van de inwoners binnen drie kilometer van een voetbalaccommodatie. In elke Utrechtse gemeente is minstens één voetbalaccommodatie te vinden.

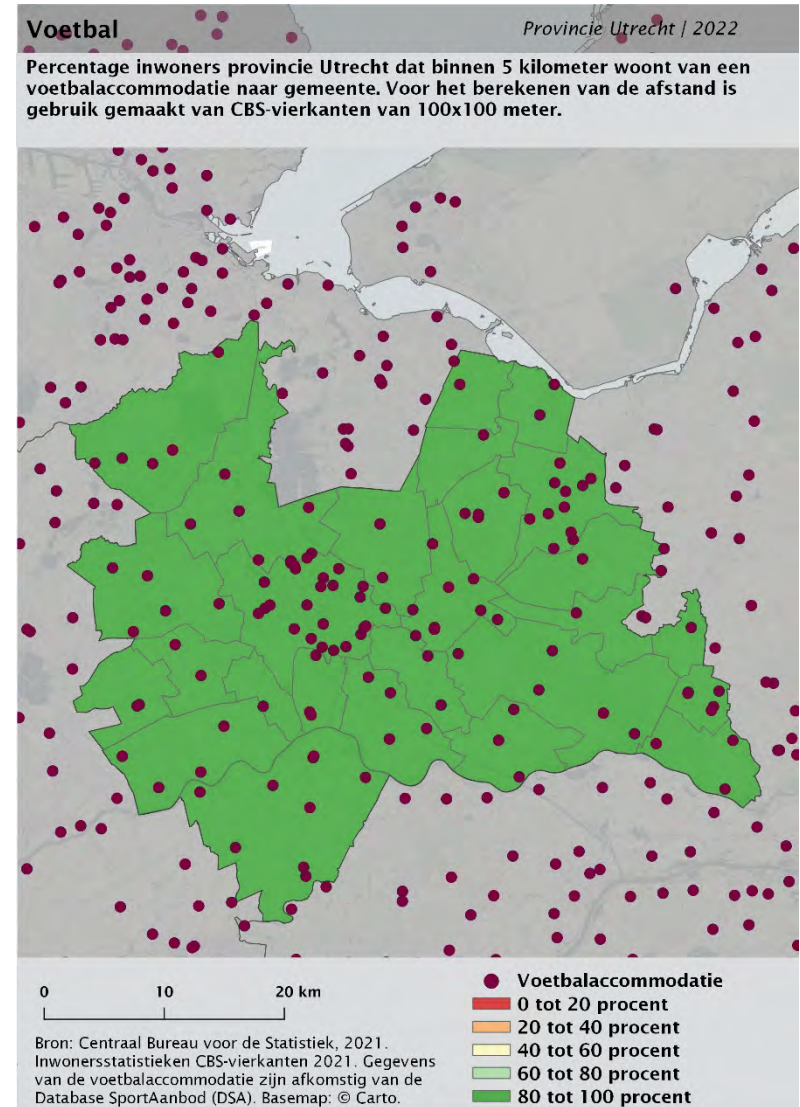
Kaart 3.7.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde voetbalaccommodatie

Kaart 3.7.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 3 kilometer van een voetbalaccommodatie in provincie Utrecht

Kaart 3.7.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een voetbalaccommodatie in provincie Utrecht

3.8 Sporthallen

In deze paragraaf brengen we de spreiding van sporthallen in beeld. In de provincie Utrecht zijn 98 sporthallen. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar een sporthal hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

De meeste inwoners van de provincie Utrecht wonen binnen drie kilometer van een sporthal: 95 procent. Voor de meeste inwoners voor wie dit niet geldt is binnen vijf kilometer een sporthal te bereiken. Regionaal bestaan er kleine verschillen. In de regio Amersfoort woont een groter aandeel van de inwoners binnen drie kilometer van een sporthal dan op provinciaal niveau: 98 procent. In de regio Foodvalley is het aandeel inwoners dat binnen drie kilometer van een sporthal

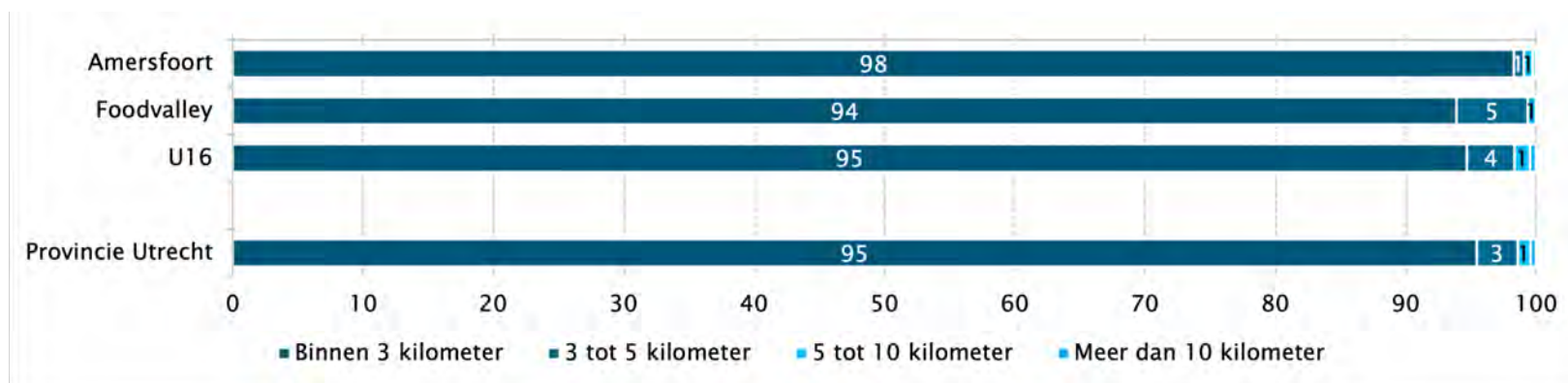
woont het laagst (maar nog steeds hoog): 94 procent.

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen wonen in Utrecht in 2040 1,4 miljoen mensen binnen drie kilometer van een sporthal. Ruim 43.000 inwoners moeten tussen de drie en vijf kilometer reizen: een toename van 3.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Ongeveer 20.000 inwoners moeten meer dan vijf kilometer afleggen: een toename van 2.000 ten opzichte van nu.

Figuur 3.8.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde sporthal, naar regio (in procenten)

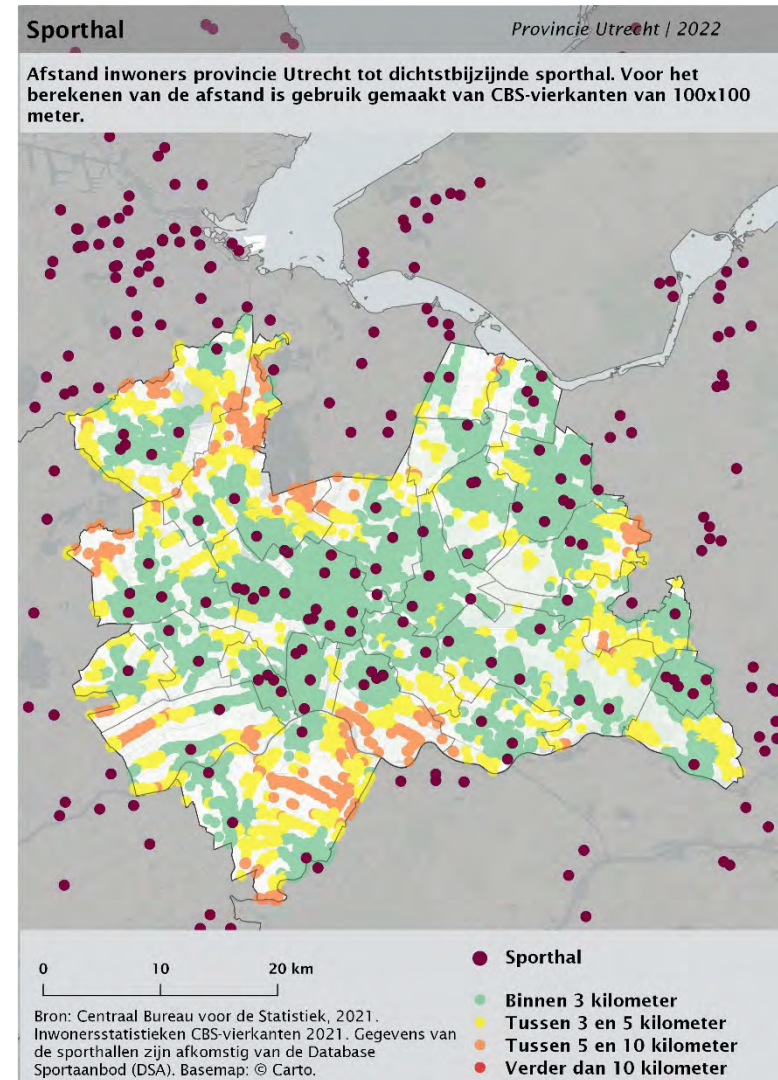
Kaart 3.8.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde sporthal

Op kaart

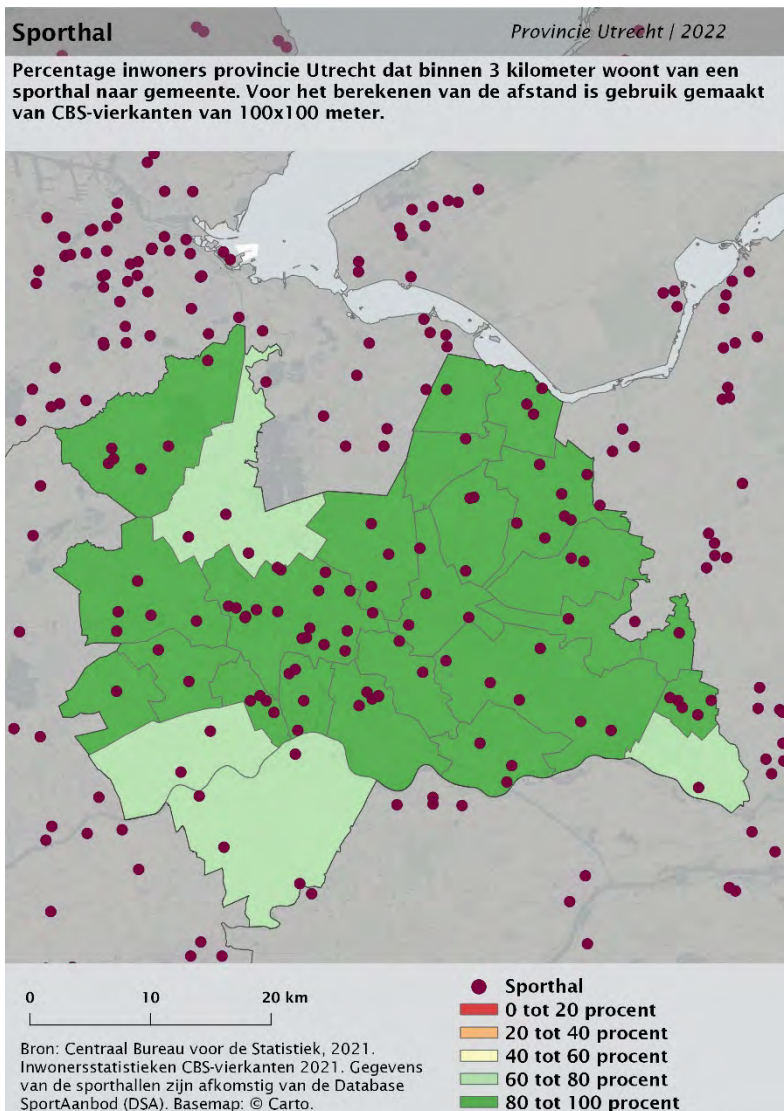
Op kaart 3.8.1 staan de sporthallen in de provincie Utrecht en omgeving. De afstand die inwoners moeten afleggen naar deze sporthallen is weergegeven in afstandscategorieën. Vanuit de meeste bewoonde locaties in de provincie is binnen drie kilometer een sporthal te bereiken.

Op kaart 3.8.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 3.8.2 en kaart 3.8.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk drie en vijf kilometer van een sporthal woont (zie volgende pagina).

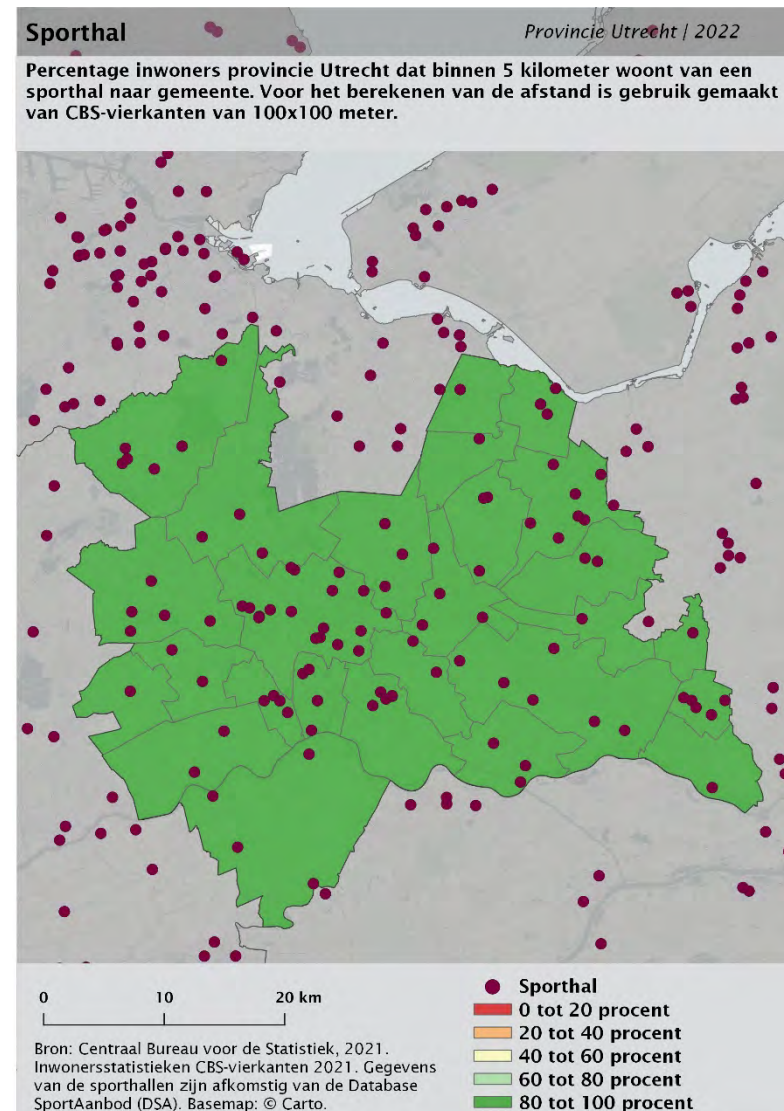
In bijna alle Utrechtse gemeenten woont 80 procent van de inwoners of meer binnen drie kilometer van een sporthal. Alleen in de gemeenten Stichtse Vecht, Lopik, Vijfheerenlanden en Rhenen is dit niet het geval: daar woont 60 tot 80 procent van de inwoners binnen drie kilometer van een sporthal (kaart 3.8.2). In elk van de 26 gemeenten van de provincie Utrecht woont 80 tot 100 procent binnen vijf kilometer van een sporthal (kaart 3.8.3). In elke gemeente is minstens één sporthal te vinden.

Kaart 3.8.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 3 kilometer van een sporthal in provincie Utrecht

Kaart 3.8.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een sporthal in provincie Utrecht

4. Spreiding van sportaanbod voor mensen met een beperking

In dit hoofdstuk staat de derde onderzoeksvraag centraal: *‘Wat is het aanbod aan en de spreiding ten opzichte van de bevolking van sportaanbod voor mensen met een beperking in de provincie Utrecht?’*

Het sportaanbod voor mensen met een beperking heeft meestal een bovenlokale of regionale functie, vanwege de vaak kleinere omvang van de doelgroep. Voornamelijk bij sportaanbod voor mensen met een specifieke beperking of bij sportaanbod in specifieke sporttakken is dit het geval. Zeker bij teamsporten voor mensen met een beperking zijn vaak relatief grote verzorgingsgebieden nodig.

In de analyses hebben we vijf verschillende regionale en bovenlokale breedtesportvoorzieningen meegenomen met aanbod voor mensen met een beperking in de volgende sporttakken:

- dansen - voor mensen met een lichamelijke beperking;
- tennis - voor mensen met een lichamelijke beperking;
- voetbal - voor mensen met een lichamelijke beperking;
- zaalsport - voor mensen met een lichamelijke beperking;
- zwemmen (binnen) - voor mensen met een lichamelijke beperking.

Bovenstaande sporttakken hebben we geselecteerd in samenspraak met de Provincie en op basis van het onderzoek van het Mulier Instituut naar sportmogelijkheden voor mensen met een beperking (Van den Dool et al, 2022).

In dit hoofdstuk brengen we in beeld hoe ver inwoners van de provincie Utrecht moeten reizen naar deze sportvoorzieningen met aanbod voor mensen met een beperking en op welke plekken het aanbod beperkt is of volledig ontbreekt. In hoofdstuk 1 is meer te lezen over de methoden en uitgevoerde analyses.

De locaties met sportaanbod voor mensen met een beperking zijn afkomstig van Uniek Sporten. Alle Utrechtse gemeenten zijn daarbij aangesloten. In tabel 4.1 is het aantal sportlocaties met aanbod voor mensen met een beperking in de provincie Utrecht te zien voor de verschillende sporttakken en typen beperkingen.

Tabel 4.1 Aantal sportlocaties met aanbod voor mensen met een beperking in de provincie Utrecht in 2022, naar sporttak en type beperking

Sporttak	Type beperking	Aantal locaties provincie Utrecht
Dansen	Lichamelijk	21
Tennis	Lichamelijk	9
Voetbal	Lichamelijk	15
Zaalsport	Lichamelijk	73
Zwemmen	Lichamelijk	30

Bron: Uniek Sporten, 2022. Bewerking: Mulier Instituut.

In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten per sporttak.

4.1 Dansen - lichamelijke beperking

In deze paragraaf brengen we de spreiding van danslocaties in beeld. In de analyses hebben we alleen danszalen meegenomen die sportaanbod hebben voor mensen met een lichamelijke beperking en aangesloten zijn bij Uniek Sporten. In totaal zijn dat 21 locaties in de provincie. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar de dichtstbijzijnde danslocatie hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

Bijna zeven op de tien inwoners van de provincie Utrecht wonen binnen vijf kilometer van een danslocatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking. Gemiddeld moet 5 procent van de inwoners meer dan tien kilometer reizen om een geschikte danslocatie te bereiken. De inwoners van de regio Foodvalley hoeven gemiddeld

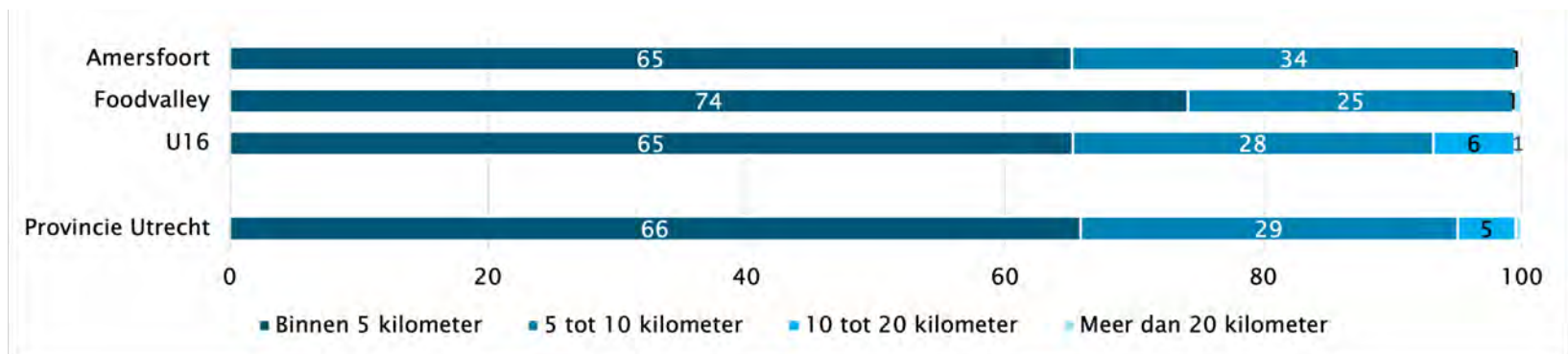
minder vaak verder dan vijf kilometer te reizen. In de regio U16 moet een relatief wat groter aandeel van de inwoners verder dan vijf kilometer reizen naar de dichtstbijzijnde geschikte danslocatie (figuur 4.1.1).

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen wonen in Utrecht in 2040 bijna 1 miljoen mensen binnen vijf kilometer van een danslocatie. Bijna 420.000 inwoners moeten tussen de vijf en tien kilometer reizen: een toename van 40.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. Ongeveer 70.000 inwoners moeten meer dan tien kilometer afleggen: een toename van 5.000 ten opzichte van nu.

Figuur 4.1.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde danszaal met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking, naar regio (in procenten)

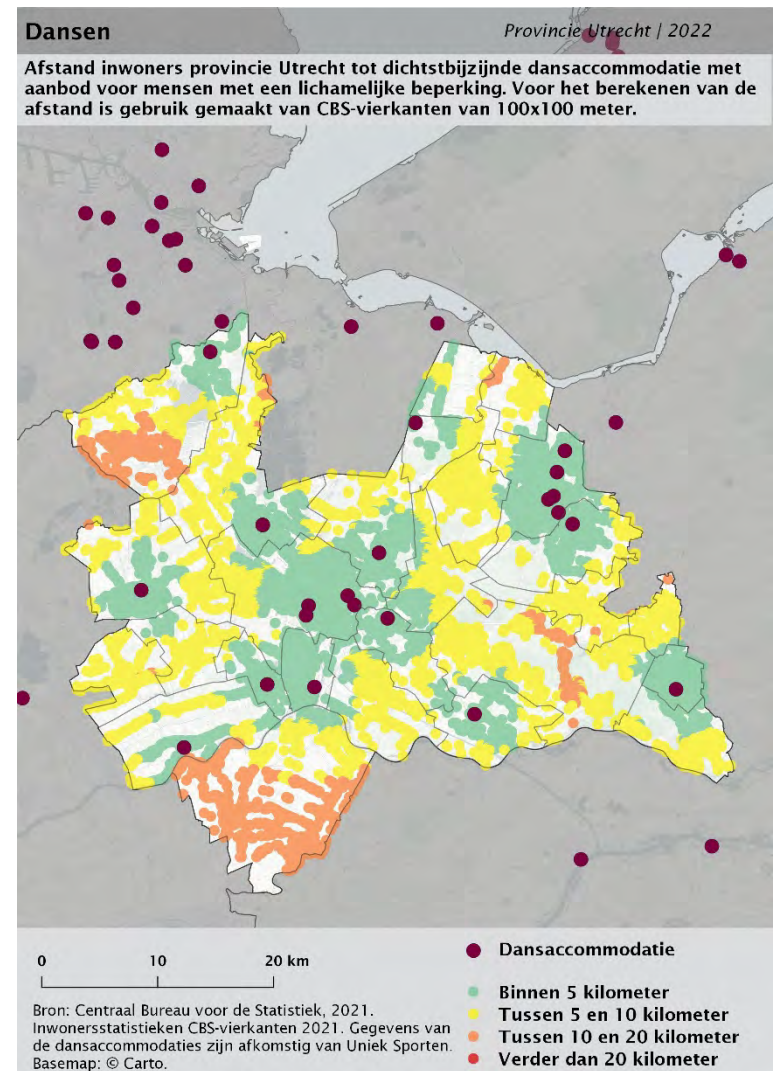
Kaart 4.1.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde danslocatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking

Op kaart

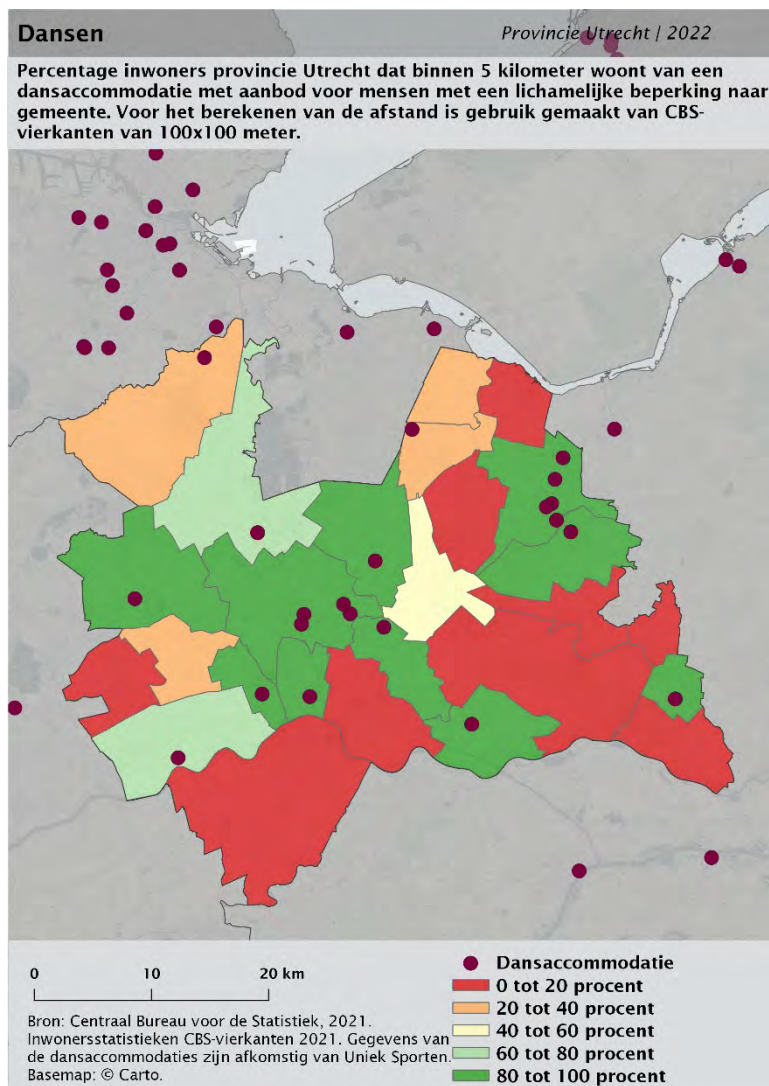
Op kaart 4.1.1 staan de danslocaties met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking en de bewoonde locaties in de provincie Utrecht. De afstand die inwoners moeten afleggen naar de dichtstbijzijnde danslocatie is weergegeven in afstandscategorieën. Een groot deel van de locaties ligt meer dan vijf kilometer van een geschikte danslocatie. Met name in de ring rondom de agglomeratie Utrecht is het aanbod beperkt.

Op kaart 4.1.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 4.1.2 en kaart 4.1.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk vijf en tien kilometer van een danslocatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking woont (zie volgende pagina).

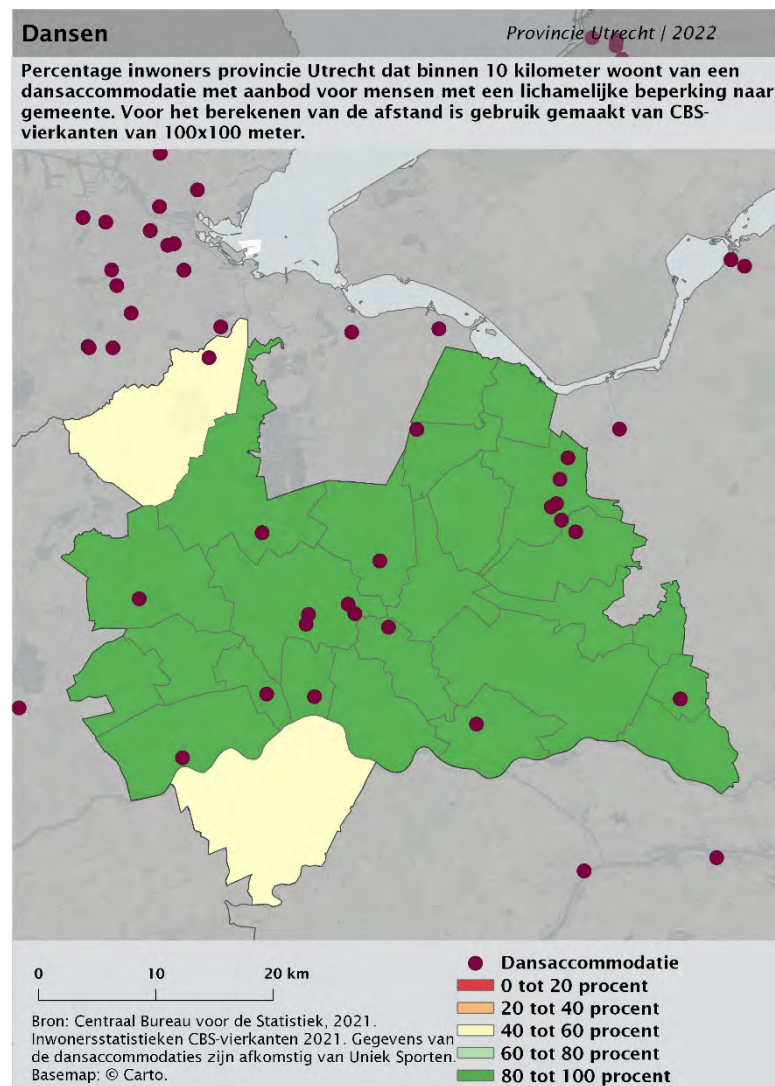
In 12 van de 26 gemeenten woont minstens 60 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een danslocatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking (kaart 4.1.2). In vrijwel alle gemeenten woont meer dan 80 procent van de inwoners binnen tien kilometer van een geschikte danslocatie. Alleen in de gemeenten Vijfheerenlanden en De Ronde Venen ligt dit aandeel lager: 40 tot 60 procent.

Kaart 4.1.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een danslocatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking in provincie Utrecht

Kaart 4.1.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 10 kilometer van een danslocatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking in provincie Utrecht

4.2 Tennis - lichamelijke beperking

In deze paragraaf brengen we de spreiding van tennisaccommodaties in beeld. In de analyses hebben we alleen tennisaccommodaties meegenomen die sportaanbod hebben voor mensen met een lichamelijke beperking. In totaal zijn dat negen locaties in de provincie. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar de dichtstbijzijnde tennisaccommodatie hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

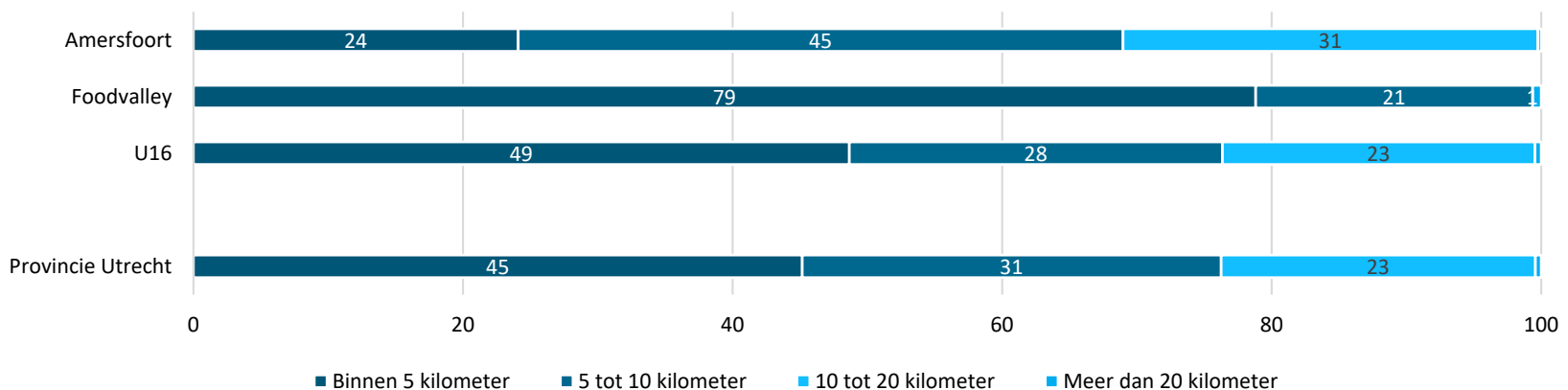
Tennisverenigingen met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking liggen vrij verspreid over de provincie: voor iets minder dan de helft van de inwoners is de reisafstand minder dan vijf kilometer, voor ongeveer een derde vijf à tien kilometer en voor circa een kwart

meer dan tien kilometer.

De regionale verschillen zijn groot. De inwoners van de regio Foodvalley wonen vrijwel allemaal binnen tien kilometer van een tennisvereniging met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking. De meesten zelfs binnen vijf kilometer (79%). In de regio Amersfoort moeten inwoners juist relatief vaker verder reizen: voor slechts een kwart is binnen vijf kilometer een tennisvereniging met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking te bereiken en voor bijna een derde van de inwoners ligt deze verder dan tien kilometer van huis (figuur 4.2.1).

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

Figuur 4.2.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde tennisaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking, naar regio (in procenten)

2040

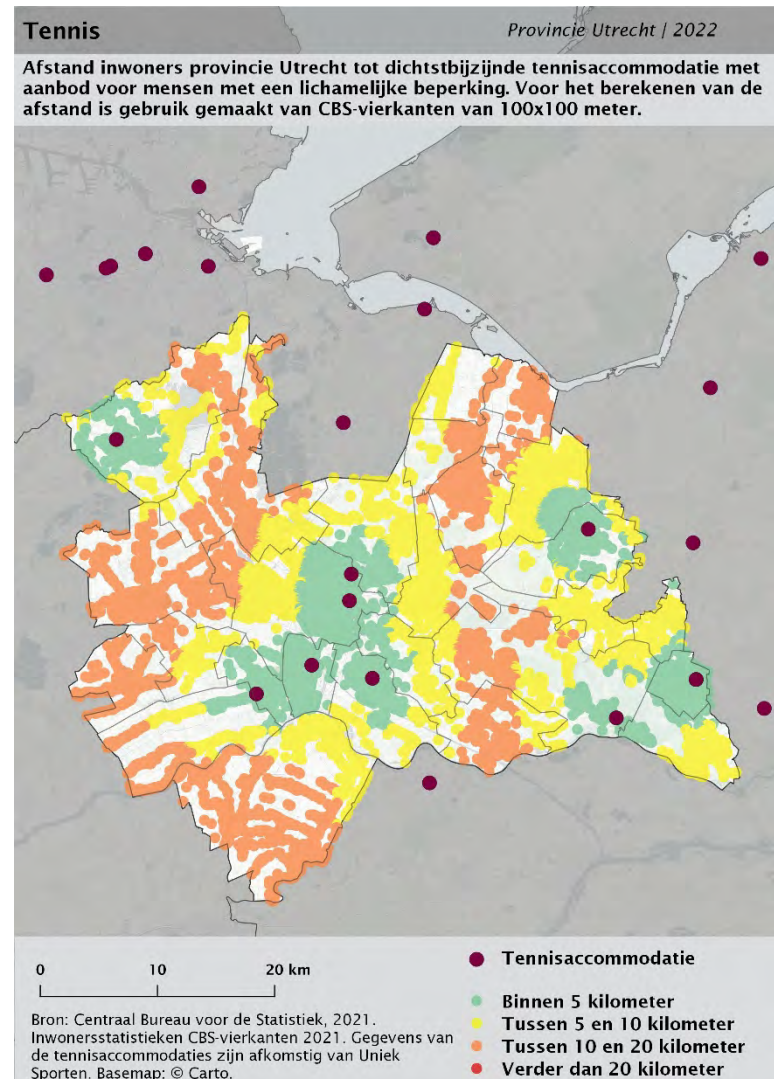
In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen wonen in Utrecht in 2040 bijna 700.000 mensen binnen vijf kilometer van een tennisaccommodatie met aanbod voor mensen met lichamelijke beperking. Bijna 460.000 inwoners moeten tussen de vijf en tien kilometer reizen: een toename van 57.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. 330.000 inwoners moeten in 2040 meer dan tien kilometer afleggen: een toename van 25.000.

Op kaart

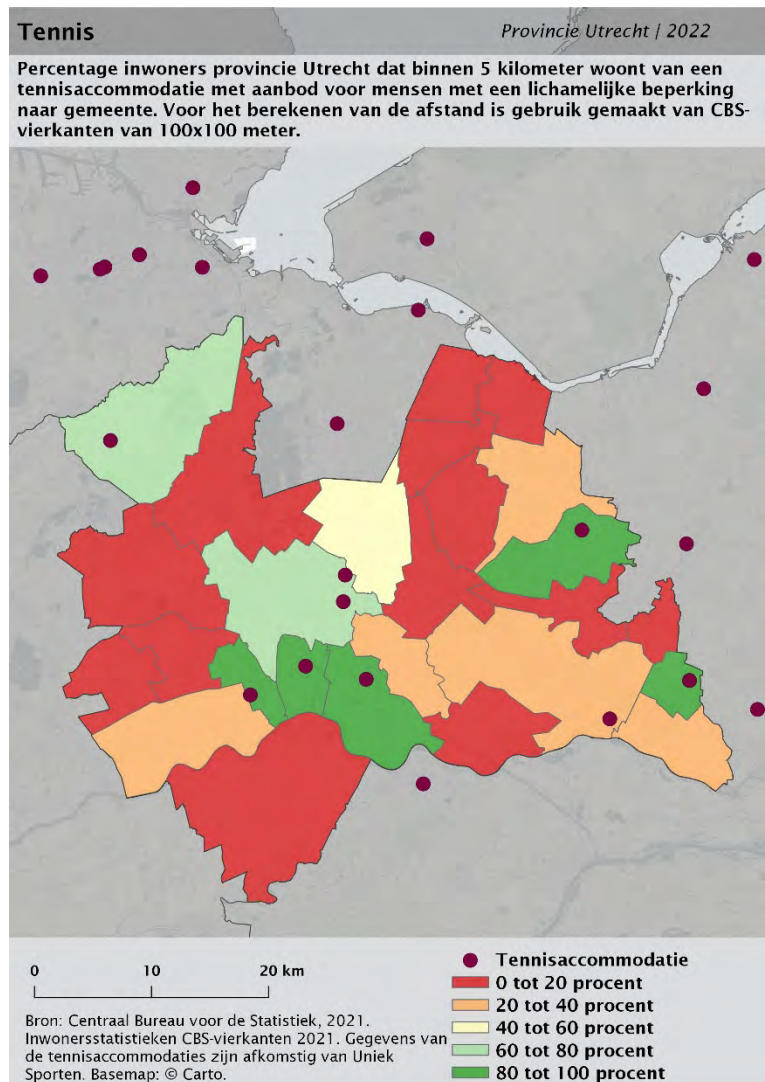
Op kaart 4.2.1 staan de tennisverenigingen met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking en de bewoonde locaties in Utrecht. De afstand die inwoners moeten afleggen naar de dichtstbijzijnde tennisvereniging is weergegeven in afstandscategorieën. Vanuit de meeste woonlocaties is de afstand tot de dichtstbijzijnde geschikte tennisvereniging meer dan vijf kilometer. Vooral in en rondom Utrecht, in het noordwesten en het westen van de provincie is de reisafstand korter.

Op kaart 4.2.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 4.2.2 en kaart 4.2.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk vijf en tien kilometer van een tennisvereniging met aangepast aanbod woont.

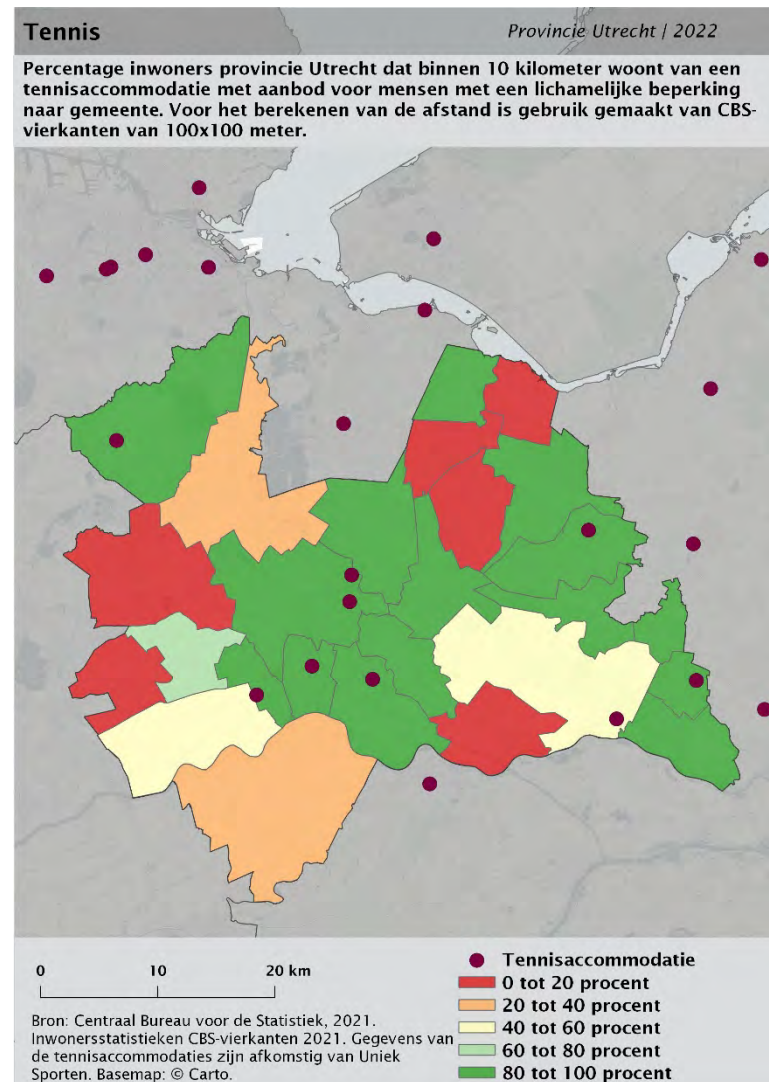
Kaart 4.2.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde tennisvereniging met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking

Kaart 4.2.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een tennisvereniging met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking in provincie Utrecht

Kaart 4.2.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 10 kilometer van een tennisvereniging met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking in provincie Utrecht

In 7 van de 26 gemeenten hoeft minstens 60 procent van de inwoners minder dan vijf kilometer te reizen naar de dichtstbijzijnde tennisvereniging met aangepast aanbod. In de helft van de gemeenten is dit 0 tot 20 procent. In vijftien gemeenten woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen tien kilometer van een geschikte tennisvereniging. Vooral inwoners uit het westen en uit enkele gemeenten in het noordoosten van de provincie moeten relatief vaker verder reizen: maximaal 60 procent, maar veelal maximaal 20 procent, van de inwoners woont daar binnen tien kilometer van een tennisvereniging met aangepast aanbod.

4.3 Voetbal - lichamelijke beperking

In deze paragraaf brengen we de spreiding van voetbalaccommodaties in beeld. In de analyses zijn alleen voetbalaccommodaties meegenomen die sportaanbod hebben voor mensen met een lichamelijke beperking. In totaal zijn dat vijftien locaties in de provincie. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar de dichtstbijzijnde voetbalaccommodatie hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

Ongeveer zes op de tien inwoners van de provincie Utrecht wonen binnen vijf kilometer van een voetbalaccommodatie met aanbod voor mensen met een beperking. Ongeveer 10 procent moet meer dan tien kilometer reizen om een geschikte voetbalaccommodatie te bereiken. Dit geldt met name voor inwoners van de regio U16, die relatief vaker verder moeten reizen. Inwoners van de regio Foodvalley wonen juist

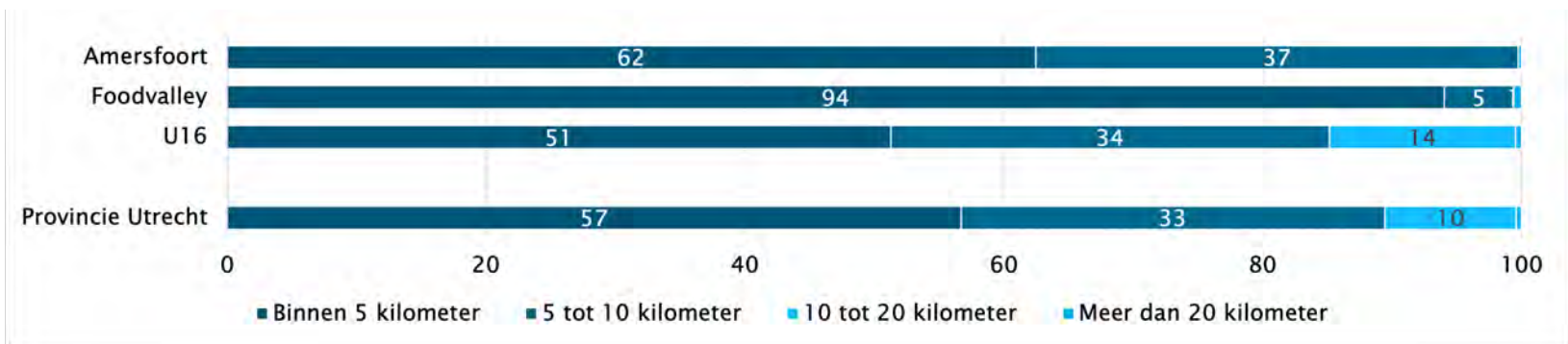
relatief vaker dicht bij een voetbalaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking: 94 procent van de inwoners daar hoeft niet verder dan vijf kilometer te reizen (figuur 4.3.1).

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen wonen in Utrecht in 2040 865.000 mensen binnen vijf kilometer van een voetbalaccommodatie met aanbod voor mensen met lichamelijke beperking. Ruim 470.000 inwoners moeten tussen de vijf en tien kilometer reizen: een toename van 50.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. 145.000 inwoners moeten meer dan tien kilometer afleggen: een toename van 9.000 ten opzichte van nu.

Figuur 4.3.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde voetbalaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking, naar regio (in procenten)

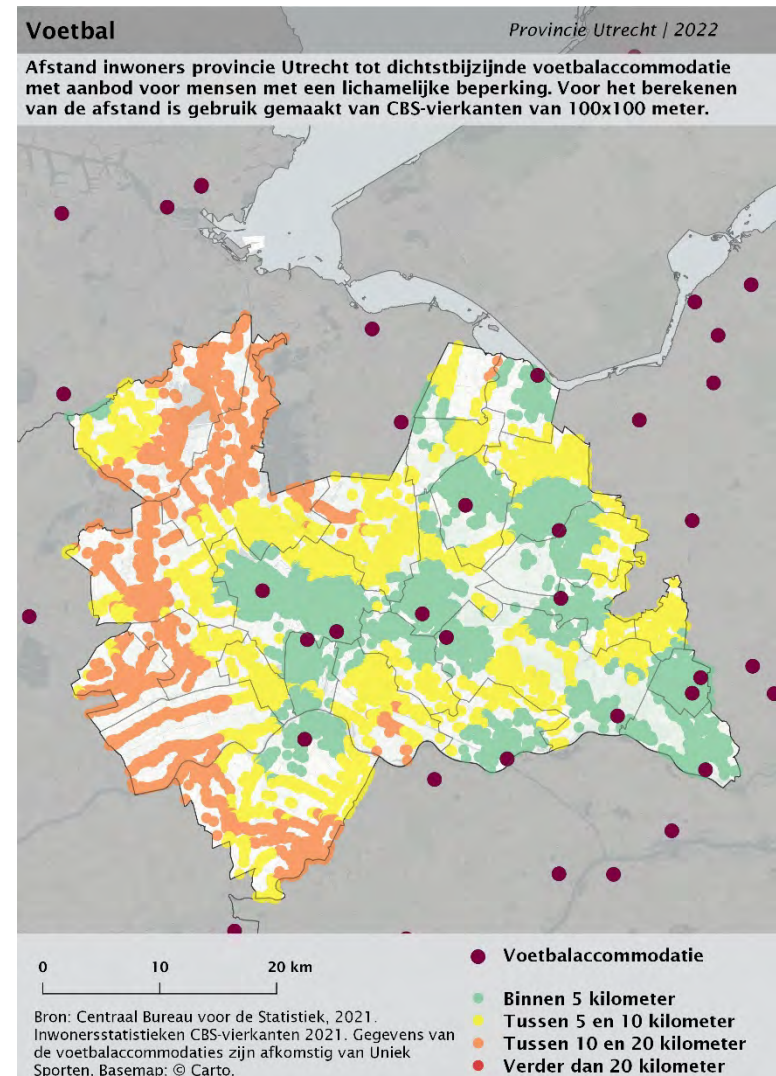
Kaart 4.3.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde voetbalaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking

Op kaart

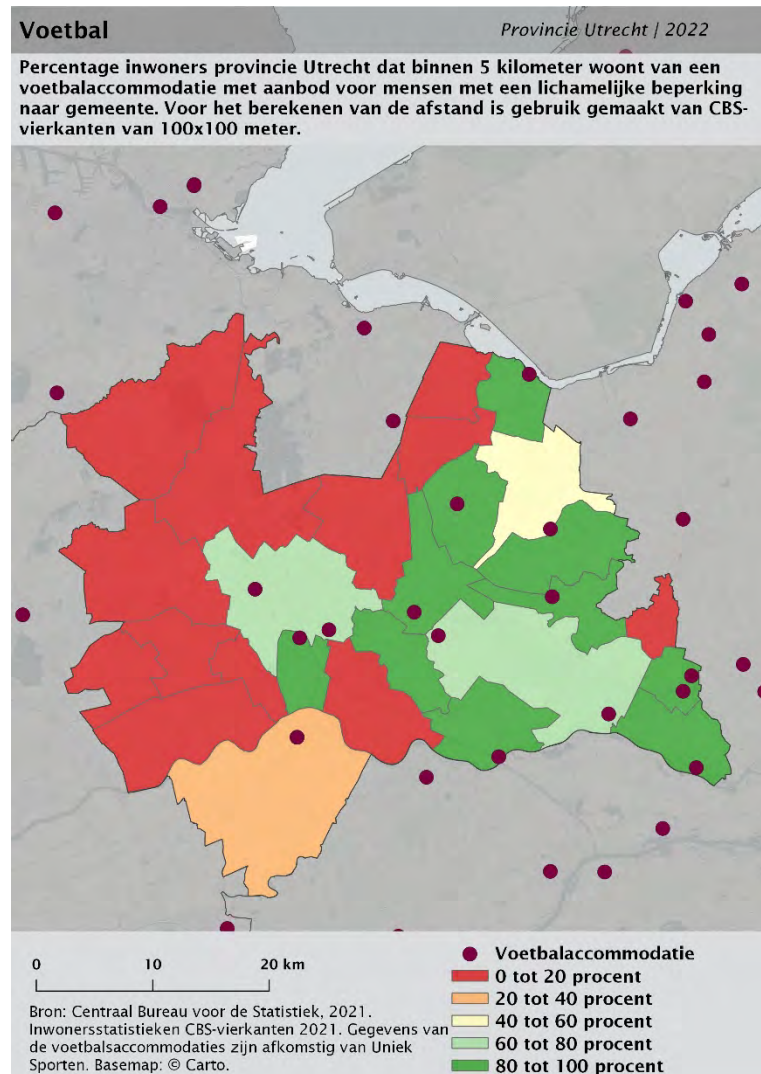
Op kaart 4.3.1 staan de voetbalaccommodaties met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking en de bewoonde locaties in de provincie Utrecht. De afstand die inwoners moeten afleggen naar de dichtstbijzijnde geschikte voetbalaccommodatie is weergegeven in afstandscategorieën. Met name langs de noordelijke, westelijke en zuidelijke rand van de provincie liggen woonlocaties relatief ver van een voetbalaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking. De meeste voetbalaccommodaties zijn er in het midden en het oosten van de provincie.

Op kaart 4.3.1 staat de afstand tot een woonlocatie, op kaart 4.3.2 en kaart 4.3.3 per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk vijf en tien kilometer van een voetbalaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking woont (zie volgende pagina).

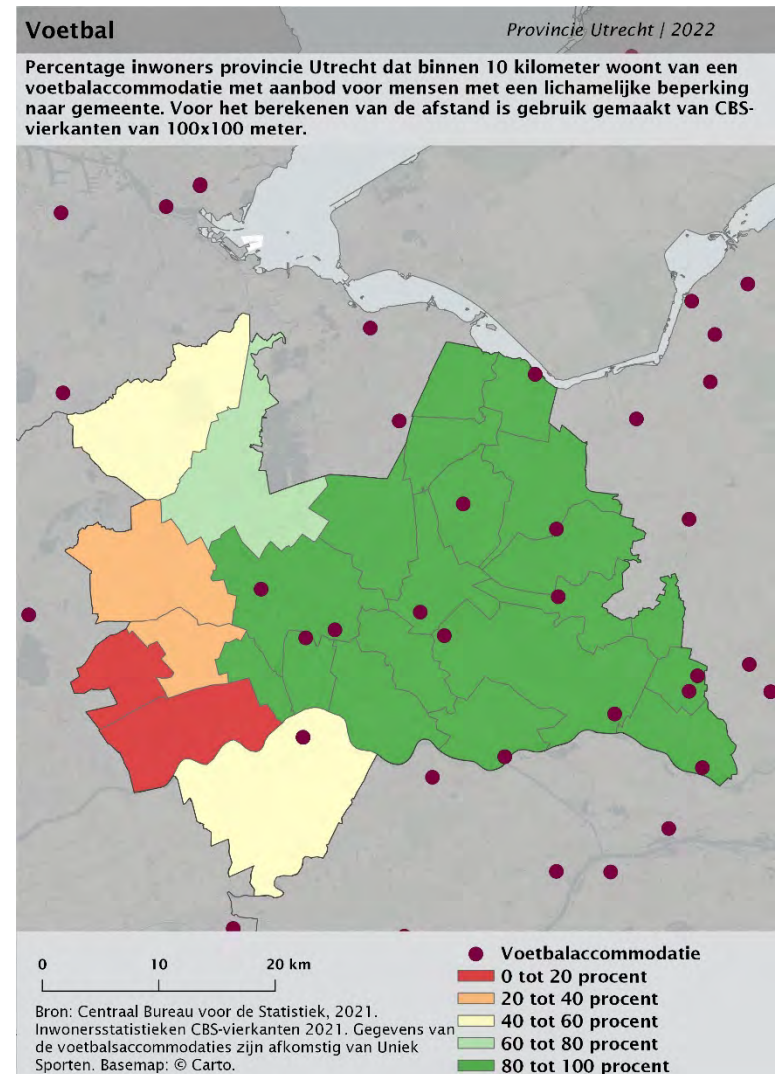
In de meeste gemeenten in het midden en oosten van de provincie woont minstens 60 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een geschikte voetbalaccommodatie. In de meeste overige gemeenten is dat 0 tot 20 procent. In alle gemeenten in het midden en oosten van de provincie woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen tien kilometer van een voetbalaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking. In de westelijke gemeenten is dat in een enkel geval maximaal 80 procent van de inwoners, en in de overige gemeenten maximaal 60 procent. Met name in de gemeenten Lopik en Oudewater moet een relatief hoog aandeel van de inwoners ver reizen om een geschikte voetbalaccommodatie te bereiken.

Kaart 4.3.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een voetbalaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking in provincie Utrecht

Kaart 4.3.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 10 kilometer van een voetbalaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking in provincie Utrecht

4.4 Zaal sport - lichamelijke beperking

In deze paragraaf brengen we de spreiding van zaalsportaccommodaties in beeld. In de analyses hebben we alleen zaalsportaccommodaties meegenomen die sportaanbod hebben voor mensen met een lichamelijke beperking. Het gaat hier voornamelijk om sporthallen en gymzalen. Hier kunnen sporten worden beoefend als rolstoelhockey, stoelgym en zitvolleybal. In totaal zijn dit 73 locaties in de provincie. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar de dichtstbijzijnde zaalsportaccommodatie hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

Het merendeel van de inwoners van de provincie Utrecht (87%) woont binnen vijf kilometer van een zaalsportaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking. In de regio Amersfoort is dat

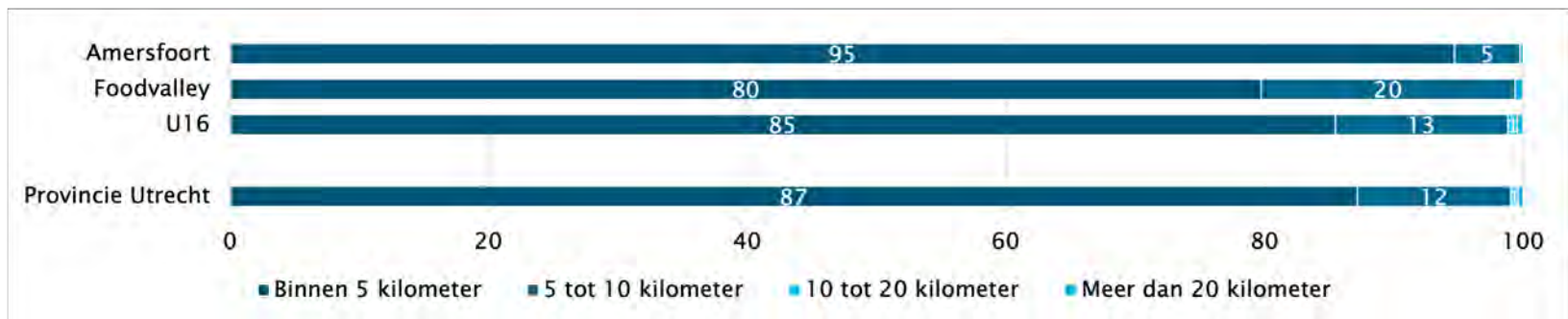
zelfs 95 procent. In de regio Foodvalley ligt dit aandeel wat lager. Hier moet een vijfde van de inwoners meer dan vijf kilometer reizen om een geschikte zaalsportaccommodatie te bereiken (figuur 4.4.1).

In de bijlagen staan de resultaten op gemeenteniveau.

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen wonen in Utrecht in 2040 1,3 miljoen mensen binnen vijf kilometer van een zaalsportaccommodatie met aanbod voor mensen met lichamelijke beperking. Ruim 165.000 inwoners moeten tussen de vijf en tien kilometer reizen: een toename van 12.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. 14.000 inwoners moeten meer dan tien kilometer afleggen: een toename van 2.000 ten opzichte van nu.

Figuur 4.4.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot de dichtstbijzijnde zaalsportaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking, naar regio (in procenten)

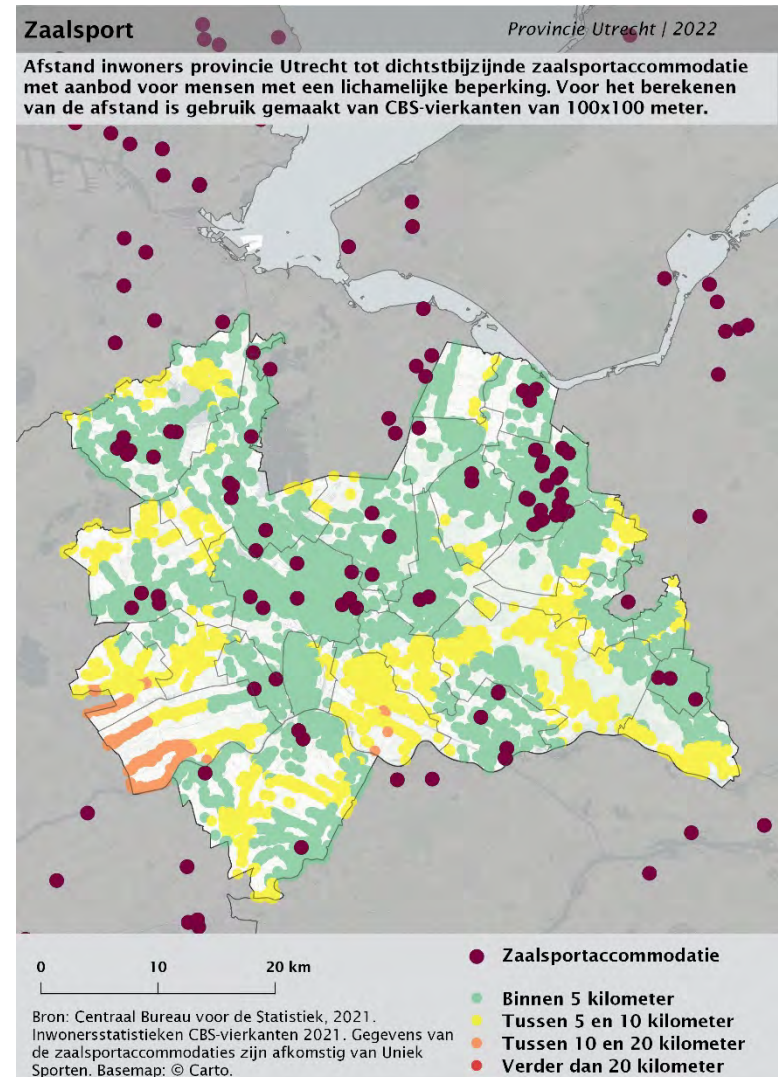
Kaart 4.4.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde zaalsportaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking

Op kaart

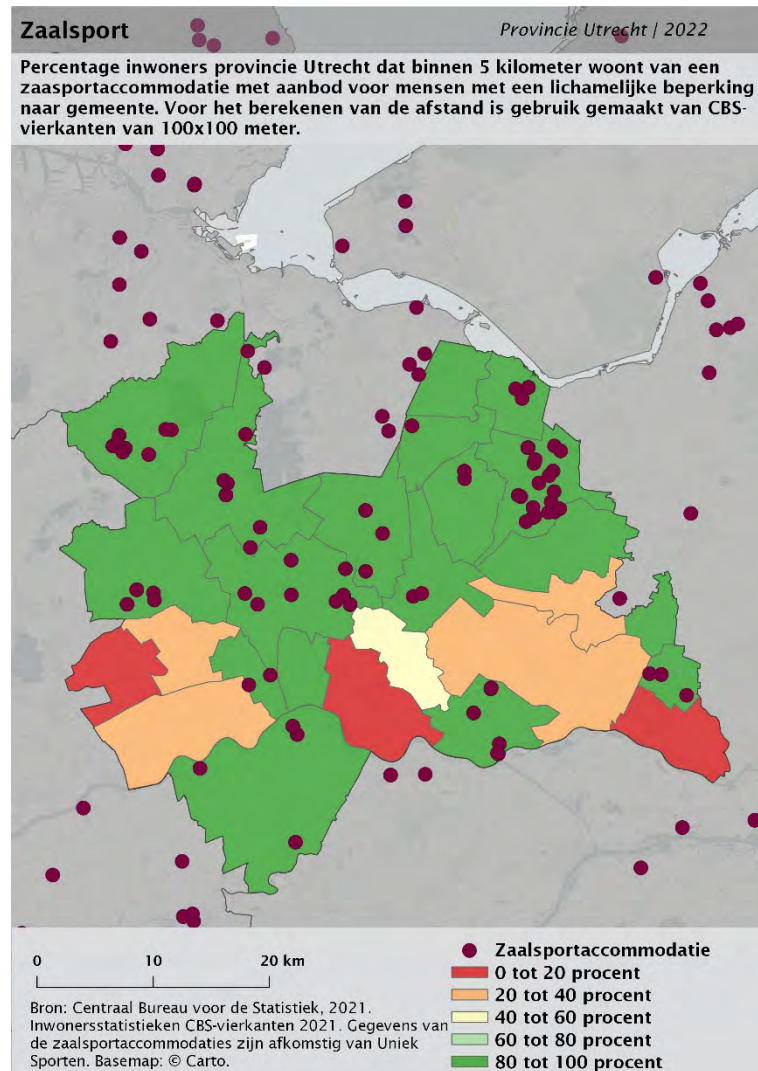
Op kaart 4.4.1 staan de zaalsportaccommodaties met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking en de bewoonde locaties in de provincie Utrecht. De afstand die inwoners moeten afleggen naar de dichtstbijzijnde accommodatie is weergegeven in afstandscategorieën. Vrijwel elke bewoonde locatie in de provincie ligt binnen tien kilometer van een zaalsportaccommodatie.

Op kaart 4.4.2 en kaart 4.4.3 staat per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk vijf en tien kilometer van een zaalsportaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking woont (zie volgende pagina).

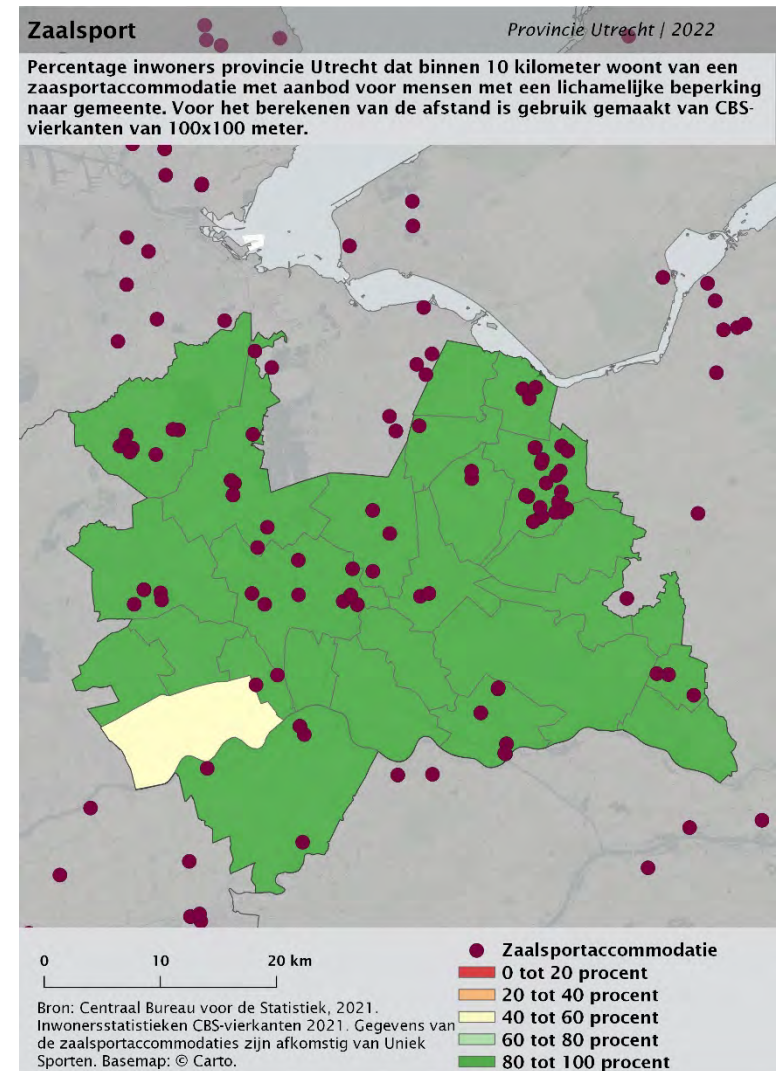
In bijna alle gemeenten van de provincie Utrecht woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een zaalsportaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking. De westelijke gemeenten zijn hierop een uitzondering: daar is het maximaal 80 procent, maar veelal maximaal 60 procent van de inwoners (kaart 4.4.2). In bijna elke gemeente woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen tien kilometer van een geschikte zaalsportaccommodatie. In de gemeente Lopik is dit maximaal 60 procent van de inwoners. Enkel langs de grenzen van Lopik liggen zaalsportaccommodaties met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking.

Kaart 4.4.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een zaalsportaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking in provincie Utrecht

Kaart 4.4.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 10 kilometer van een zaalsportaccommodatie met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking in provincie Utrecht

4.5 Zwemmen - lichamelijke beperking

In deze paragraaf brengen we de spreiding van openbare zwembaden in beeld. In de analyses hebben we alleen openbare zwembaden meegenomen die sportaanbod hebben voor mensen met een lichamelijke beperking. In totaal zijn dit dertig locaties in de provincie. De afstand die de inwoners van de provincie Utrecht af moeten leggen naar het dichtstbijzijnde openbaar zwembad hebben we berekend en weergegeven in figuren en kaarten.

Huidige situatie

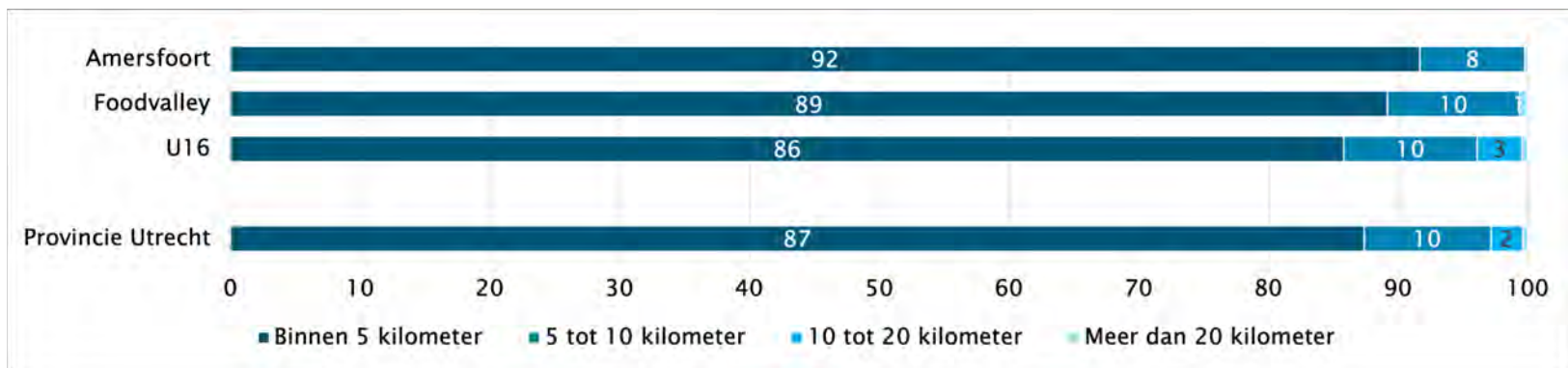
87 procent van de inwoners van de provincie Utrecht woont binnen vijf kilometer van een zwembad met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking. Ongeveer een op tien inwoners reist verder dan vijf kilometer.

Regionaal is het beeld weinig afwijkend van het gemiddelde. Wel moeten de inwoners van de regio U16 relatief vaker verder reizen om een geschikt zwembad te bereiken dan de inwoners van de overige regio's. In de regio Amersfoort woont het grootste aandeel van de inwoners binnen vijf kilometer van een zwembad met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking (92%; figuur 4.5.1).

2040

In 2040 veranderen de percentages nauwelijks. In absolute aantallen wonen in Utrecht in 2040 1,3 miljoen mensen binnen vijf kilometer van een zwembad met aanbod voor mensen met lichamelijke beperking. Ruim 130.000 inwoners moeten tussen de vijf en tien kilometer reizen: een toename van 8.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie. 40.000 inwoners moeten meer dan tien kilometer afleggen: een toename van 4.000 ten opzichte van nu.

Figuur 4.5.1 Aandeel inwoners provincie Utrecht dat binnen een bepaalde afstand woont tot het dichtstbijzijnde zwembad met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking, naar regio (in procenten)

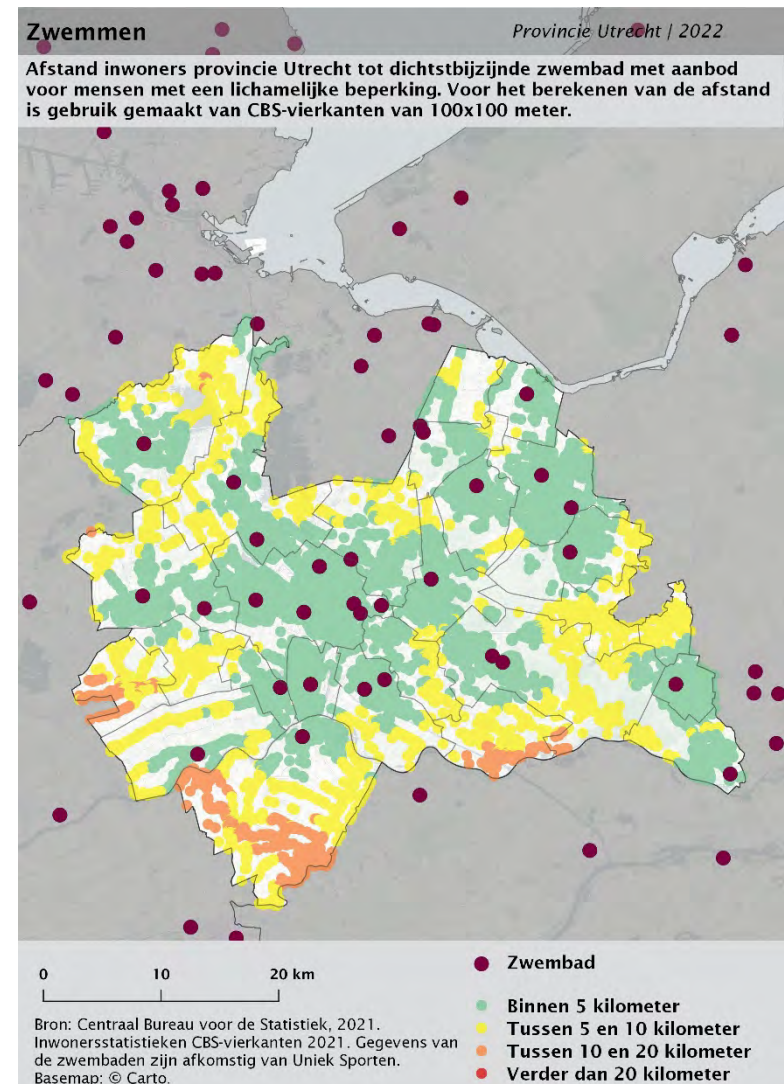
Op kaart

Op kaart 4.5.1 staan de openbare zwembaden met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking en de bewoonde locaties in de provincie Utrecht. De afstand die inwoners moeten afleggen naar het dichtstbijzijnde geschikte zwembad is weergegeven in afstandscategorieën. Met name in het midden en oosten van de provincie zijn veel zwembaden en liggen woonlocaties dan ook relatief dicht bij een zwembad met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking.

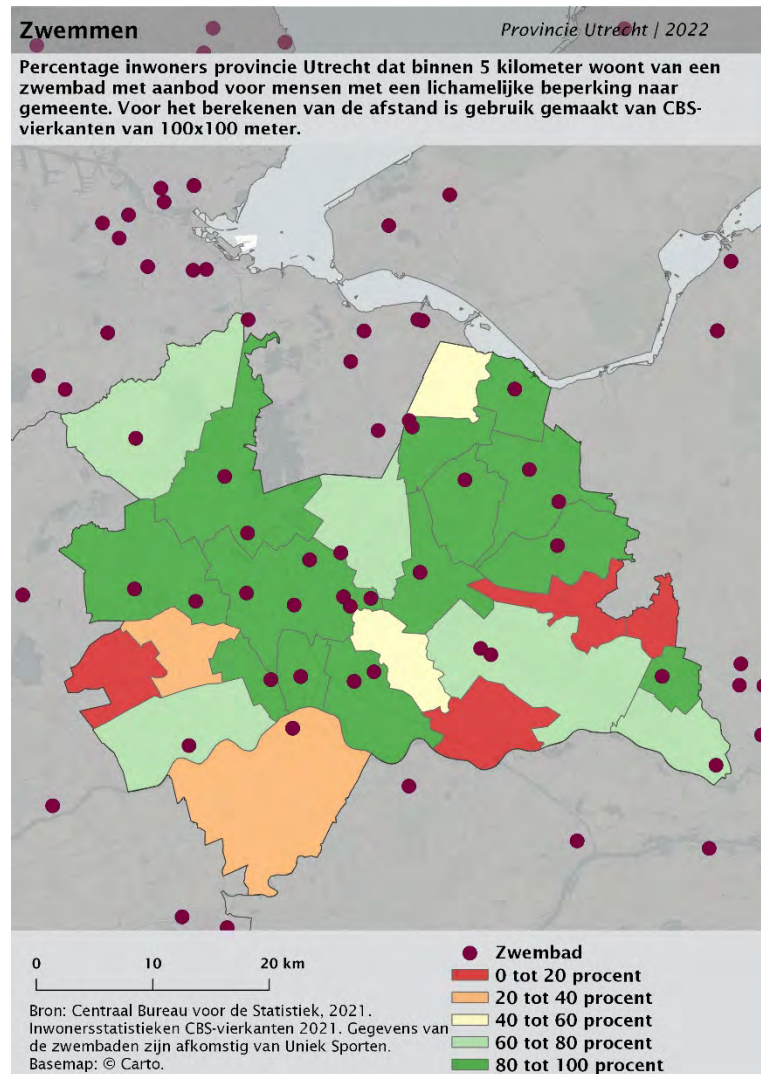
Op kaart 4.5.2 en kaart 4.5.3 staat per gemeente het aandeel inwoners dat binnen respectievelijk vijf en tien kilometer van een zwembad met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking woont (zie volgende pagina).

In 18 van de 26 gemeenten woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen vijf kilometer van een zwembad met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking. In vier gemeenten geldt dit voor 0 tot 20 procent van de inwoners (kaart 4.5.2). In op twee na alle gemeenten woont 80 tot 100 procent van de inwoners binnen tien kilometer van een zwembad met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking. In Vijfheerenlanden en Wijk bij Duurstede is dat respectievelijk maximaal 60 en maximaal 80 procent van de inwoners (kaart 4.5.3).

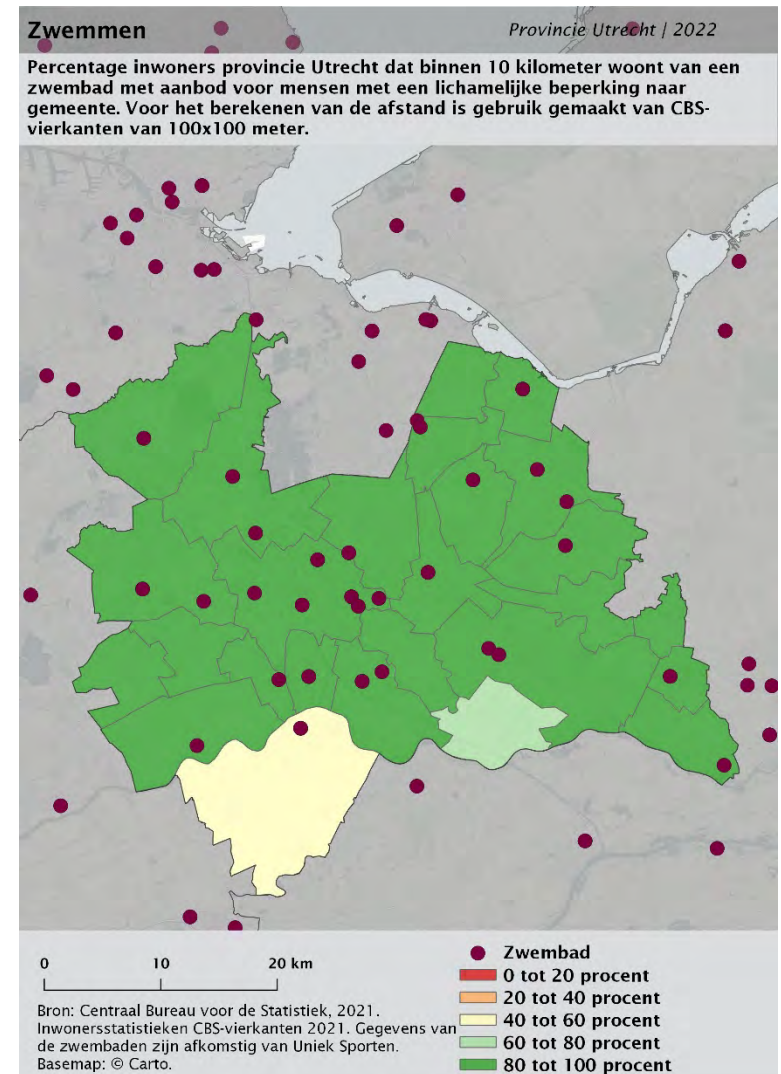
Kaart 4.5.1 Afstand inwoners provincie Utrecht tot dichtstbijzijnde zwembad met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking

Kaart 4.5.2 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 5 kilometer van een zwembad met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking in provincie Utrecht

Kaart 4.5.3 Aandeel inwoners (%) per gemeente binnen 10 kilometer van een zwembad met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking in provincie Utrecht

5. Verzorgingsgebieden

Naar verwachting neemt het aantal inwoners in de provincie Utrecht de komende jaren toe. In 2021 wonen ruim 1,4 miljoen mensen in de provincie Utrecht. De verwachting is dat dit aantal oploopt tot 1,6 miljoen in 2040 (+15%). De regio U16 gaat het hardst groeien, namelijk met 17 procent ten opzichte van 2021 (figuur 5.1).

In alle leeftijdscategorieën neemt de bevolking toe. Het aantal kinderen en jongeren van 0 tot 20 jaar met circa 12 procent en het aantal volwassen iets minder hard (+4%). De groep ouderen (65 jaar en ouder) groeit het hardst (+55%) (niet in figuur). Dit is de groep die relatief gezien minder gebruikmaakt van formele sportaccommodaties.

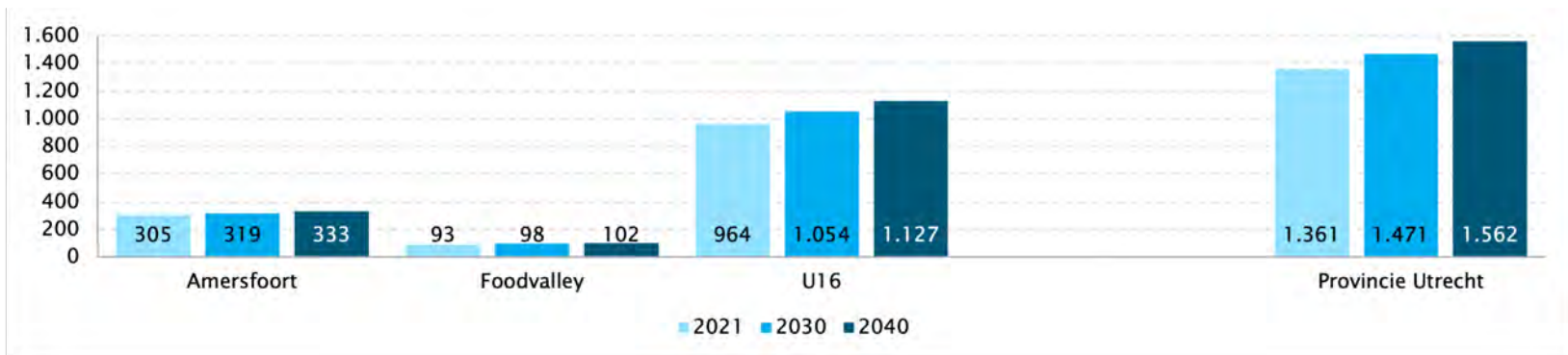
De bevolkingstoename heeft invloed op de druk op sportaccommodaties. Het aantal mensen in het verzorgingsgebied neemt namelijk toe. Dat wil zeggen dat het aantal inwoners dat

binnen vijf of drie kilometer reisafstand van een accommodatie woont hoger wordt. De inwoners met een korte(re) reisafstand zullen het meest geneigd zijn de accommodatie ook daadwerkelijk te gebruiken.

In figuur 5.2 en figuur 5.3 is deze groei in het verzorgingsgebied te zien. Bij de berekeningen van het verzorgingsgebied hebben we enkel rekening gehouden met het aantal accommodaties; het aantal voorzieningen (velden/banen) hebben we buiten beschouwing gelaten. Daarom is vooral de ontwikkeling tot 2040 zinvol, omdat deze laat zien met hoeveel inwoners het verzorgingsgebied toeneemt.

In de toekomstberekeningen hebben we het sportaanbod voor mensen met een beperking buiten beschouwing gelaten, omdat we daar niet naar afzonderlijke accommodaties hebben gekeken, maar naar aanbod binnen accommodaties.

Figuur 5.1 (Verwachte) bevolkingsaantallen provincie Utrecht in 2021, 2030 en 2040, naar regio (in aantallen x 1.000)

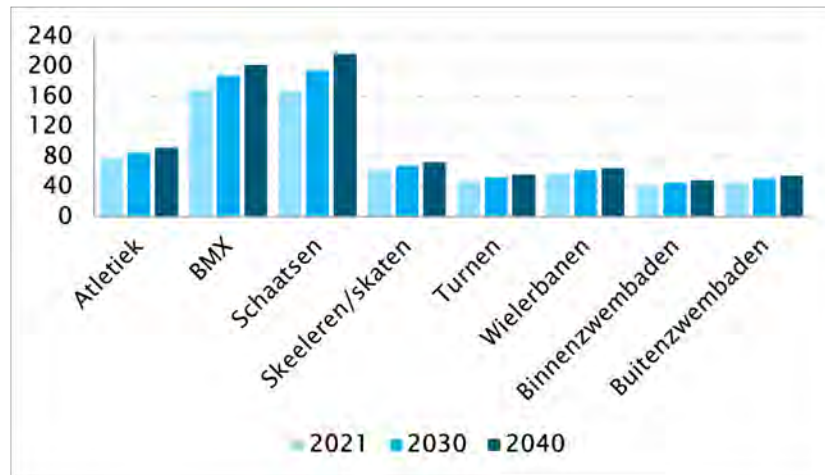

Bevolkingstoename of -afname is niet de enige ontwikkeling die invloed heeft op de druk op accommodaties. De openbare ruimte wordt steeds meer gebruikt om te sporten (Prins et al., 2021). Verwacht wordt dat deze trend zich doorzet. Daardoor wordt de toenemende druk op formele sportaccommodaties in de praktijk mogelijk lager dan we in dit hoofdstuk schetsen.

Regionale voorzieningen

De ontwikkeling in het verzorgingsgebied van de regionale voorzieningen hebben we in kaart gebracht door het gemiddelde aantal inwoners binnen vijf kilometer per sportvoorziening te bepalen. Een inwoner delen we hierbij aan de dichtstbijzijnde voorziening toe. Voorzieningen die beperkt voorkomen in de provincie hebben daardoor een relatief groot verzorgingsgebied, omdat ze geen concurrentie

Figuur 5.2 Gemiddeld (verwacht) aantal inwoners binnen 5 kilometer reisafstand tot regionale sportvoorzieningen Utrecht in 2021, 2030 en 2040 (in aantallen x 1.000)

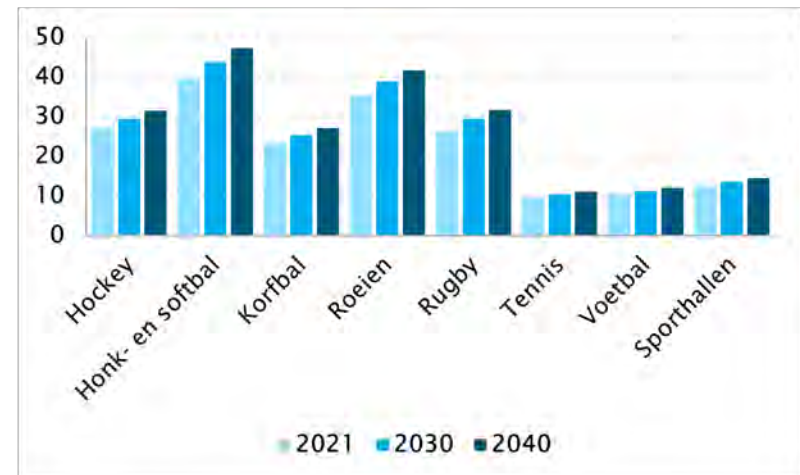

hebben van omliggende voorzieningen. Tot 2040 neemt het aantal inwoners in de verzorgingsgebieden (binnen 5 kilometer) gemiddeld met ongeveer 22 procent toe (figuur 5.2).

Bovenlokale voorzieningen

Het verzorgingsgebied van bovenlokale accommodaties is aanzienlijk kleiner, omdat inwoners relatief vaak meerdere sporthallen en tennis- en voetbalaccommodaties binnen drie kilometer hebben liggen. Omdat de deelname aan sporten die gebruikmaken van deze accommodaties juist hoog is, zorgt de bevolkingsontwikkeling ook voor deze accommodaties voor een toenemende druk. Tot 2040 neemt het aantal inwoners in de verzorgingsgebieden (binnen 3 kilometer) gemiddeld met ongeveer 18 procent toe (figuur 5.3)

Figuur 5.3 Gemiddeld (verwacht) aantal inwoners binnen 3 kilometer reisafstand tot bovenlokale sportvoorzieningen Utrecht in 2021, 2030 en 2040 (in aantallen x 1.000)

6. Slotbeschouwing

In dit hoofdstuk geven we in de eerste paragraaf antwoord op de drie afzonderlijke onderzoeksvragen. Op basis van deze vragen beschrijven we in paragraaf 6.2 de algehele conclusie van het onderzoek. Paragraaf 6.3 bevat de aanbevelingen.

6.1 Beantwoording onderzoeksvragen

1. *Wat is het aanbod aan en de spreiding ten opzichte van de bevolking van regionale breedtesportvoorzieningen en topsportaccommodaties in de provincie Utrecht?*

Het aanbod aan en de spreiding van regionale voorzieningen verschillen sterk per sporttak (tabel 6.1; figuur 6.1). Bepaalde regionale sportvoorzieningen, zoals kunstijsbanen en wielervedbanen, zijn slechts in kleine aantallen aanwezig. Logischerwijs zijn de reisafstanden naar deze voorzieningen groter dan die naar voorzieningen die in grotere getale aanwezig zijn in de provincie,

Tabel 6.1 Aantal regionale accommodaties in de provincie Utrecht, naar type sportaccommodatie

	Aantal accommodaties
Atletiekbanen	12
BMX-banen	5
Kunstijsbanen	1
Skeelervedbanen	9
Topsportaccommodaties	11
Turnhallen	5
Wielervedbanen	3
Binnenzwembaden	28
Buitenzwembaden	17

zoals binnenzwembaden en atletiekbanen. Voornamelijk het aanbod aan en de spreiding van atletiekbanen, binnenzwembaden en buitenzwembaden is dusdanig dat in geen enkele regio het merendeel van de inwoners ver moet reizen naar deze voorzieningen. Bij binnenzwembaden woont zelfs 90 procent van de inwoners binnen vijf kilometer woont en bij buitenzwembaden 66 procent.

Vergeleken met de andere regionale breedtesportvoorzieningen is het aanbod aan schaatsbanen laag, met één schaatsbaan in de provincie. Het merendeel van de inwoners (67%) moet dan ook verder dan tien kilometer reizen. In de regio Foodvalley reist elke inwoner meer dan twintig kilometer om een schaatsbaan te bereiken. Schaatsbanen bieden daarentegen wel ruimte voor een groter aantal bezoekers dan de meeste andere sportvoorzieningen.

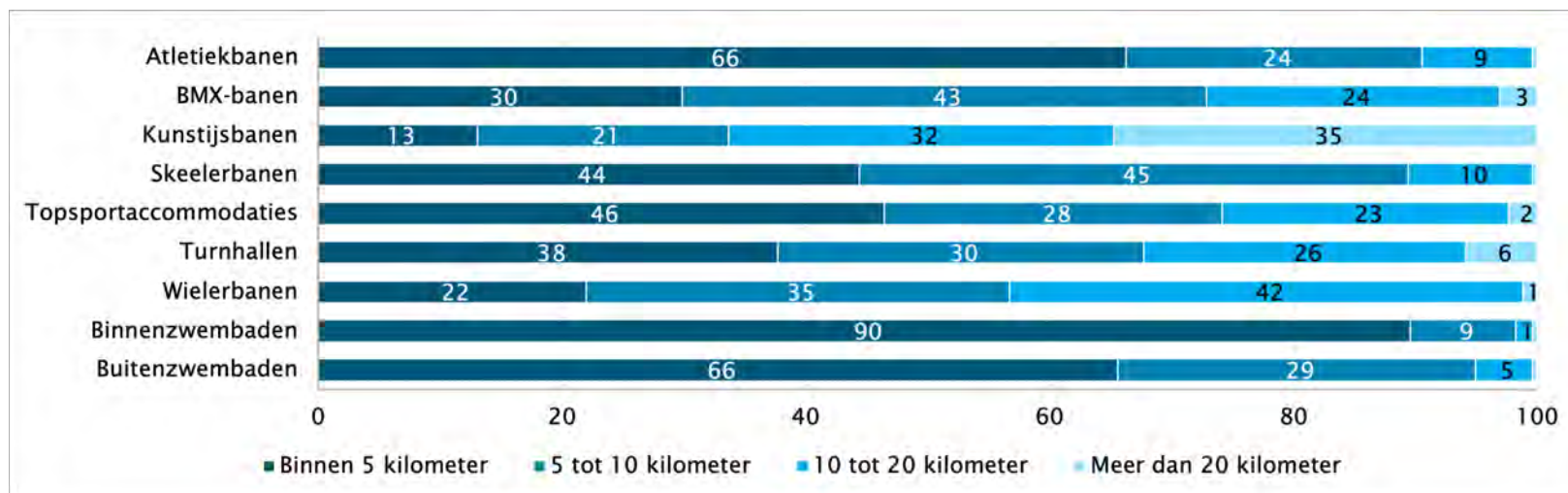
Ook naar wielervedbanen moeten inwoners van de provincie Utrecht relatief ver reizen (43% verder dan tien kilometer). Dit geldt het minst voor de inwoners van de regio Foodvalley: meer dan 70 procent van de inwoners van deze regio kan binnen vijf kilometer een wielervedbaan bereiken.

De spreiding van de elf topsportaccommodaties in de provincie Utrecht is niet optimaal. 46 procent van de inwoners woont binnen vijf kilometer van een topsportaccommodatie. Dit percentage is voor atletiekbanen, waarvan er twaalf in de provincie zijn, een stuk hoger (66%). In gemeenten waar niet 80 tot 100 procent van de inwoners de betreffende regionale sportvoorziening binnen tien kilometer heeft, zijn in bijna alle gevallen de voorzieningen niet aanwezig.

Tot 2040 veranderen de percentages uit figuur 6.1 nauwelijks. Omdat verwacht wordt dat het aantal inwoners tussen 2021 en 2040 oploopt van 1,4 miljoen tot 1,6 miljoen inwoners, nemen de absolute aantallen per categorie met ongeveer 15 procent toe. Dit betekent dat het aantal reisebewegingen, bij voortbestaan van het huidige aanbod, ook flink toeneemt. In absolute aantallen betekent het bijvoorbeeld dat in 2040 in de provincie Utrecht ruim 330.000 inwoners tussen de vijf en tien kilometer moeten reizen naar de dichtstbijzijnde kunstijsbaan: een toename van bijna 70.000 inwoners ten opzichte van de huidige situatie.

Figuur 6.1 Afstand tot regionale voorzieningen voor inwoners van de provincie Utrecht, naar type voorziening (in procenten van de bevolking)

2. Wat is het aanbod en de spreiding ten opzichte van de bevolking van bovenlokale breedtesportvoorzieningen in de provincie Utrecht?

Het aanbod aan bovenlokale sportvoorzieningen is een stuk groter dan het aanbod aan regionale sportvoorzieningen (tabel 6.2; figuur 6.2).

De spreiding van de bovenlokale voorzieningen is daardoor ook beter, waardoor de reisafstanden voor de inwoners aanzienlijk korter zijn. Voornamelijk het aanbod voor de grote buitensporten hockey, tennis en voetbal is groot, maar ook het aanbod aan sporthallen.

Respectievelijk 97 en 96 procent van de inwoners woont binnen drie kilometer van een tennis- of voetbalaccommodatie. Voor sporthallen geldt dit voor 95 procent van de inwoners van de provincie Utrecht. Doordat deze voorzieningen verspreid over de hele provincie liggen, zijn er ook amper verschillen op regio- en gemeenteniveau te zien.

Drie kilometer wordt beschouwd als de afstand die men bereid is te overbruggen voor sportbeoefening (Van der Poel et al., 2016). Deze afstand is ook met de fiets te overbruggen. Sporters kiezen overigens niet altijd de dichtstbijzijnde voorziening uit (Van der Poel et al., 2016); vooral mensen in de stedelijke regio's hebben vaak meerdere voorzieningen om uit te kiezen.

Niet elke tak van sport is echter binnen drie kilometer te bereiken.

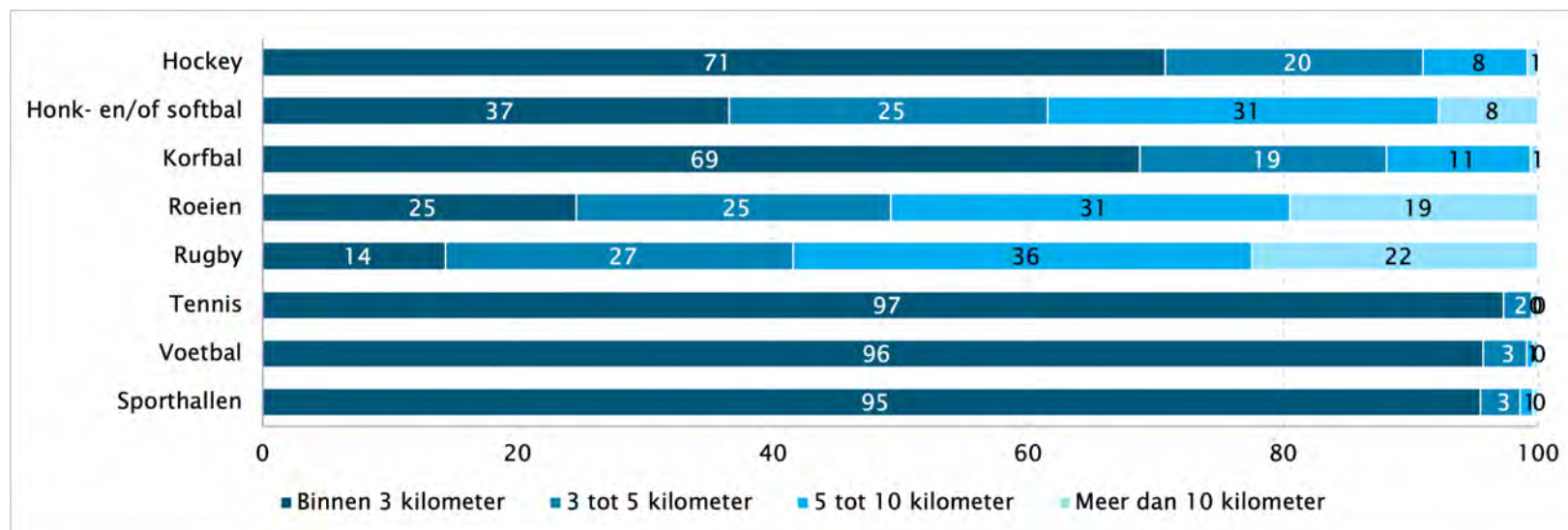
Zeker voor de minder populaire sporten, zoals honk- en softbal, roeien en rugby, gelden voor veel inwoners langere reisafstanden. Inwoners moeten dan ook relatief ver reizen naar deze sportvoorzieningen. 39 procent van de inwoners reist verder dan vijf kilometer naar een honk- en softbalaccommodatie, 50 procent naar een roeivereniging en 58 procent naar een rugbyaccommodatie. Voor deze sporten verschilt het sterk per sporttak in welke regio inwoners verder moeten reizen naar de desbetreffende voorziening.

Tot 2040 veranderen de percentages uit figuur 6.2 nauwelijks. In absolute aantallen betekent de bevolkingsgroei dat bijvoorbeeld het aantal mensen dat meer dan drie kilometer naar een hockeyaccommodatie moet reizen bij het huidige aanbod met 45.000 toeneemt tot ruim 420.000.

Tabel 6.2 Aantal bovenlokale accommodaties in de provincie Utrecht, naar type sportaccommodatie

	Aantal accommodaties
Hockey	34
Honk- en/of softbal	12
Korfbal	38
Roeien	9
Rugby	7
Tennis	130
Voetbal	120
Sporthallen	98

Figuur 6.2 Afstand tot bovenlokale voorzieningen voor inwoners van de provincie Utrecht, naar type voorziening (in procenten van de bevolking)

3. Wat is het aanbod aan en de spreiding ten opzichte van de bevolking van sportaanbod voor mensen met een beperking in de provincie Utrecht?

Het sportaanbod voor mensen met een beperking is een stuk kleiner dan het reguliere aanbod aan sportvoorzieningen (tabel 6.3). Waar de reisafstand naar tennis- en voetbalverenigingen met regulier aanbod voor nagenoeg alle inwoners in de provincie kort is, moet een groter deel van de inwoners verder reizen naar tennis- en voetbalverenigingen met aanbod voor mensen met een beperking (figuur 6.3).

Tabel 6.3 Aantal locaties met aangepast aanbod in de provincie Utrecht, naar sporttak

	Aantal locaties met aanbod voor mensen met een lichamelijke beperking
Dansen	21
Tennis	9
Voetbal	15
Zaalsport	73
Zwemmen	30

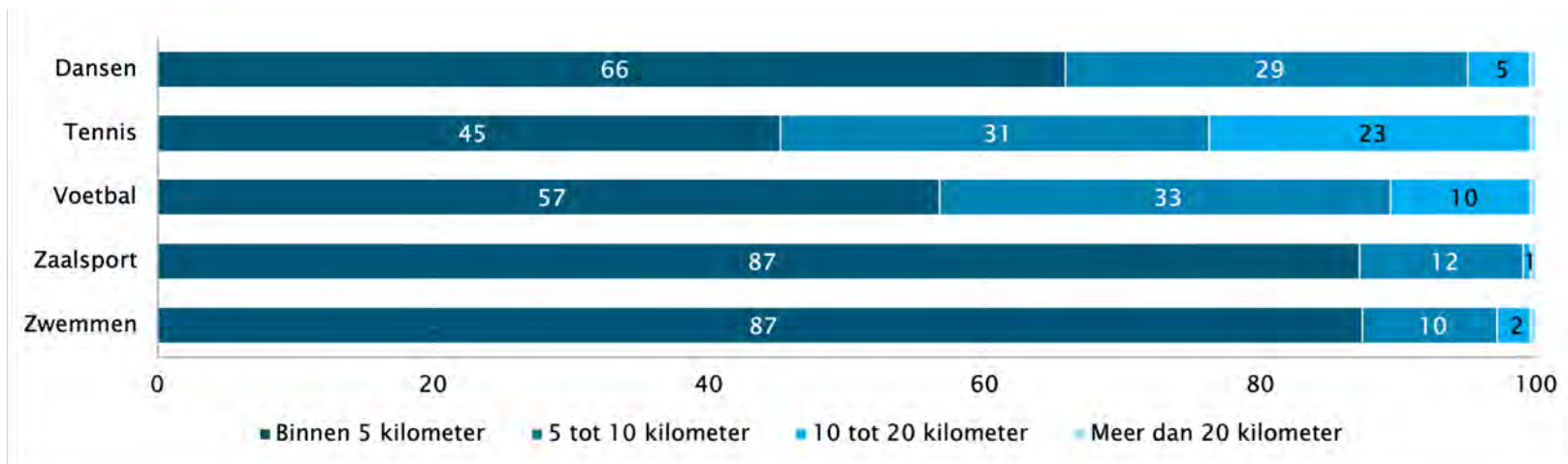
Bron: Uniek Sporten

Daarentegen is het aanbod aan zaalsportaccommodaties en zwembaden met sportaanbod voor mensen met een beperking een stuk groter en verspreid over de gehele provincie. Reisafstanden naar deze sportvoorzieningen zijn dan ook een stuk korter. Naar de andere typen sportvoorzieningen met aanbod voor mensen met een beperking moet een groot deel van de inwoners verder dan vijf kilometer reizen.

Het is van belang om op te merken dat we het ook als aanbod meenemen als bijvoorbeeld een zwembad een uurtje in de week een zwemactiviteit voor mensen met een lichamelijke beperking aanbiedt. Net als bij het reguliere aanbod is naast het spreidingsvraagstuk dus ook de omvang van het aanbod van belang.

Figuur 6.3 Afstand tot voorzieningen met aangepast aanbod voor inwoners van de provincie Utrecht, naar type voorziening (in procenten van de bevolking)

6.2 Conclusie

Spreiding sportaccommodaties

Het aanbod en de spreiding van de bovenlokale breedtesportvoorzieningen voor de 'populaire' (veld-/baan)sporten en zaalsport is dusdanig dat nagenoeg alle inwoners binnen drie kilometer een dergelijke accommodatie kunnen bereiken. Alleen naar een hockeyaccommodatie moet 9 procent van de inwoners van de provincie verder dan vijf kilometer reizen. Voornamelijk in de regio Foodvalley moeten inwoners verder reizen.

Voor de minder populaire sporten (met minder lidmaatschappen bij de sportbond) moeten inwoners verder reizen. Voor de bovenlokale sportvoorzieningen geldt dit voornamelijk bij rugby (58% verder dan vijf kilometer) en roeien (50%). Hier geldt ook weer dat voornamelijk inwoners uit de regio Foodvalley relatief ver moeten reizen.

Mensen zijn voornamelijk bereid om verder te reizen naar sportvoorzieningen met een regionale functie, die dus niet in elke gemeente of randgemeente aanwezig zijn. Een deel van de regionale voorzieningen, zoals binnen- en buitenzwembaden, liggen voor het overgrote deel van de inwoners alsnog binnen vijf kilometer van het woonhuis. Voornamelijk regionale sportvoorzieningen met een grote(re) capaciteit, zoals ijsbanen en wielervedbanen, liggen relatief ver weg voor een groot deel van de inwoners in de provincie.

Accommodaties voor mensen met een beperking

Het sportaanbod voor mensen met een beperking is relatief klein ten opzichte van het reguliere aanbod. Alleen het sportaanbod voor mensen met een lichamelijke beperking in binnenzwembaden en zaalsportaccommodaties is dusdanig in de provincie dat het overgrote deel van de inwoners dit binnen vijf kilometer kan bereiken. Voor de andere typen sportvoorzieningen moet het merendeel van de inwoners verder dan reizen. (Te) grote reisafstanden (en bijkomende vervoersproblemen) worden vaak als belemmering genoemd om deel te nemen aan sport (Van den Dool et al., 2022).

Bevolkingsgroei

Doordat het aantal inwoners de komende jaren toeneemt, wordt de druk op de bestaande sportaccommodaties hoger. Meer inwoners gaan naar verwachting gebruikmaken van de accommodaties. Het is belangrijk om te kijken op welke plekken de bevolking het sterkst gaat groeien en het sportaanbod aan te passen op deze groei. De spreiding van sportaccommodaties, en daarmee de bereikbaarheid van sport voor iedereen, moet onderdeel van deze aanpassing zijn.

Het is hierbij belangrijk om te kijken naar de bevolkingssamenstelling. Kinderen sporten voornamelijk op formele sportaccommodaties (sportvelden en -hallen), terwijl volwassenen en ouderen vaker gebruikmaken van fitnessvoorzieningen, maar ook van de openbare ruimte (Van den Dool, 2022).

Over het algemeen groeit in de provincie de bevolking in alle leeftijdscategorieën, maar de groep 65-plussers groeit het hardst. Dit betekent dat Utrecht vergrijst. Het verschilt per gemeente hoe sterk deze vergrijzing optreedt. In gemeenten met sterke vergrijzing kan de toenemende druk op bepaalde sportaccommodaties, zoals sportvelden, meevallen. De nabijheid van een aantal typen voorzieningen (zoals zwembaden) voor ouderen blijft echter, vanwege beperktere mobiliteit, een aandachtspunt. Daarnaast kan de behoefte aan voorzieningen in de openbare ruimte (wandel- en fietsroutes, beweegvoorzieningen) toenemen.

Bevolkingstoename of -afname is niet de enige ontwikkeling die invloed heeft op de druk op accommodaties. Mensen sporten gebruiken de openbare ruimte ook steeds meer om te sporten (Prins et al., 2021). Verwacht wordt dat deze trend doorzet. De toenemende druk op formele sportaccommodaties is daardoor in de praktijk mogelijk lager dan we in dit onderzoek schetsen.

6.3 Aanbevelingen

- Deel de resultaten van dit onderzoek met de gemeenten in de provincie en ga in gesprek over welke sportaccommodaties in (de buurt van) de gemeenten gewenst zijn: waar ligt behoefte vanuit inwoners, verenigingen of andere partijen? Bespreek daarbij ook de gebieden waar inwoners relatief ver moeten reizen naar sportaccommodaties. Het spreidingsvraagstuk is daarbij een van de aspecten die van belang zijn, naast bijvoorbeeld het exploitatievraagstuk. Daarbij is het aan te raden om ook aandacht te hebben voor hoe inwoners bij sportaccommodaties komen (bereikbaarheid en gekozen vervoersmiddel).
- Het sportaanbod voor mensen met een beperking is heel divers, vanwege de diversiteit in de doelgroepen. Dat in een sportaccommodatie aangepast aanbod is, zegt niets over de omvang van dit aanbod. Het kan gaan om een uurtje *walking football* in de week, maar ook over diverse zwemactiviteiten in een zwembad. Het aanbod kan vanuit spreidingsoogpunt dan op orde lijken, terwijl mensen in de praktijk toch verder moeten reizen.
- Juist vanwege het bovenlokale karakter van het aangepaste sportaanbod kan de provincie initiatief nemen om vraag en aanbod voor mensen met een beperking dichterbij elkaar te brengen. Bijvoorbeeld door regionale samenwerking tussen gemeenten te stimuleren. Van belang hierbij is om mensen met een beperking te betrekken bij beleid en organisatie van inclusief sporten en bewegen (Van Lindert & De Jonge, 2022).
- Houd overzicht over het aanbod en de spreiding van de regionale en bovenlokale voorzieningen en van het aangepaste sportaanbod, om zo signalerend te kunnen zijn naar gemeenten. Maak hiervoor bijvoorbeeld gebruik van open data uit de Database SportAanbod.
- In de praktijk blijken sportverenigingen en sportstichtingen belangrijke spelers bij samenwerkingsinitiatieven. Bij het regionale voorzieningenaanbod voor verschillende takken van sport lijkt het daarom zinnig te overleggen met de betrokken landelijke sportbonden over spreidingsplannen en afstemming op de actuele en verwachte vraag per tak van sport.
- Agendeer in de gesprekken met gemeenten ook de gewenste rol van de provincie bij de planning en realisatie van bovenlokale en regionale voorzieningen. Rollen die de provincie kan innemen, zijn: agenderen, verleiden, adviseren, verbinden, samenwerken, faciliteren, begeleiden, regisseren en verplichten.

- De mate van inzet van de provincie bij de realisatie van bovenlokale en regionale sportvoorzieningen kan worden gezien als een politieke keuze. De mate waarop de provincie zich hierop inzet kan een thema zijn van politiek debat.
- Denk na over welke rol de provincie wil innemen bij de spreiding van regionale en bovenlokale accommodaties en aanbod voor mensen met een beperking om sporten voor iedereen mogelijk te maken. Betrek hierbij ook gemeenten en andere actoren. Te denken valt aan (Wezenberg-Hoenderkamp et al, 2022):
 - agendasetting: noodzaak/wens intergemeentelijke samenwerking uitdragen;
 - verleiden: voorbeelden en voordelen intergemeentelijke samenwerking uitlichten;
 - adviseren: kennis aandragen over intergemeentelijke samenwerking;
 - verbinden: contacten leggen, netwerk tussen belanghebbenden opbouwen;
 - samenwerken: bijvoorbeeld een consortium organiseren/opzetten bij intergemeentelijke samenwerking;
 - faciliteren: intergemeentelijke samenwerking ondersteunen met regelingen, experts, geld;
 - begeleiden: projecten van intergemeentelijke samenwerking begeleiden;
 - regisseren: intergemeentelijke samenwerking regisseren, bijvoorbeeld initiatief en leiding nemen bij kleine gemeenten;
 - verplichten: vormen van intergemeentelijke samenwerking eisen, bijvoorbeeld als voorwaarde voor vergunningen.

7. Referenties

Prins, R. G., Hoekman, R. H. A., & Van der Poel, H. (Eds.) (2021). *Sport en bewegen in de openbare ruimte: De beweegvriendelijke omgeving in gebruik en beleid*. Mulier Instituut.

Provincie Utrecht (2021). *Sport en bewegen geeft nieuwe energie. Beleidskader sport en bewegen 2021-2025*.

Provincie Utrecht (2022a). *Provinciaal Sportakkoord. De Utrechtse kracht van sport en bewegen*.

Provincie Utrecht (2022b). *Monitor Wonen - Bevolking*. Geraadpleegd op 19 september 2022, van <https://monitorwonen.provincie-utrecht.nl/pages/bevolking>

Van den Dool, R. (2022). *Deelname aan categorieën van sport 2001-2020* [Factsheet 2022/4]. Mulier Instituut.

Van den Dool, R., Van Lindert, C., Van den Berg, S., & Wendel-Vos, G. C. W. (2022). *Deelname sport en bewegen door mensen met een beperking*. Mulier Instituut.

Van der Poel, H., Wezenberg-Hoenderkamp, K., & Hoekman, R. H. A. (Eds.) (2016). *Sportaccommodaties in Nederland: kaarten en kengetallen*. Mulier Instituut/Arko Sports Media.

Van Lindert, C., & De Jonge, M. (2022). *Inclusief sporten en bewegen voor mensen met een beperking: landschap en betekenissen*. Mulier Instituut

Wezenberg-Hoenderkamp, K., Ruikes, D., Schots, M., & Lucassen, J. (2022). *Spreiding van sportaccommodaties in Zuid-Holland*. Mulier Instituut.

www.mulierinstituut.nl

@mulierinstituut

(030) 721 02 20

